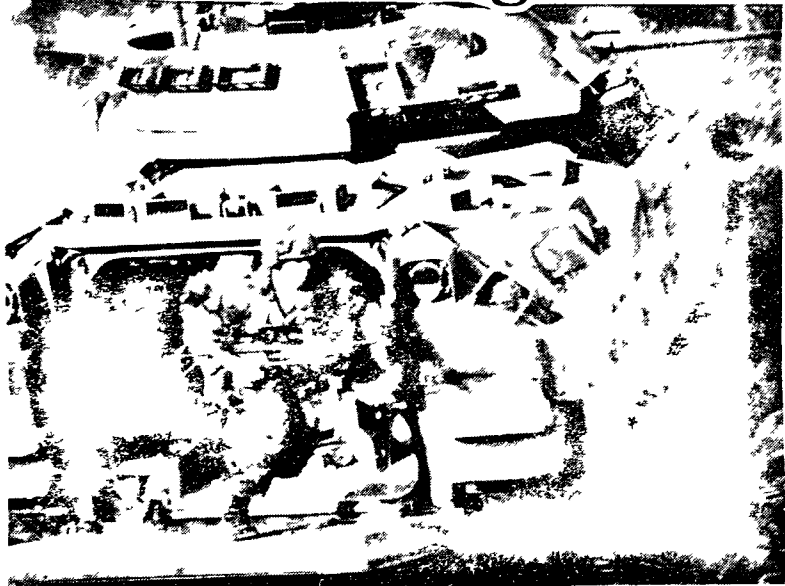

ECHO TYGODNIA

24 strony

OTWARTE DLA KAŻDEGO, WOLNE OD CENZURY

Sowieckie zagrożenie**i amerykańska obrona** *Patrz str 12 i 13***Kryzys gospodarki USA przełamany?**

Nie tylko Reagan, ale i liczni bankierzy, finansisci, maklerzy giełdowi, producenci samochodów, a także niektórzy ekonomisci są przekonani, że gospodarka USA znalazła się w momencie przełomowym i że rozpoczął się początek końca najgorszej recesji gospodarczej w Ameryce od zakończenia wojny światowej

Min za objawy sygnalizujące zbliżające się ożywienie gospodarcze uważa się zredukowanie zapasów przedsiębiorstw w ostatnim kwartale 1982, wzrost zamówień, spadek stopy procentowej, wzrost liczby nowych domów w budowie, wzrost liczby sprzedanych samochodów

Gospodarka Kanady zazwyczaj ożywia się w pół roku po amerykańskiej. Nie będzie to proces błyskawiczny, jeszcze w 1984 r. bezrobocie w USA, wg przewidywań, ma sięgać 9,3%

SOWIECKI PRACOWNIK ONZ OTRZYMAŁ AZYL W USA

Sowiecki pracownik Sekretariatu Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, w dniu 12 lutego otrzymał azyl polityczny w USA wraz z żoną, zamierza walczyć o utrzymanie swej posady w ONZ, jak informuje jego adwokat

Władimir Jakimiec dnia 10 lutego napisał do sekretarza generalnego ONZ Javier Pereza de Cuellara, że zrywa związki z ZSRR. Umowa Jakimca o pracę z ONZ wygasa dopiero z końcem 1983 r. Organizacja Narodów Zjednoczonych przyjmuje zasadę, że jej pracownicy nie są przedstawicielami ani narzędziami swych państw, lecz

prawdziwie międzynarodowymi urzędnikami

Jakimiec ma 45 lat, pracuje w Urzędzie Programowania i Koordynacji Wydziału Międzynarodowego Spraw Gospodarczych i Społecznych Sekretariatu ONZ. By objąć tę pracę, otrzymał urlop z sowieckiego min spraw zagr. Po raz pierwszy przybył do USA w 1970 r. jako tłumacz. Mieszkał z żoną, dentystką, w śródmieściu Nowego Jorku, a nie w sowieckiej kolonii rządowej w Riverdale. Przed trzema tygodniami władze sowieckie poleciły mu przyjechać do ZSRR "na wakacje". Zameżna córka Jakimców mieszka w Moskwie

Znów pałki i gaz w Warszawie**Precz z junta!**

W niedzielę 13 lutego odbyła się w Warszawie największa w ciągu minionych trzech miesięcy demonstracja protestacyjna. Jak informuje agencja United Press International, wzięło w niej udział od 2 do 3 tysięcy osób

Demonstracja zaczęła się wieczorem, po mszy św. za członków Solidarności, którzy byli "internowanymi" w czasie trwania stanu wojennego. Nabożeństwo odbywało się w kościele św. Krzyża

Parotysięczny tłum ruszył ulicą, śpiewając pieśni solidarnościowe, skandując PRECZ Z JUNTA! i LE-SZEK! LE-SZEK! ZOMO, w liczbie od 200 do 300 zajęło pozycje przed kościołem, zaatakowało zebranych. Nastąpiły eksplozje czterech granatów gazowych i szarża ZOMO uzbrojonego w długie pałki. Zomowcy ścigali i bili grupki uciekające w boczne ulice. Zachodni reporterzy zaobserwowali aresztowanie około sześciu osób

Tego samego wieczoru nabożeństwo na intencję b. "internowanych" członków Solidarności odbyło się też w pobliskim kościele św. Józefa. Po nabożeństwie wierni udali się do kościoła św. Krzyża, a potem przyłączyli się do demonstracji

"Nowe związki na Powązki"

Demonstracje odbyły się też w Gdańsku i we Wrocławiu. W chwili gdy oddajemy numer do druku do wiadujemy się że w demonstracji warszawskiej wzięło udział ok. 5 tys. osób. Wznoszono okrzyki NOWE ZWIĄZKI NA POWĄZKI

Rzecznik rządu Urban stwierdził na konferencji prasowej że małe "za mieszki" miały miejsce tylko w Warszawie, że brało w nich udział tylko 500 osób i że MO nie używało przemocy

Wałęsa w prokuraturze wojskowej

Prasa, radio i telewizja reżimowa w PRL nabrały wody w usta na ten temat, ale warszawiaczy w porę dowiedzieli się o wezwaniu Lecha Wałęsy do Naczelnego Prokuratora Wojskowej z programów radiowych BBC, Wolnej Europy i Głosu Ameryki. W czwartek 10 lutego przez cały dzień tłum złożony z setek osób stał cierpliwie przed gmachem izby wojskowej Sądu Najwyższego, gdzie mieści się prokuratura

Wałęsa przybył rano samochodem, w towarzystwie mecenasa Władysława Siły-Nowickiego, wybitnego prawnika, który ma piękną kartę obrony oskarżonych i represjonowanych przez władze PRL z przyczyn politycznych

W sprawie "KOR-u" Rzecznik rządu Jerzy Urban poinformował zachodnich korespondentów, że Wałęsa został wezwany, by złożyć zeznania w

Ciąg dalszy na str 6

Echo Tygodnia

wydają:
JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS
 redagują:

Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus,
 Grazyna Słońska, Anne Steele, Zofia Bończa,
 Jerzy Rudolf, Leszek Mech i inni.

Przedstawiciel
Tadeusz Shopian

**NOWY ADRES ECHA TYGODNIA
 TYLKO DLA KORESPONDENCJI
 59 FULLER AVENUE
 TORONTO, ONTARIO
 M6R 2C4**

**NOWY TELEFON REDAKCJI 531-5523
 UWAGA: DYŻURY PRZY TELEFONIE
 PONIEDZIAŁEK, WTOREK, PIĄTEK
 OD 12 DO 4 PO POŁUDNIU**

Prenumerata

roczna \$ 50
 półroczna \$ 25

Redakcja zastrzega sobie prawo do
 zmian i skrótów w opublikowanych
 artykułach i materiałach

ECHO TYGODNIA

**STAJE SIĘ NAJPOPULARNIEJSZYM PISMEM POLSKIM
 W KANADZIE**

**Z TYGODNIA NA TYDZIEŃ ROSNIE LICZBA
 PRENUMERATORÓW**

**PRZECIĘTNIE 2 MINUTY I 18 SEKUND ZAJMUJE
 ZAPRENUMEROWANIE ECHA TYGODNIA**

Proszę się przekonać!

Imię i nazwisko

Adres

Kod pocztowy

Załączam 50 dol na prenumeratę roczną

25 dol na prenumeratę półroczną

Kupon i czek lub przekaz pocztowy prosimy wysłać na adres

**ECHO TYGODNIA
 59 FULLER AVENUE
 TORONTO, ONT
 M6R 2C4**

KONIUNKTURKA

P przed dwoma laty, kiedy Solidarność była u szczytu popularności, w środowisku polskim na palcach można było policzyć osoby, które nie zdobyły dumnej piersi odznaką związku. Co większe snoby zapewniały, że to autentyczna odznaka Wałęsy, osobiście przez niego ofiarowana.

Dzisiaj odznaki Solidarności bardzo się przerzedziły. Niektórzy z panów (i pań) co je dyskretnie poodpinali, zaczynają się snobować na normalizację. Jeden taki pan ostatnio na imiennach oświadczył, że z Jaruzelskim to on by, owszem, wódkę pił, ale z Kuroniem nie, bo Jaruzelski buduje, a Kuron rujnuje. Inny człowiek doszedł do wniosku, że Solidarność "posunęła się za daleko" i trudno się dziwić, że ktoś się zdecydował zrobić z tym porządek, zanim wkroczyli Sowieci. Ktoś jeszcze wrócił z wycieczki do PRL i zapewnia, że jest to obecnie niemal kraj miodem i mlekiem płynący, niczego nie brakuje, na kartki wszystko jest i ludzie są wreszcie zadowoleni.

Zachowywać niezależność sądu jest rzeczą chwalebna, płynąc pod prąd przeważającej opinii - wręcz godną podziwu. W tym jednak przypadku ma się niejaki wątpliwość czy mamy do czynienia z nonkonformizmem czy ze stawianiem na tego, kto górą, niezależnie od tego co reprezentuje.

Cały kłopot w tym, że "góra" to pojęcie względne - z perspektywy uwzględniającej upływ czasu. Kto to powiedział? "Więc niech pamięta elita, że na deser śmietanka jest bita"

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

● **A Sharon zwolniony ze stanowiska ministra obrony narodowej** Po trzech dniach gorących debat politycznych rząd Izraela zwolnił A Sharona i trzech generałów izraelskich ze stanowisk w ministerstwie obrony narodowej. Podczas głosowania nad wnioskiem o ich zwolnienie sformułowanym przez niezależną komisję badającą masakrę w dwóch obozach dla uchodźców palestyńskich 16 członków gabinetu było za, 1 przeciw. Premier Izraela M Begin oznajmił, że pragnie widzieć A Sharona nadal w rządzie i zaproponował objęcie przez niego stanowiska ministra bez teki. Kneset (parlament izraelski) głosował za pozostaniem A Sharona w rządzie.

● **Demonstracje w Izraelu** Podczas, gdy rząd izraelski debatował kwestię odpowiedzialności Sharona i innych pracowników ministerstwa obrony w związku z masakrą w Sabra i Shtila w Izraelu odbywały się pro i anty-rządowe demonstracje. Jedną z antyrządowych miała miejsce w Jeruzolimie na zewnątrz siedziby premiera Izraela. W grupę demonstrantów rzucono granatem. Jedną osobą zginęła, 9 zostało rannych (m.in. syn ministra spraw wewnętrznych Izraela). Przywódca opozycji i lider Partii Pracy S Peres określił osobę zabity jako "pierwszą ofiarę na ołtarzu demokracji w Izraelu".

● **A Sharon odrzuca odpowiedzialność Izraela za masakrę** Podczas przemówienia pożegnawego w ministerstwie obrony narodowej do pracowników i sympatyków A Sharon powiedział "Nigdy, nawet jeden żołnierz izraelski, dowódca albo minister nie był powiązany w żaden sposób z tym co się wydarzyło w Sabra i Shtila". A Sharon podkreślił także, że stwierdzenie przez niezależną komisję d/s masakry pośredniej odpowiedzialności Izraela za masakrę jest "krwawym oszczerstwem", które wycisnie "znamie Kaina na generacjach Izraela".

● **Tygodnik "Time" podaje, że nieopublikowana część raportu niezależnej komisji d/s masakry zawiera informację, że A Sharon omawiał z rodziną zamordowanego prezydenta Libanu B Gemayela potrzebę zemsty w wydaniu Chryścijańskich Falangistów i że spodziewał się ataku Falangistów na obozy pales-**

tynskich uchodźców w związku z tą informacją premier M Begin oświadczył "Pomówienie to jest nikczemnym kłamstwem i żądamy całkowitych i natychmiastowych przeprosin". W odpowiedzi rzecznik prasowy "Time'a" ponownie potwierdził informację.

● **M Arens obejmuje stanowisko ministra obrony narodowej Izraela** Nowym ministrem obrony narodowej Izraela został 57-letni M Arens, były profesor aeronautyki. Przed objęciem stanowiska pełnił od roku funkcję ambasadora Izraela w USA. Mianowanie M Arensa nie było niespodzianką. Dzieli prawicowe poglądy A Sharona i uważa się, że będzie kontynuował jego politykę na stanowisku ministra obrony narodowej.

● **Kłeska pacyfizmu wśród akademików Oxfordu** Związek Oxfordzki odrzucił 416 głosami przeciwko 187 propozycję deklaracji pacyfistycznej. Ten sam związek przyjął deklarację pacyfistyczną 50 lat temu (po dojsciu Hitlera do władzy), w której stwierdzono m.in., że członkowie związku "niezależnie od okoliczności nie będą walczyć za Króla i Ojczyznę". Związek Oxfordzki głosował przeciw pacyfizmowi tuż po wystąpieniu M Beloffa, który głosował także w 1933 roku. "Ja i moi przyjaciele - powiedział M Beloff - byliśmy wówczas butni, i pragnę teraz przeprosić na pamięć tych, którzy zginęli oraz błagać obecnych o niepopelnienie tego samego błędu".

● **Andropow, KGB i pacyfiści** Sowiecki uciekinier, były major KGB S Lewczenko powiedział w wywiadzie dla "Der Spiegel", że obecny sekretarz generalny KPZR J Andropow przekształcił sowiecką tajną policję w "rzeczywiscie zawodową organizację". Organizacja ta święci obecnie sukcesy na Zachodzie infiltrując ruchy pacyfistyczne w celu dyskredytacji USA. Większość uczestników tych ruchów i międzynarodowych organizacji pokojowych - podkreślił S Lewczenko - nie uświadamia sobie, że jest umiejętnie używana przez sowiecką propagandę.

● **1800 więźniów politycznych zostało zamordowanych w ciągu tygodnia** (22 01 - 28 01) w więzieniu Evin w Teheranie - oświadczyła powołując się na odpowiedzialne źródła" anty-khomeinowska organizacja z bazą w Paryżu

● **Królowa Elżbieta II na Jamaice** "Jestem zachwycona, że jestem z wami jako Królowa Jamaiki" - powiedziała przemawiając w parlamencie. Była to stanowcza odpowiedź dla krytyków monarchii i przywódcy opozycji, byłego premiera M Manleya, który obiecał przed ostatnimi wyborami (które przegrał), że jeśli wygra przekształci Jamaikę w republikę.

● **E Sadat oraz jego synowie skazani** Brat przyrodny zamordowanego prezydenta Egiptu A Sadata został skazany wraz z trzema synami na rok więzienia i przepadek mienia wartości 180 mln dol za oszustwa i korupcję. Podczas odczytywania wyroku syn A Sadata krzychał "Jestesmy rządzeni przez gang Al Capona".

● **Niemowlę-chłopiec urodzony dwa dni po klinicznej śmierci matki** zmarł po 23 dniach walki o życie w Anglii.

● **Ponad 200 osób zamordowanych w Indiach** Wybory w hinduskiej prowincji Assam do 126-osobowego parlamentu prowincji poprzedzone zostały olbrzymią ilością mordów politycznych. Ostatnim gwałtem była śmierć około 100-150 wiesniaków zamordowanych przez szereg twierdzący, że ludzie ci uprowadzili ich kandydata na posła.

● **Najbardziej poszukiwana kobieta-bandyta poddaje się** 28-letnia Hinduska Phoolan Devi uklękła przed gubernatorem stanu Madhya Pradesh w Indiach i wręczając mu swój karabin "Mauser" oddała się w ten sposób wraz z jej 24-osobowym gangiem w ręce sprawiedliwości. Phoolan Devi stała na czele gangu, który rabował pociągi, banki, bogatych posiadaczy ziemskich i walczył regularnie z policją. W 1981 roku w wiosce Behmai stanu Uttar Pradesh Phoolan Devi z zemsty za śmierć swego kochanka-bandyty skazała na śmierć 22 mieszkańców wioski, którzy rzekomo uczestniczyli w wydaniu kochanka w ręce policji. Jej kariera bandytki rozpoczęła się w 1979 roku, kiedy po awanturze z mężem-rabusiem straciła dom. Została następnie pod pretekstem drobnej kradzieży pojmana przez lokalną policję. Policjanci zgwałcili ją i torturowali. Zwolniona wyruszyła na ścieżkę zemsty. W beznadziejnej sytuacji otoczona wraz z bandą przez policję w mieście Bhand (160 km na pd-wsch od New Delhi) oddała się w ręce gubernatora stanu by uniknąć posrednictwa policji i tortur do czasu sądu. Grozi jej kara śmierci, ale nie wyklucza się szczególnego aktu łaski w związku z wprowadzeniem przez rząd nowego programu resocjalizacji bandytów, którzy oddadzą się w ręce sprawiedliwości.

* W sierpniu 1981 komisja McDonalda badająca wykroczenia RCMP ujawniła że RCMP gwałcąc prawo prywatności zgromadziła 800 tys kartotek. Na listę kartotek wciągnięci byli m.in przywódcy związków zawodowych, przywódcy etniczni, homoseksualiści i politycy. Obecnie Prokurator Generalny Kanady R Kaplan oznajmił że setki z tysięcy kartotek będą zniszczone ale nie podał jaki procent będzie to stanowiło. Pierwsze kartoteki powinny być zniszczone według R Kaplana tej wiosny. Kanadyjczyki jednakże dla których RCMP założyło kartoteki nigdy nie dowiedzą się czy byli na liście i czy ich kartoteki zostały zniszczone. "Powodem nieujawnienia kartotek i naniesionych nazwisk - powiedział R Kaplan - jest narodowe bezpieczeństwo". Dodał także że komitet złożony z pracowników i ministrów sprawiedliwości i federalnego biura prokuratorskiego dopilnuje by zachowano kartoteki jedynie tych osób które stanowią autentyczne zagrożenie dla bezpieczeństwa Kanady.

* 2 000 osób demonstrowało w Toronto przeciw układowi zawartemu między USA i Kanadą dotyczącemu testowania rakiet typu Cruise na terenie Alberta. 300 osób protestowało przeciw testowaniu rakiet w Ottawie przed domem premiera, 20 w Edmontonie. W Toronto demonstranci spotkali się z 50-cio osobową grupą kontrdemonstrantów.

Układ podpisany został w ubiegły czwartek w Waszyngtonie. Ilość protestantów świadczy o stopniowym zaniku zainteresowania problematyką rozbrojenia, której szczyt powodzenia odnotowano w lecie ub roku kiedy obserwowano na tego typu demonstracjach kilkanaście tysięcy uczestników.

* Kanadyjska firma Lada Cars of Canada Inc zajmująca się importem samochodów "Lada" z Sowietów, poinformowała ustami swego rzecznika Jamesa Muira że prowadzone są między producentami sowieckimi i importerem rozmowy w sprawie budowy taśmy montażu Łady w Kanadzie. Samochody mogłyby być dostarczane w częściach do Kanady i montowane na miejscu.

Lada Canada prowadziła już z kilkoma firmami negocjacje w sprawie utworzenia taśmy. Zobowiązała się już że dostarczy Sowietom poszukiwanych elementów produkcyjnych. Przedstawiciel handlowy Sowietów Igor Konowalow potwierdził, że w ciągu 3 lat jego kraj zakupił w Kanadzie elementy do produkcji samochodów na sumę \$ 250 milionów. Spodziewa się, że w wyniku umowy wzajemnej w najbliższych latach Sowietci otrzymają towary wartości \$ 90 milionów.

Od 1978 roku sprzedano w Kanadzie 43 000 samochodów produkcji Łada. Umowa umożliwi rozszerzenie sprzedaży.

* Co trzeciego Kanadyjczyka dotykają skutki bezrobocia - wykazał ostatni Gallup.

Okazało się, że według wyników badań, 50% Kanadyjczyków wierzy że oni sami lub członkowie ich rodziny znajdą się bez pracy nim zakończy się recesja.

Najbardziej obawiają się bezrobocia ludzie młodzi w grupie wieku 18-29 lat. 62% osób reprezentujących tę grupę wiekową spodziewa się utraty pracy lub trudności z jej znalezieniem.

Odczyt Toronto

Publicysta *Tygodnika Powszechnego* o Kościele i władzy w PRL

W piątek 11 marca 1983 r o godz 7 30 wiecz w klubie S P K przy 206 Beverley Street odbędzie się prelekcja Henryka KRZCZKOWSKIEGO na temat "Formowanie się powojennej Polski".

Prelegent jeden z czołowych publicystów i eseistów "Tygodnika Powszechnego", krytyk literacki i tłumacz literatury angielskiej przybywa do nas ze Stanów Zjednoczonych gdzie na katolickim uniwersytecie w Bloomington prowadzi przez jeden semestr wykłady.

Henryk Krzeczkowski dał się poznać Polonii torontońskiej w marcu 1978 r kiedy również na sali klubu S P K wraz z dwoma młodymi historykami, Marcinem Królem i Wojciechem Karpińskim, mówił o ówczesnej sytuacji w Polsce i perspektywach na przyszłość.

Krzeczkowski którego wielka praca w języku angielskim pt "Shaping of the Postwar States", ukaże się niebawem koncentruje się na Polsce. W swej prelekcji w Toronto przedstawi i omówi rolę Kościoła w wzajemny układ stosunków konfliktów między władzą powojenną w Polsce a Kościołem.

Henryk Krzeczkowski członek zespołu "Tygodnika Powszechnego" jest predestynowany do prezentowania tego zagadnienia.

Zarząd Fundacji im Adama Mickiewicza w Kanadzie

"Polonia musi być siłą"...

20 lutego PGAC organizuje równocześnie w Toronto i Montrealu konferencje z kanadyjskimi politykami na temat stanowiska głównych partii Kanady wobec wydarzeń w Polsce. Aby uzyskać więcej informacji o celu i założeniach tych spotkań, zwróciliśmy się do kierownika grupy politycznej PCAG Leszka Prusińskiego. Redakcja: Czy będzie to pierwsze tego rodzaju spotkanie?

Leszek Prusiński: Tak, organizujemy je po raz pierwszy i o ile nam wiadomo jest to wogóle pierwsze spotkanie o takim charakterze. Do tej pory bowiem Polonia nie odgrywała ba nie próbowała nawet odgrywać większej roli politycznej. Po raz pierwszy zaproszone zostały do udziału wszystkie trzy, liczące się partie a więc liberalowie konserwatyści i NDP.

Red: Dlaczego podjęliście tę inicjatywę?

L P: Ponieważ wiele osób uznało że "Sprawa Polska" zbyt długo zajmuje powszechną uwagę i byłoby skłonnym o niej zapomnieć. W ostatnim tygodniu w kanadyjskiej prasie radiu i telewizji nie było ani jednej wzmianki o Polsce. A wiadomo, że nieobecni nie mają racji.

Red: Czy stanowisko trzech głównych Partii wobec wydarzeń w Polsce jest jednoznaczne i określone?

L P: Premier Trudeau na trzeci dzień po wprowadzeniu stanu wojennego powiedział "może to lepiej dla Polaków, może wreszcie przestaną rozrabiać". Natomiast w PC Flora McDonald która weźmie zresztą udział w konferencji uważa że nad sprawą Polski nie można przejść do porządku dziennego. Nie wszyscy członkowie PC to jednak rozumieją. Tak samo NDP np, Brodman bardzo często uważany jest za orędownika sprawy polskiej jako reprezentant ruchu robotniczego i zawodowego, natomiast p Pollin McDjuet jest nie tyle przeciwnikiem, co nie ma nawet pojęcia gdzie leży Polska i co się tam dzieje. Gdy tymczasem poprzedni minister spraw zagranicznych Marc Guigan liberal był "ostrym jastrzębiem" w kołach polityki kanadyjskiej bardzo często i zdecydowanie wypowiadał się na temat Polski.

R: Widać z tego że partie jako całość nie zajęły zdecydowanego stanowiska wobec sprawy Polskiej.

L P: Chyba tak bo stanowisko ich zmienia się w zależności od sytuacji - może to jest właśnie polityka. Liberalowie po zawieszeniu stanu wojennego nie odwołali od razu sankcji, lecz oczekują na dalszy rozwój sytuacji. Ale jakie jest ich stanowisko naprawdę i czy jest ono trwale przekazywane na konferencji? Będziemy się starać, aby było ono jasno sprecyzowane.

R: Czy znacie poglądy tych polityków którzy wezmą udział w konferencji?

L P: Tak są to politycy znani a ich stanowisko jest pro polskie prosiłarnościowe i promiepodległościowe.

R: Jaki będzie przebieg konferencji i czego się po niej spodziewacie jako organizatorzy?

L P: Przewidujemy półgodzinną debatę kiedy to każdy z uczestników przedstawi swój pogląd na sprawę polską a następnie chcemy, aby politycy odpowiedzieli na wiele nurtujących nas pytań. Moderatorem będzie dr Jan Fedorowicz.

Jeśli chodzi o cel tego spotkania, to chcemy uzmysłowić politykom kanadyjskim fakt istnienia Polonii która jest zainteresowana sprawami politycznymi, stosunkiem rządu i partii do wydarzeń w Polsce oraz że stanowi siłę popierającą ten kierunek polityki, która Polonii odpowiada.

Z drugiej strony chcemy, aby Polonia uwierzyła we własne możliwości bez kompleksów i na równi z innymi - przecież jesteśmy Kanadyjczykami.

Red: Czy prócz polityków i osób zainteresowanych z Polonii przewidujecie udział innych grup narodowościowych?

L P: Tak, oczywiście. Zaproszeni są przedstawiciele grup narodowościowych należących do kongresu 7 miu państw ujarzmionych przez Związek Sowiecki.

Red: W jaki sposób opinia publiczna dowie się o wynikach tej konferencji?

L P: Na spotkanie zaprosiliśmy polonijną i kanadyjską TV, radio i prasę. Mamy nadzieję, że szczególnie prasa w

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

przy KPK okręg TORONTO

206 Beverley St tel 979-9634

Założony w 1974 r oferuje szeroki asortyment informacji i pomocy Polonii zamieszkałej w Toronto i okolicy, a szczególnie nowym Imigrantom (do 36 miesięcy pobytu w Kanadzie) i osobom z Pozwoleństwem Ministra.

Na naszą pomoc składają się

- ogólna informacja o Kanadzie
- skierowanie do właściwych instytucji (kanadyjskich i polskich)
- wypełnianie formularzy, pisanie listów i podań
- pośrednictwo w załatwianiu spraw z różnych dziedzin życia,
- poszukiwania mieszkań i pracy
- ustne i pisemne tłumaczenia

Biurowo otwarte od poniedziałku do piątku

w godzinach 10 rano - 4 po południu

Usługi bezpłatne

Prosimy o telefoniczne uzgodnienie terminu wizyty

KONFERENCJA

"STANOWISKO PARTII POLITYCZNYCH W SPRAWIE WYDARZEŃ W POLSCE"

Organizowana przez

POLISH CANADIAN ACTION GROUP—TORONTO

GROUPE D'ACTION POUR "SOLIDARNOŚĆ"

- MONTREAL

Udział biorą przedstawiciele kanad partii politycznych

Po konferencji przewidziana jest dyskusja

TORONTO

Niedziela 20 lutego

godz 2 po poł

Dom Komatanta

206 Beverley St

PROWADZĄCY

Dr JAN FEDOROWICZ

WSTĘP \$ 3 00

MONTREAL

Niedziela 20 lutego

godz 3 po poł

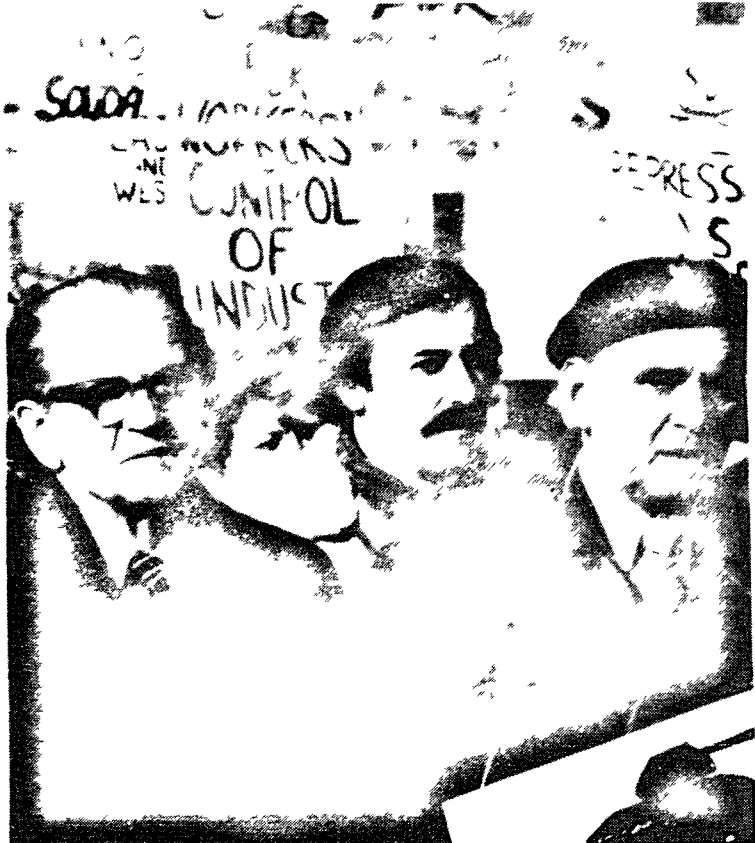
McGill University

Leacock Building, pok 232

PROWADZĄCY

WILHELM SIEMINSKI

Kongres Polonii Kanad Okręg Montreal

TORONTO 13 LUTEGO

Demonstracja przed Konsulatem PRL

Ponad 500 uczestników, 150 dolarów zebranych na pomoc dla kraju. Zbierano podpisy pod protestem przeciw procesom pokazowym.

Uczestnicy przemaszerowali do kościoła sw Teresy na mszę za pomordowanych w okresie stanu wojennego. Na zdjęciach fragmenty demonstracji.

NORMALIZACJA

po co tyle ustaw

Rząd ogłasza coraz to nowe projekty ustaw, Sejm je bez przerwy uchwala, a społeczeństwo zastanawia się czemu to ma służyć? Rząd ustami ministra sprawiedliwości odpowiada umacnianiu demokracji socjalistycznej

Cechą charakterystyczną państw demokratycznych jest jasny, nieskomplikowany system prawny, stworzony dla ochrony obywateli przed nadużyciami ekip sprawujących władzę z jednej strony i dla ochrony interesów państwa przed działaniem nieuczciwych obywateli z drugiej. Przy czym chodzi o interesy państwa jako ogółu obywateli, a nie o interesy osób sprawujących władzę

W państwach totalitarnych prawo ma służyć wyłącznie obronie interesów ekipy rządzącej. Ryszard Kapuściński w "Szahinszachu" napisał "Dyktatura choć gardzi ludem, zabiega o jego uznanie. Mimo, że jest ona bezprawiem, a raczej - ponieważ jest bezprawiem, dba o pozory legalności. Jest na tym punkcie niezmiernie drażliwa". Gorączkowa działalność prawotwórcza WRONy zdaje się potwierdzać tę tezę. Władza chce stworzyć pozory, że wszystko, co czyni, jest legalne, zgodne z prawem. Jednocześnie ustanawianym przez siebie prawem chce wzmocnić swoją siłę

ZALEGALIZOWANE Klasycznym przykładem jest ustawa o związkach zawodowych. Czegóż to EZPRAWIE władza nie zrobiła, by nas przekonać, że to akt niezwykle liberalny, uzgodniony z szerokimi rzeszami społeczeństwa i zaakceptowany przez Międzynarodową Organizację Pracy. W rzeczywistości poprzez ustawę o związkach zawodowych władze załatwiły nie tylko delegalizację "Solidarności" ale także wzmocniły kontrolę państwa nad tworzeniem związków w formie wygodnej dla ekipy rządzącej

Jeszcze dobitniejszym przykładem zalegalizowania bezprawia w celu umocnienia władzy są wszystkie dekryty z 12 XII 81r związane z ogłoszeniem wojny. I te dekryty i ustawa o związkach zawodowych były szeroko komentowane. Warto natomiast przyjrzeć się innym aktom prawnym

W CHAOSIE ZARZADZEN Prawotwórcza działalność I OKOLNIKOW władz można z grubsza podzielić na przepisy prawa gospodarczego i obywatelskiego. Te pierwsze są niezwykle skomplikowane i wymagają analizy nie tylko prawnej, lecz i ekonomicznej. Ograniczmy się więc

tylko do stwierdzenia, że przez swoją złożoność skutecznie przyczyniają się do bałaganu w zarządzaniu gospodarką. Na ich podstawie Rada Ministrów i resortowi ministrowie wydali już setki rozporządzeń, a z kolei na podstawie tych rozporządzeń codziennie na niższych szczeblach rodzą się coraz to nowe zarządzenia czy okólniki. Owa twórczość prawna wynika nie tylko z niewiary w kadrę kierującą gospodarką /nie bez racji/, gdyż pochodzi ona głównie z nomenklatury/, ale i z obawy przed autentycznymi samorządami pracowniczymi i przed działaniem mechanizmów rynkowych

PANSTWO PRZED Nowe ustawy odnienają we wszystkich przypadkach słowa zgodności lub wierność lub przestrzegania Konstytucji PRL, z nie będącym dodatkiem "socjalistyczne państwo". Mamy je wszędzie - i w ustawie o szkolnictwie wyższym i w prawie o adwokaturze. Charakterystyczne jest sformułowanie przysięgi urzędnika państwowego "Będę służył państwu i obywatelom". Tak więc na pierwszym miejscu jest państwo, a na drugim obywatel. Jest to całkowicie zgodne z doktryną, że obywatel jest służebnym elementem państwa utożsamionego z władzą

USTAWODAWCZA Nasz ustawodawca lubi tworzyć fikcję. Z fanfarami uchwalono ustawę o Narodowej Radzie Kultury, aby "zespolic działania i zapewnić uczestnictwo kulturotwórczych się narodu w kształtowaniu i rea-

lizacji zadań polityki kulturalnej" /art 1/ Rada ma m in opiniować plan wydatków z Funduszu Rozwoju Kultury, ale pieniędzmi i tak dysponuje wyłącznie minister /art 13/. Co ważniejsze, zgodnie z art 4 ust 2 "przewodniczącego oraz członków Rady powołuje na okres trzech lat Prezes Rady Ministrów". I jesteśmy w domu. Znow władza ma być wyłącznym władcą w tak delikatnej materii jak życie kulturalne i rozwój kultury w Polsce

BAT NA Uchwalona w stanie wojennym Karta **NAUCZYCIELI** Nauczyciela w art 6 ust 1 nałazuje kształcenie i wychowanie młodzieży w "poszanowaniu Konstytucji PRL jako państwa socjalistycznego". W ten sposób z góry został określony profil nauczania nie bacząc ze społeczeństwo nasze jest pluralistyczne tak pod względem wyznawanej religii jak i poglądów. W dodatku "za uchybienie godności nauczyciela lub obowiązkowi o których mowa w art 6 ust 1" grozi odpowiedzialność dyscyplinarna - wydalenie ze szkoły. Orzeka o tym komisja dyscyplinarna powoływana przez organa administracji państwowej. W ten sposób władza ma pełną kontrolę nad nauczycielami naszych dzieci - pozbyć się uczciwych i myślących nie będzie trudno

GDY NIELETNI Również inne uchwalone po grudniu 81 akty prawne mogą być wykorzystane do zwalczania przeciwników politycznych i represjonowania niewygodnych obywateli. Szczególnie niebezpieczne są tu ustawy o postępowaniu wobec osób uchylających się od pracy i postępowaniu w sprawach nieletnich. Ta druga szeroko krytykowana przez specjalistów od wychowania i sędziów rozszerza uprawnienia milicji, przyznając jej niektóre kompetencje zarezerwowane dotychczas wyłącznie dla sądów dla nieletnich. Ustawa wprowadza pojęcie "naruszenia zasad współżycia społecznego" - tak nieprecyzyjnie ze organy ścigania mogą interweniować pod najbliższym pretekstem, nakazuje przeciwdziałanie tym naruszeniom oraz zaleca zawiadomianie o nich rodziców, szkoły, sądu i MO. Zawiera też przepis o karaniu rodziców. Nakazuje zawiadomić zakład pracy, gdy dopuszczą oni do demoralizacji dziecka. Podkreślamy, że demoralizacją może być owo naruszenie zasad współżycia społecznego, w tym chyba także zasad politycznych. Czyli zbiorowa odpowiedzialność

Wyjść - Tak! Za każdą cenę - Nie!

Do Moich Przyjaciół

/list otwarty/

Dnia 14 grudnia 1982r Przewodniczący Rady Państwa Przedłożył Sejmowi propozycje dotyczące m in więźniów politycznych w Polsce. Chciałabym więc w kilku słowach ustosunkować się do tego faktu. Aresztowano mnie 20 grudnia 81r. Mam więc już za sobą rok więziennych doświadczeń i mogę stwierdzić, że kara pozbawienia wolności to nie tylko sam fakt odosobnienia, umieszczenia kogoś w zakładzie karnym, zrobienia wszystkiego, aby zniszczyć go psychicznie i fizycznie. Więzienie jest rzeczą, z którą nie trzeba i nie należy się liczyć. Musi on więc przejść przez całą gamę upokorzeń. Nie posiadam statusu więźnia politycznego, tak samo jak moje koleżanki i koledzy. Jestem po prostu przestępcą. Przewodniczący Rady Państwa nie wspominał jednak ani słowem o prawie więźniów politycznych do odrębnego statusu, mimo że 20 i 21 każdego miesiąca przypominamy o tym władzom podejmując protestacyjną głodówkę. Przewodniczący RP zaproponował jednak coś innego - akt łaski. Zrozumieć w pełni jak haniebną jest ta propozycja mogą być może, tylko ci którzy tak jak ja przeszli przez proces sądowy, który był ponurą farsą i nie miał nic wspólnego z praworządnością, przeszli przez areszt śledczy i więzienie. Po rocznym zmaganiu się z samym sobą, aby mimo wszystko, mimo całego zła nie poddać się uczuciu nienawiści, nagle dowiaduję się, że to właśnie ja - skazana na 10 lat więzienia i 5 lat pozbawienia praw obywatelskich, której syn otrzymał 3-letni wyrok tylko za to, że jest moim synem mam prosić o przebaczenie i łaskę, okazać skrucie. Nie powiedział tylko pan Przewodniczący RP o jakie przebaczenie i kogo mam prosić. Czy pana Grzybowskiego i jego dwóch kolegów czy może pana prokuratora Wojcieszkę, czy wreszcie Krywoszejewę, funkcjonariusza SB, który sfalszował protokoły? Pytanie to kieruję również do pana generała Jaruzelskiego, który 13 grudnia 82r nawoływał przed kamerami TV do okazania skrucy. Kto ma skrucę okazać? Ja? Jęduje mi się ważne, aby właśnie teraz kiedy padły propozycje, moi Przyjaciele, którzy czynią starania o moje uwolnienie /za co im w tym miejscu składam gorące podziękowanie/ znali moje stanowisko. Wyjść - tak! Za każdą cenę - nie!

Grudzien 1982r Fordon

Solidarności

BIULETYN INFORMACYJNY

biuro koordynacyjne n.s.z.z.
"solidarność" za granicą

I TAK PRACA Szereg przepisów zawiera również us-
PRZYMUSOWA tawa o pasożytach, chociaż dotyczy tylko mężczyzn w wieku 18-45 lat, a bezpośrednio przymus pracy pozwala stosować wobec siebie tylko w wypadku klęski żywiołowej. Ten który przez 3 miesiące nie pracuje lub nie uczy się, a nie jest zarejestrowany w wydziale zatrudnienia, musi zgłosić się do władz administracyjnych i złożyć wyjaśnienia "co do powodów pozostawiania bez pracy bądź niepobierania nauki". Jeśli tego nie zrobi podlega karze ograniczenia wolności do 3 miesięcy lub grzywny /art 20/. Wyjaśnijmy, że ograniczenie wolności może polegać na skierowaniu do obowiązkowej pracy na cele społeczne albo na potrąceniu wynagrodzenia na rzecz skarbu państwa

EUROPA WSCHODNIA

Wystąpili ze Światowego Stowarzyszenia Psychiatrów

Sowiecka kompromitacja

Sowiecką psychiatrię oskarża się od szeregu lat o to, że służy swemu państwu jako narzędzie represji politycznych. Od dawna Zachód oskarża psychiatrów ZSRR, że uznają dysydentów za chorych psychicznie świadomi, że mają do czynienia ze zdrowymi ludźmi. Według zachodnich psychiatrów i krytyków w samych Sowietach, KGB kieruje dysydentów do diagnozy choroby umysłowej by zaoszczędzić sobie kłopotliwych procesów i by zdyskredytować ruch dysydencki jako produkt chorych umysłów. Praktyka ta nasiliła się zwłaszcza od czasu, kiedy na czele KGB stanął Jurij W Andropow, obecnie osoba nr 1 na szczycie piramidy władzy w ZSRR.

aresztowano i dwukrotnie umieszczano w szpitalach psychiatrycznych, by w końcu usunąć go z ZSRR. W 1978 roku w Nowym Jorku i Bostonie Grigorienkę zbadał cały duży zespół psychiatrów, psychologów i innych medycznych specjalistów z najsłynniejszych uniwersytetów - Columbia, Harvardu i Yale. Amerykańscy eksperci uznali go za zupełnie zdrowego na umyśle i wyrazili przekonanie, że prawdopodobnie nie był wcale chory psychicznie kiedy sowieccy psychiatrzy stawiali mu diagnozę. Słynny amerykański psychiatra Walter Reich, jeden z tych co badali Grigorienkę w Stanach, jest przekonany, że gdyby generał rzeczywiście był chory w ZSRR, to po wyjeździe przez

jenny manewr przeprowadzony rękoma ekspertów”

Gożej powiodło się delegacji sowieckiej na kongres w Honolulu w 1977 roku. Kongres uchwalił rezolucję potępiającą sowieckich psychiatrów, wprowadzającą tylko większością głosów (90 88). Delegacji sowieccy przypisali porażkę "syjonistycznemu spiskowi".

Najbliższy psychiatryczny kongres światowy ma się odbyć w lipcu 1983 r. w Wiedniu. Tym razem zanosilo się na poważniejszą sprawę. Stowarzyszenie psychiatrów Stanów Zjednoczonych przedłożyło już projekt rezolucji zawieszającej członkostwo sowieckiego Wszelchwiązkowego Towarzystwa Psychiatrów i Neuropatologów w Światowym Stowarzyszeniu Psychiatrów. Stowarzyszenie psychiatrów brytyjskich przedstawiło wniosek o usunięcie Sowietów z World Psychiatric Association.

Dnia 8 lutego br. Sowietci wystąpili ze Światowego Stowarzyszenia Psychiatrów. Zarząd stowarzyszenia w Wiedniu otrzymał tego dnia pięciostronowy list od sowieckiego towarzystwa psychiatrycznego, a

ki w pełnym świetle publicznej debaty". Zdaniem Ellen Mercer, dyrektorki waszyngtońskiego biura spraw międzynarodowych American Psychiatric Association, psychiatrom sowieckim nakazano wystąpić, bo zaszli zbyt daleko w posunięciach pojednawczych wobec Zachodu. Poinformowała ona, że sowieckie towarzystwo psychiatryczne, po zignorowaniu trzech listów zwracających się o informacje o 20 przypadkach, w których podniesione były zarzuty o nadużywanie psychiatrii, w grudniu przedłożyło zarządowi World Psychiatric Association w Wiedniu dane o siedmiu przypadkach. P. Mercer jest przekonana, że psychiatrzy sowieccy zwrócili się do władz o pozwolenie na wizytę zagranicznych specjalistów, a władze odmówiły i nakazały wystąpić ze światowego stowarzyszenia, by uniknąć jeszcze większej kompromitacji.

Sowiecki dyplomata w Danii oskarżony o szpiegostwo

10 lutego władze duńskie uznały za osobę niepożądaną Jewgeni Motorowa, attache do spraw nauki i techniki przy ambasadzie sowieckiej w Kopenhadze. Dano mu 14 dni na opuszczenie Danii.

Dunczycy oskarżają Motorowa o gromadzenie danych technicznych o firmach produkujących sprzęt wojskowy.

Poprzednio Duńczycy wyrzucili w listopadzie 1981 sowieckiego dyplomata Władimira Mierkułowa, oskarżając go o szpiegowanie na rzecz KGB.

Amnesty International w obronie estońskiego biologa

Amnesty International apeluje o wzięcie w obronę **Marta Niklusa**, 48-letniego biologa estońskiego, skazanego w styczniu 1981 r. na 15 lat za "antysowiecką agitację i propagandę".

Mart Niklus był jednym z 45 Estończyków, Litwinów i Łotyszów, którzy w 40 rocznicę sowiecko-hitlerowskiego paktu o nieagresji z 1939 roku podpisali petycję do władz sowieckich zwracającą się o unieważnienie tego paktu. Jedną z konsekwencji paktu było przyłączenie Estonii do ZSRR.

Apel został podpisany 23 sierpnia 1979 r. W kwietniu następnego roku Niklusa aresztowano w miejscowości Tartu i więziono go aż do procesu w styczniu 1981 r.

Główne oskarżenie Niklus wraz ze studentami słuchał Głosu Ameryki, "dopuszczał się antysowieckich telefonów do

Szwecji" i podpisywał listy samizdatu.

Jako "szczególnie niebezpieczny recydywista" został skazany na 10 lat więzienia i 5 lat zesłania.

Poprzednio, w 1959 roku był skazany za "oddanie usług międzynarodowej burżuazji". Usługi te polegały na tym, że dał fińskim studentom 15 fotografii, które rzekomo przedstawiały niedociągnięcia życia w ZSRR. Za to skazano go na 10 lat łagru. W łagrze dokonał pierwszego tłumaczenia na język estoński dzieł Karola Darwina. Po rewizji sprawy został zwolniony w 1966 r.

Obecnie przebywa na oddziale o zaostrzonym reżymie w permskiej kolonii karnej nr 36. Więźniowie spędzają tam w celach niemal całe 24 godziny.

Amnesty International apeluje, by uprzejmie zredagowane listy domagające się zwolnienia Niklusa pisać na następujące adresy:

Mr Karl Kimmel
Procurator of the Estonian SSR
Prokuratura Estońskiej SSR
Mitsurini 7
200001 g Tallin
SSR USSR

oraz

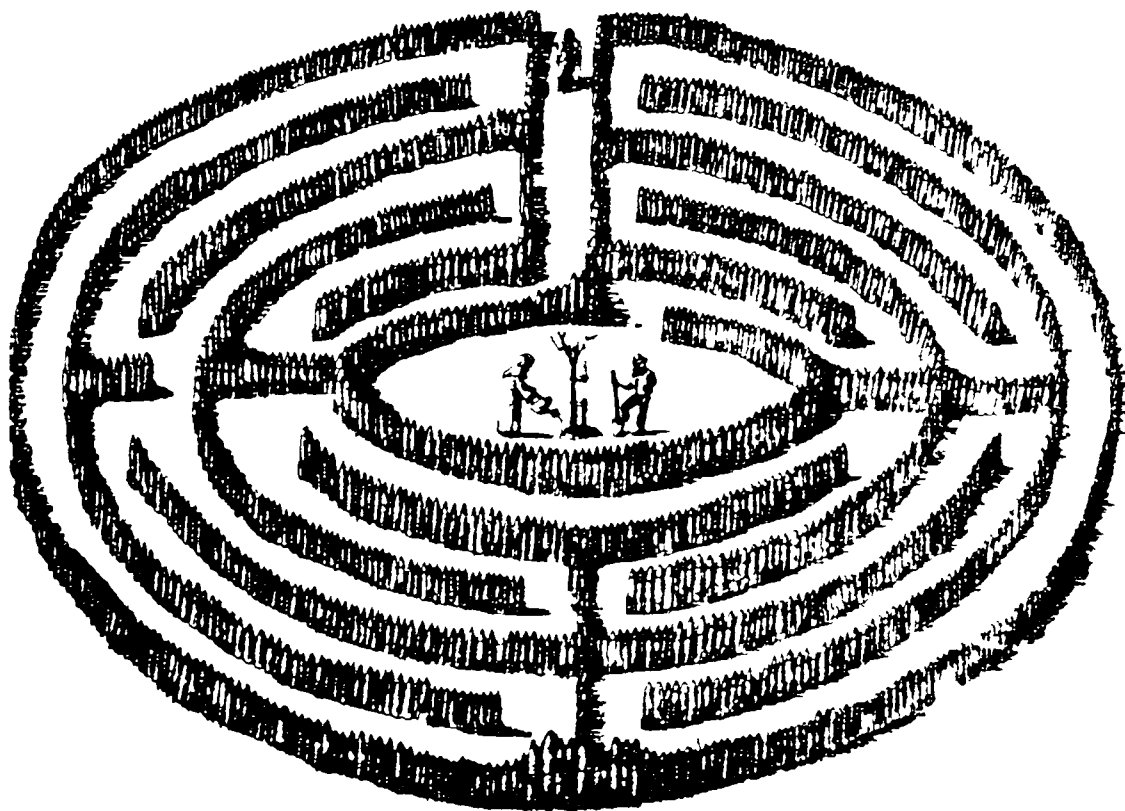
His Excellency
Dr Alexander Yakovlev
ambassador
285 Charlotte St
Ottawa Ont
K1N 9L5

* * *

● **N Ceausescu przeciw nuklearnym rakietom amerykańskim i sowieckim**

I sekretarz komunistycznej partii w Rumunii w wywiadzie dla telewizji holenderskiej wezwał do wycofania i zniszczenia z terenu Europy wszystkich amerykańskich i sowieckich rakiet nuklearnych.

● **1000 więcej wojskowych specjalistów sowieckich w Syrii**. ZSRR podwoił liczbę swego personelu militarnego w Syrii. Ma on poprawić stan syryjskiej obrony przeciwlotniczej, która została niemal doszczętnie zniszczona w ostatniej wojnie przez Izrael. Sowietci montują w Syrii m.in. pociski rakietowe typu SA-5, które jak do tej pory nie były przekazane przez nich do innego kraju. Rakiety te mają zabezpieczyć Syrię przed wysoko-latającymi samolotami zwiadowczymi Izraela. Syria spodziewa się ataku izraelskiego na wiosnę br. Jeśli przed atakiem Izraelczycy zdecydują się zniszczyć syryjską obronę przeciwlotniczą wówczas prawdopodobne będą straty wśród personelu sowieckiego Syrii i ZSRR podpisały w 1981 roku traktat o przyjazni i współpracy.

Oskarża się sowieckich psychiatrów, że po zamknięciu dysydenta w szpitalu psychiatrycznym, zwykle w instytucji dla chorych psychicznie przestępców, traktuje się go ze szczególnym okrucieństwem. Wymieniano na przykład zaszczyty wywołujące abscesy, konwulsje i sztywnienie ciała, zawiązanie w mokre prześcieradła kurczące się w miarę wysychania.

Materiał dowodowy nagromadzony w ciągu lat jest bardzo obszerny. Wśród wielkiej liczby udokumentowanych przypadków obejmuje sprawę generała sowieckiego **Piotra Grigorienko** który w latach 1960-tych zaczął protestować w obronie Tatarów krymskich deportowanych przez Stalina w czasie wojny i przymusowo osiedlonych w Azji Środkowej Grigorienkę

długi okres musiałyby w nim pozostać jakieś oznaki przebytej choroby dające się rozpoznać przez lekarzy. Oznak takich nie udało się zaobserwować.

Pierwsze oficjalne oskarżenia sowieckich psychiatrów podniesiono w 1971 roku w Mexico City na piątym kongresie Światowego Stowarzyszenia Psychiatrów - World Psychiatric Association, do którego należeli także psychiatrzy sowieccy. Akcja była jednak słabo zorganizowana, oskarżenia były nowością i delegacji sowieckiej udało się zachować twarz. Dr Andriej Sniezewski, dyrektor Moskiewskiego Instytutu Psychiatrycznego, czołowa postać sowieckiej psychiatrii i przewodniczący delegacji, z oburzeniem odrzucił oskarżenia określając je jako "zmnowo-

kopie listu zostały skierowane do 77 organizacji członkowskich.

Agencja Associated Press, powołując się na swe źródła w Moskwie, stwierdziła, że możliwe, iż Moskwa poleciła swym psychiatrom wystąpienie ze stowarzyszenia, by uniknąć kłopotliwego dylematu. Ostatnio przedstawiciel sowieckich psychiatrów oświadczył, że spróbuje zorganizować wizytę grupy psychiatrów zagranicznych w ZSRR w celu zbadania zarzutów o wykorzystywanie sowieckiej psychiatrii przeciw dysydentom.

Kenneth Rawnsley, przewodniczący Britan's Royal College of Psychiatry oświadczył w Londynie, że jego zdaniem Sowietci się wycofali, bo "byłoby im trudno pogodzić się z możliwością upokarzającej kles-

LISTA SKAZANYCH

- 129/TRZASKA Aleksandra, brak dokładnego adresu, zamieszkała w Dąbrowie Gorniczej, pracownica Huty Katowice, skazana 5 01 1982 w Katowicach na 5 lat pozbawienia wolności za redagowanie komunikatów i artykułów po 13 12 1981 w "Wolnym Związku", kaleka po przebytej chorobie Heine Medina
- 130/ZANIEWSKI Krzysztof, 38-131 Gogołów, ul Wiejska 201, gornik z K W K Borynia, zonaty, dziecko 1 rok, skazany na 3 lata pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw publicznych za zorganizowanie strajku w dniach 14-18 12 1981
- 131/ZOŁNA Hubert, brak dokładnego adresu, gornik z K W K Ziemowit, skazany w trybie doraznym przez Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego na 3 lata pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw publicznych za udział w strajku w dniach 15-24 12 1981
- POLSKA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA
Regiony Środkowoschodni/Lublin/, Podkarpacie/Krosno, Sanok/
Federacja Tarnobrzeska/Tarnobrzeg, Stalowa Wola/, Rzeszow,
Przemysl, Chełm
- 132/ANTONCZYK Edward, 39-400 Tarnobrzeg, ul Kosciuszki 31 m 34, przewodniczący Oddziału PAX w Tarnobrzegu, zonaty, ojciec trzech cerek w wieku 16, 18, 20 lat, skazany w czerwcu 1982 przez Sąd Wojskowy w Rzeszowie w trybie doraznym na 4 lata pozbawienia wolności za rozpowszechnianie informacji mogących wyrządzić poważną szkodę interesom politycznym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
- 133/BENICKI Zenon, 24-100 Puławy, ul Polna 25/3, pracownik Zakładów Azotowych w Puławach, skazany w Lublinie na 2 lata pozbawienia wolności i 10 tys zł grzywny za udział w akcji protestacyjnej
- 134/BIAŁY Wacław, Lublin, ul Żarnowiecka 7/16, pracownik Polskiego Radia w Lublinie, zonaty, ojciec 9 letniej córki, skazany na 2 lata pozbawienia wolności w zawieszaniu na 3 lata i 100 tys zł grzywny za "sporządzanie za pomocą druku fałszywych informacji"
- 135/CIEŻKI Lech, 20-219 Lublin, ul Odlewnicza 11/47, pracownik Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie, skazany na 1,5 roku pozbawienia wolności z zawieszaniem za udział w strajku
- 136/FEDYN Stanisław, 38-500 Sanok, wieś Fulejowka 3, rolnik, skazany na 4 lata pozbawienia wolności i 3 lata pozbawienia praw publicznych/wyrok 14 03 1982/ za kontynuowanie działalności związkowej
- 137/FUSZERA Marian, Lublin, Aleja Niepodległości 6/6, pracownik Lubelskich Zakładów Napraw Samochodowych, wiceprzewodniczący Komisji zakładowej, skazany na 1,5 roku pozbawienia wolności z zawieszaniem na 3 lata
- 138/GARBARCZYK Barbara, Krystyna, 38-200 Jasło, ul Krasieńskiego 14 m 2, pracownica Spółdzielni Mieszkaniowej w Jasle, skazana na 3 lata pozbawienia wolności i 3 lata pozbawienia praw publicznych za sporządzanie ulotek
- 139/GŁAZEWSKI Stanisław Jacek, 24-100 Puławy, ul Waryńskiego 4 m 5, wiek 21 lat, student 2-go roku Uniwersytetu Warszawskiego, skazany na 1,5 roku pozbawienia wolności z zawieszaniem na 3 lata za kolportaż ulotek
- 140/GRANICZKO Leszek, 21-040 Świdnik, ul Korczyńskiego 4/19, pracownik W S K Świdnik, zonaty, skazany na 3 lata pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw publicznych za organizowanie strajku
- 141/JUSZCZAK Stanisław, 28-250 Wola Żyzna k Szydłowa, wiek 17 lat, uczeń 3-iej klasy technikum w Staszowie, skazany 8 03 1982 przez Sąd Wojskowy w Rzeszowie na 4 lata pozbawienia wolności za sporządzanie i kolportaż ulotek, karę odbywa we więzieniu w Hrubieszowie
- 142/KAMIŃSKI Antoni, 35-082 Rzeszow, ul Zawiszy 12a, inżynier zatrudniony w W S K Rzeszow, skazany przez Sąd Wojskowy w Rzeszowie na 5 lat pozbawienia wolności i 4 lata pozbawienia praw za zorganizowanie akcji protestacyjnej
- 143/KAPRON Czesław, 23-400 Biłgoraj, ul Kosciuszki 32, skazany na 2 lata pozbawienia wolności w zawieszaniu na 5 lat, 40 tys zł grzywny oraz dozór kuratorski za kontynuowanie działalności związkowej
- 144/KEPSKI Jozef, 20-423 Lublin, ul Lesna 8/2, pracownik W S K Świdnik, skazany na 4,5 roku pozbawienia wolności i 4 lata pozbawienia praw publicznych za kierowanie strajkiem w fabryce
- 145/KŁYŻ Wojciech, 37-700 Przemysł, ul Witoszowska 9, wiceprzewodniczący Prezydium Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" w Przemyslu, skazany na 3 lata pozbawienia wolności i 3 lata pozbawienia praw publicznych za kontynuowanie działalności związkowej
- 146/KOLATOROWICZ Dariusz, 27-620 Dwikozy, ul Sandomierska 55/5, wiek 17 lat, uczeń 3-iej klasy Technikum w Staszowie, skazany 8 03 1982 przez Sąd Wojskowy w Rzeszowie na 4 lata pozbawienia wolności za sporządzanie i kolportaż ulotek, karę odbywa we więzieniu w Hrubieszowie
- 147/KOWALCZYK Zdzisław, 24-100 Puławy, ul Lokajskiego 13, pracownik przedsiębiorstwa "Techpan" w Puławach, skazany na 2 lata pozbawienia wolności z zawieszaniem na 3 lata za kontynuowanie działalności związkowej
- 148/KROL Leszek, 38-400 Krosno, Ustrobnia 50, wiek 18 lat, skazany przez Sąd Wojskowy na 6 lat pozbawienia wolności i 3 lata pozbawienia praw publicznych za malowanie w Ustobnej napisów o treści wymierzonej przeciwko WRON i rozkolportowanie kilkudziesięciu ulotek
- 149/KULA Irena, 56-207 Rudna Wielka, wiek 33 lata, bibliotekarka, skazana w lutym 1982 na 3 lata pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw publicznych za przechowywanie ulotek

Wałęsa

CIĄG DALSZY ZE STR 1

sprawie pięciu członków byłego Komitetu Samoobrony Społecznej "KOR". Czterech przywódców "KOR", wśród których znajduje się Jacek Kuron, po narzuceniu stanu wojennego zostało "internowanych", a we wrześniu 1982 aresztowanych Piąty przebywał za granicą na leczeniu. Prokuratura wojskowa prowadzi wobec nich śledztwo, oskarżając ich o udział w spisku mającym na celu zbrojne obalenie władzy w PRL. Przeciw korowcom nie został jeszcze wniesiony formalny akt oskarżenia. Władze poinformowały o wszczęciu śledztwa w sierpniu 1982, po masowych protestach przeciw stanowi wojennemu. Kuron i niektórzy inni członkowie "KOR-u" byli doradcami Solidarności.

"Nie powiem nic złego o przyjaciółach!"

W drodze do prokuratury Wałęsa oświadczył reporterom: *Nie powiem nic złego o swych przyjaciółach!* Zapytany, czy wie o co go będą pytać, powiedział: *Prokurator zna pytania, nie ja. Przyjechałem, bo mnie wezwano.*

Nie zważając na lodowatą wilgoc zebrani przed prokuratorem warszawiacy spokojnie i cierpliwie demonstrowali swe poparcie dla Wałęsy i Solidarności. Samochód Wałęsy udekorowano małymi wiązkami kwiatów i umieszczono na nim flagę Solidarności, plakaty i dwa wykonane przez komputer portrety Wałęsy. Jeden z portretów składał się wyłącznie ze znaków dolara \$.

W godzinach popołudniowych MO wezwowało tłum do rozjeżdżenia się, samochód Wałęsy wprowadzono do podwórca gmachu sądu wojskowego, by wywieźć Wałęsę innym wejściem.

Po szesciu i pół godzinach Wałęsa opuścił prokuraturę. Później, w gmachu Episkopatu powiedział reporterom, że ma się stawić w prokuraturze następnego dnia, w piątek o 9 rano.

TYDZIEŃ W POLSCE

Po przesłuchaniu piątkowym polecono mu się znów zjawić w prokuraturze w sobotę. Wałęsa powiedział reporterom, że nakazano mu milczeć o przesłuchaniach do czasu zakończenia śledztwa przeciw członkom

"KOR-u". Opuścił prokuraturę bez dalszych komentarzy. W sobotę przesłuchanie zostało na razie zakończone. Wałęsa powiedział reporterom tylko, że to koniec przesłuchania i że wraca do domu, do Gdanska.

**Biskup chełmiński
Księża oskarżeni kłamliwie,
aresztowani bezprawnie"**

W więzieniu w Potulicach przebywają ksiądz J Borkowski, ksiądz T Kurach i H Kardas, skazani z artykułu 275, paragraf 1 ("czynna napaść na funkcjonariusza"). Przebywają w pawilonie dla więźniów kryminalnych i muszą pracować fizycznie, nawet ksiądz Kurach cierpiący na medowład ręki.

Biskup chełmiński ks Marian Przykucki w liście do

mieszkańców Gdyni stwierdził: "Materiał zbierany przez powołaną przeze mnie komisję przy Sądzie Biskupim w Pelplinie wykazuje, że księża i pracownik świecki (tj ks Borkowski, ks Kurach i T Kardas) aresztowani zostali bezpodstawnie w oparciu o wyreżyserowane, złośliwe i kłamliwe oskarżenia funkcjonariuszy MO. Zarzucane im czyny nie miały absolutnie miejsca."

**Nie zmniejszą
najcięższych wyroków**

Nowojorski korespondent New York Times'a John Kifner dowiedział się 10 lutego, że odroczone na czas nieograniczony rozpatrzenie sprawy o zmniejszenie wyroków wyda-

nych na grupę zwolenników Solidarności w Gdansk. Wyroki, do dziesięciu lat więzienia, są najcięższymi wyrokami jakie zostały wydane na podstawie przepisów stanu wojennego.

**Solidarność za granicą
krytykuje korespondentów**

Jerzy Milewski, przewodniczący Rady Koordynacyjnej Solidarności Za Granicą, w wywiadzie dla UPI powiedział 14 lutego, że zachodnie środki masowego przekazu nie przedstawiają pełnego obrazu tego, co się dzieje w Polsce. Dziennikarze zachodni przebywają w Warszawie, nie podróżują po kraju w obawie przed wydaleniem z PRL, zbyt zajmują się szukaniem sensacji i nie dość informują o działaniach podziemnej Solidarności, odgrywającej czołową rolę w kraju.

TYDZIEŃ W POLSCE

Dokonczenie ze str 6 obok

Groź 8 lat Proces Radia Solidarność

10 lutego w procesie Radia Solidarność toczącym się w Warszawie prokurator zażądał osmiu lat więzienia dla **Zbigniewa Romaszewskiego**, pięciu lat dla jego żony, **Zofii Romaszewskiej**, 4 lat dla **Danuty Jadczyk**

Proces rozpoczął się 24 stycznia br przed Okręgowym Sądem Wojskowym w Warszawie. Na ławie oskarżonych zasiada 10 osób, którym władza

porter, **Jacek Bąk**, 1 28, historyk, **Dariusz Rutkowski**, 1 21, pracownik Instytutu Badań Jądrowych, **Anna Owczarska**, 1 27, romanistka

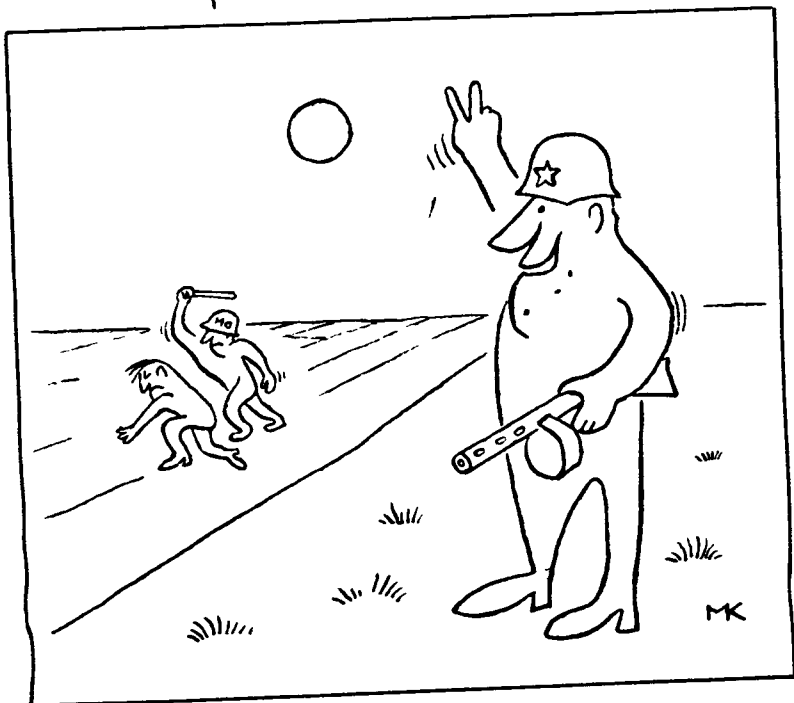
Odmówili zeznań

Akt oskarżenia zarzuca im kontynuowanie działalności związkowej po 13 grudnia 81 "poprzez rozpowszechnianie za pomocą nielegalnej radiostacji o

propagandowy podkreślający wielkoduszność władzy

Jak się dowiadujemy, na komendę MO w Bielsku zgłosił się w grudniu ub r **Wiesław Bakalarski** z Andrychowa, który się ukrywał od szeregu miesięcy. Otrzymał zaświadczenie, że zgłosił się dobrowolnie, po czym polecono mu się stawić następnego dnia na komendzie Milicji Obywatelskiej w Krakowie. Po zgłoszeniu się tam został aresztowany, oskarżony z dekretu o stanie wojennym i przewieziony do aresztu w Bielsku-Białej.

Jarosław Kolmar ujawnił się w sierpniu 1982 i "po złożeniu wyjaśnień w Komendzie Wojewódzkiej MO w Białej został zwolniony do domu". Następnie do sądu rejonowego wpłynął akt oskarżenia sporządzony na podstawie tych własnie wyjaśnień

zarzuca, że zorganizowali Radio Solidarność. Głównym oskarżonym jest **Zbigniew Romaszewski**, lat 43, dr nauk fizycznych, członek Komisji Krajowej NSZZ Solidarność. Pozostali oskarżeni: **Irena Romaszewska**, lat 42, fizyk, **Danuta Jadczyk**, lat 32, pracownik Komisji Interwencyjnej Regionu Solidarności "Mazowsze", **Irena Rasinska**, 1 52, aptekarz, **Marek Rasiński**, 1 26, pracownik "Polcoloru" w Piasecznie, **Zbigniew Kobylński**, 1 42, dr nauk fizycznych, **Zbigniew Pietrzak**, 1 24, fotore-

Z "internowania" do karnych jednostek wojskowych

Trwa akcja wcielania zwolnionych z internowania do specjalnych jednostek wojskowych. Stworzono specjalną kategorię F - "zdolny do przebywania na terenie koszar". Na tej podstawie wcielano się wszystkich, w wieku od 25 do 40 lat, niezależnie od stanu zdrowia, nawet z wadami kręgosłupa i z chorym sercem.

Jak informuje podziemne pismo *Hutnik* ukazujące się w Nowej Hucie 140 poborowych kategorii 'F' wcielono do specjalnej jednostki w Czerwonym Borze. Zmuszono ich do forsownych biegów w rezultacie dwu poborowych dostało zawałów serca na miejscu, a pięciu zabrano do szpitala. W stolówce poborowych ukazał się napis WRONA SKONA. Niektórzy poborowi odmówili jedzenia oskarżono ich o "osłabianie gotowości bojowej". ***

Prezes zagranicznego Banku Handlowego PRL **Kobak** zrezygnował ze stanowiska. Władze wywierały na niego naciski, by energiczniej się starał o sprolongowanie długów PRL na Zachodzie.

nazwie Radio Solidarność fałszywych wiadomości o sytuacji w kraju, mogących wywołać niepokoje publiczne i rozruchy".

W śledztwie I i Z Romaszewscy, D Jadczyk, I i M Rasinscy, Z Pietrzak i Z Kobylński odmówili zeznań.

Frasyniuk więziony w ciężkich warunkach

Otrzymał potwierdzenie wiadomości, że **Władysław Frasyniuk**, osadzony we wrocławskim więzieniu przy ul. Świebodzińskiej, trzymany jest razem z recydywistami w tzw. "tygrysówce" - specjalnej klatce, z kratami zamiast ścian, gdzie więźniów umieszczają się tylko karnie. Są tam oni narazem na nieustanne nękanie przez służbę więzienną, nie mają dostępu do okna, są pozbawieni korzystania z biblioteki i świetlicy. Naczelnik więzienia twierdzi, że nie ma wpływu na przeniesienie Frasyniuka, bo "tygrysówka" jest całą przeznaczoną do dyspozycji Służby Bezpieczeństwa.

Wiadomość podajemy za pismem podziemnym z dnia na dzień nr 260

"Zwolnieni" pod kluczem

Od czasu do czasu prasa reżimowa drukuje informacje o ujawniających się działaczach podziemia i o tym, że zostają oni zwolnieni do domu. Informacje te mają wywołać efekt

Ewa Kubasiewicz pisze z więzienia

Ewa Kubasiewicz na czele piętnastu więźniarek w Fordonie, wysłała list do posła na sejm PRL **Karola Małcużyńskiego** domagając się, by interweniował w celu zwolnienia wszystkich więźniów politycznych w Polsce. Więźniarki polityczne Fordonu domagają się też zaprzestania szykan ze strony władz, które szantazem usiłują zmusić je do przyznania się do winy, obiecując zwolnienie.

Francuskie związki w obronie więźniów politycznych w Polsce

Dnia 14 lutego francuskie związki zawodowe wystosowały list do rządu francuskiego na ręce **Francois Mitterranda**, domagając się interwencji w celu uwolnienia **Edmunda Bałuki** i **Ewy Kubasiewicz Bałuka** (zżony z **Francuzką**) przebywających w więzieniu przy ul. Kaszubskiej w Szczecinie i od 24 stycznia prowadzących głodówkę protestacyjną.

Wielki wiec w Paryżu w obronie więzionych w Polsce zapowiedziały francuskie związki zawodowe na środę 16 lutego.

Nawet posłowie mają dość Urbana

Wicemarszałek sejmu PRL **Halna Skibniewska** wraz z grupą jedenastu innych posłów podpisała 14 lutego list zwracający się do władz o usunięcie **Jerzego Urbana** ze stanowiska rzecznika rządu. Posłowie skarżą się, że propagandowe wystąpienia Urbana szkodliwe dla opinii o Polsce na świecie.

KOMUNIKAT

List z Polski do odebrania. List z Polski adresowany do **P. Andrzeja Kruszewskiego** jest do odebrania w biurze Credit Union (Polish Alliance Credit Union) 2150 Bloor Street West w Toronto, tel 762-9523

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE
197 Garden Ave.
Tel 532-1126

OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St
Tel 979-9634

KOMITET POMOCY
POLSKIM UCHODźCÓM
357 Runnymede Rd.
Tel 766-6191

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave.
Tel 533-9471

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM

uprzejmie informuje, że magazyn dla nowo przybyłych znów jest otwarty przy 212 Cowan Avenue (róg Queen St.) w Masaryk Hall.

Godziny:
— wtorki 5 — 8
— czwartki 1 — 8
— soboty 12 — 3.

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM

przy 192 Garden Ave, tel 532-1126 czynne poniedziałek-piątek od 10 rano do 4 po poł, wtorek od 10 rano do 8 po poł

Serdecznie dziękujemy wszystkim ofiarodawcom, którzy przekazali rzeczy do magazynu dla nowoprzybyłych. Jednocześnie uprzejmie prosimy osoby pragnące przekazać nowoprzybyłym zbędne meble, sprzęt kuchenny i przedewszystkim dziecięce łóżka i wózki o skontaktowanie się z naszym biurem.

Poszukujemy również pracy i mieszkań dla nowo przybyłych.

DZIĘKUJEMY ZA POMOC!

R.R.S.P.

**CREDIT UNION ŚW. STANISŁAWA
I ŚW. KAZIMIERZA**

OFERUJE SWOIM CZŁONKOM

FUNDUSZ EMERYTALNY

- pieniądze zdeponowane na funduszu wolne od podatku wraz z odsetkami

- oszczędności ubezpieczone do sumy \$ 60 000 00

- wysoka stopa procentowa

Jeżeli rozważasz w jaki sposób najkorzystniej zaoszczędzić lub obniżyć podatek za 1982 rok, zainwestuj w

RRSP

Robiąc to, dajesz jednocześnie dowód troski o swoją przyszłość

NIE ZWLEKAJ!

OSTATECZNY TERMIN WPLAT
UPLÝWA Z DNIEM 1 MARCA 1983 r.

R.R.S.P.

Zakładnicy

Wśród wielu problemów spowodowanych przez trwający w Polsce kryzys jest jeden o którym narazie głucho w prasie, i to zarówno w kanadyjskiej jak i polonijnej. Mimo, że w przeciwieństwie do pozostałych dotyczy on tylko tysięcy, a nie milionów Polaków, nie znaczy to, iż milczenie ma trwać dalej. Problem ten nazywa się połączenie rozłączonych rodzin, istnieje on w zasadzie tak długo jak Polska Rzeczpospolita Ludowa, lecz w tej chwili wystąpił z wyjątkową ostrością. Wprowadzenie stanu wojennego w dniu 13 grudnia 1981 spowodowało przecięcie kontaktu między tysiącami ludzi, a wśród przebywających zagranicą pojawiło się pytanie co robić dalej. W dniach solidarnościowej odwilży otrzymanie paszportu nie stanowiło praktycznie żadnego problemu, wyjeżdżał kto chciał i dokąd chciał. Z powodu systematycznie narastających trudności ekonomicznych i obaw co do dalszego rozwoju sytuacji tysiące obywateli PRL wyjechało w poszukiwaniu pracy i lepszego życia, pozostawiając w kraju żony i dzieci. Wielu z nich liczyło, że po okrzepnięciu na nowym miejscu sprowadzą rodzinę, oszczędzając jej tym samym trudności okresu osuwania na rozpoczęcie nowego życia. Sporo było i takich, którzy wyjechali z myślą zarobienia na Zachodzie kilku czy kilkunastu tysięcy dolarów potrzebnych do uruchomienia własnego interesu po powrocie do Polski. Objęcie rządów przez militarną juntę, likwidacja "Solidarności" i jej zdobyczy, oraz powrót do stalinowskich metod rządzenia to zasadnicze przyczyny dla których wielu z tych którzy nie mieli zamiaru opuszczania Polski na stałe, zdecydowało się na pozostanie w krajach Zachodu, nie widząc żadnej nadziei na lepsze i godne życie we własnym kraju. Obecnie podejmują próby ściągnięcia własnych rodzin,

natrafiając przy tym na olbrzymie trudności, których powodem jest wroga wobec nich postawa władz PRL. Dla tej władzy każdy kto opuścił kraj i nie zamierza doń wrócić (obojętnie z jakich przyczyn) jest przestępcą i należy go ukarać. Pomimo, że wszyscy wyjechali z polskim paszportem w kieszeni popełnili wykroczenie noszące w komunistycznej terminologii nazwę "samowolnego przedłużania pobytu zagranicą". Co ciekawsze takie przestępstwo w polskim kodeksie karnym nie istnieje - jak narazie, - lecz tym niemniej nieposłusznych obywateli należy karać. Każdy kto przebywa poza Polską dłużej niż deklarował przed wyjazdem czyni to nielegalnie i jeżeli chce pozostać zagranicą na stałe musi wystąpić do władz paszportowych o "uregulowanie" swego stosunku prawnego wobec PRL. Dodajmy dla ułatwienia, że posiadanie przez osobę zainteresowaną prawa stałego pobytu np. w Kanadzie nie ma żadnego znaczenia dla tychże władz, tylko one i wyłącznie one mają prawo decydować o tym, czy dany obywatel ma prawo mieszkać zagranicą, czy też nie. Przez "uregulowanie" statusu rozumie się posiadanie polskiego paszportu konsularnego, lub obywatelstwa kraju osiedlenia z jednoczesnym zrzeczeniem się obywatelstwa polskiego. Można zapytać co to wszystko ma wspólnego z rodziną, którą chce się sprowadzić do siebie? Okazuje się, że jest to pytanie o zasadniczym znaczeniu w tej sytuacji, albowiem na zaproszenie osoby "nielegalnie" przebywającej zagranicą nikt nie ma prawa wyjechać, i tym samym rodziny skazane są na wieloletnią rozłąkę, lub w ostateczności na całkowity rozpad, przeproszam, zawsze można wrócić do kraju, nikomu nie stawia się żadnych przeszkód, tak deklarują przedstawiciele najwyższych władz polskich. Podanie o posiadanie paszportu

konsularnego można złożyć w każdym konsulacie PRL, jest to jednak procedura kosztowna, długotrwała i w przeważającej większości wypadków kończąca się odmową bez podania przyczyn. Zaś oczekiwanie na

obywatelstwo kanadyjskie trwa 3 lata (amerykańskie 5 lat), a do tego trzeba doliczyć co najmniej rok na załatwienie zrzeczenia się obywatelstwa polskiego. Rodzi się pytanie dlaczego władze państwa komunistycznych nie chcą udzielać zezwoleń na przebywanie swych poddanych poza granicami kraju urodzenia, lecz szantazując ludzi długoletnią rozłąką usiłują zmusić ich do powrotu. Przyczyną są zasadniczo dwie pierwszą z nich można umownie nazwać ideologiczno-wychowawczą, jest to chęć okazania, że władza decyduje o każdym kroku swego poddanego, i bez jej zgody nie można stanowić o własnym losie. Znaczenie wychowawcze polega na działaniu odstraszającym wobec przyszłych potencjalnych kandydatów do wymknięcia się spod opiekunczych skrzydeł Partii. W sumie jakby na to nie patrzeć dowodzi to, że stosunek władzy-obywatel we współczesnym państwie komunistycznym do złudzenia przypomina układy na wsi feudalnej, tam też chłop był przypisany do ziemi. Dzis odbywa się to za parawanem "interesu społecznego" terminu-wytrychu maskującego wszystkie nadużycia komunistów.

Druga z przyczyn leży w dziedzinie ekonomii, ci którzy pozostają na Zachodzie to przeważnie ludzie młodzi i wykształceni, a żadne państwo nie pozbywa się chętnie wykwalifikowanej siły roboczej, a zwłaszcza niemalże darmowej. Mogłoby się wydawać, że dzis w obliczu ciężkiego kryzysu gospodarczego, i co za tym idzie rosnącego bezrobocia nie powinno być przeszkód co do wyjazdu rozłączonych rodzin. Nic bardziej błędnego. Cały czas musimy pamiętać o podstawowej zasadzie tamtego systemu, czyli primacie ideologii nad ekonomią, a to jednoznacznie określa stosunek władz PRL do tego problemu, przesłanki ideologiczne górują nad wszystkimi innymi. Pozostaje pytanie czy sprawa jest całkowicie beznadziejna i nie ma innego wyjścia jak kapitulacja i powrót do kraju. Na szczęście sytuacja nie przedstawia się beznadziejnie i istnieje broń, którą z powodzeniem można wykorzystywać w walce o odzyskanie własnej rodziny.

Polska Rzeczpospolita Ludowa jest sygnatariuszem dwóch międzynarodowych dokumentów regulujących sprawę łączenia rodzin, są to Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela oraz Akt Końcowy Konferencji w Helsinkach. Rzecz jasna komuniści podchodzą do swoich zobowiązań i podpisów w sposób dialektyczny, tzn. tylko oni decydują czy zobowiązania należy w danej chwili przestrzegać czy też nie, zależy to od bieżącej koniunktury politycznej. O ile jednak deklaracje wobec własnego społeczeństwa można łamać bezkarnie (patrz Porozumienia Gdanskie z sierpnia 1980), to z układami międzynarodowymi sprawa trudniejsza. Opinia publiczna i rządy państw zachodnich posiadają dostatecznie wiele siły i argumentów (głównie ekonomicznych), aby wymusić na komunistach przestrzeganie podpisanych przez nich podstawowych praw człowieka. Przykłady z ostatnich lat są wielce zachęcające: emigracja Żydów z ZSRR spowodowana głównie przez naciski ze strony

lobby żydowskiego w Kongresie Stanów Zjednoczonych, systematyczne wykupywanie przez Niemcy Zachodnie więźniów politycznych z NRD, czy też pamiętny układ między Gierkiem a Brandtem, kiedy to za sumę bezzwrotnej pożyczki w wysokości 1 mld marek wyjechało z Polski 100 tys. Niemców.

Redakcja "Echa Tygodnia" pragnie pomóc wszystkim zainteresowanym, dlatego prosimy o kontakt - najlepiej w postaci listów, dyskretna i pewna - chcemy zorientować się jak wielka jest skala problemu na terenie Kanady. Piszcie do nas, zawiadamiajcie swych znajomych, niech nikt nie zostanie samotny w swej walce z nieludzkim reżimem.

Zwracamy się także z pytaniem do Kongresu Polonii Kanadyjskiej, czy zainteresował się już tą sprawą i jakie podjął kroki aby pomóc ludziom cierpiącym tylko za to, że pragną być wolni i sami decydować o własnym losie? Oczekujemy odpowiedzi.

T Kowalski

PIOSENKA OPORNA

BALLADA GRUDNIOWA

*W grudniu nad ranem straszna wieść gruchła
W noc mrozną dnia trzynastego,
Że u nas w Polsce wojna wybuchła
I to tak sobie z niczego*

*Nikt nas nie zgwałcił, nikt nas nie napadł,
Nie było wcale powodu
Widac ktoś w rządzie na zdrowiu zapadł,
Własnego złął się narodu*

*W nocy zebrały się generały, by coś uchwalić mądrego,
Wreszcie wojenny sztab zawiązały pod wodzą
Jaruzelskiego*

*Podobnież ruskie go skołowały - coraz z czymś, którymś
wyskoczył*

*Bo on jest ponoc ciut ociemniały i słabo widzi na oczy
I choć nie było żadnego buntu, a ludzie bidne, zgonione,
To się zebrała wojskowa hunta i się ochrzciła za WRONĘ
Czołgi, pancernki, rakiety, działa i co tam może się przydać,
Pod bron stanęła już armia cała i tylko wroga nie widac
Święta bez rybów, maku i szynki, by ludzi więcej rozezlic,
Nie ma cytryny, sardynki i wroga tyż nie dowieźli
Nawet myśliwym strzelby zabrały, choć tak niewinny są
ony,*

*Bo się podobnież tego bojały, że będą strzelac do WRONY
W telewizji, jak w jakim sztabie, zbierają się mundurowi
I redaktorzy przy czarnej kawie wciskają kit narodowi
Wśród nich najgorszy tysy, nieduży, ten co ma uszy
kłapciaste,*

*Zeby wojskowym móc się przystuzyc, największą wciska
nam watę*

*Ze nam groziła wojna domowa, a wszystko bez
Solidarnosc,*

*Bo ponoc ona miała liworwer i chciała władze zagarnąć
Ta Solidarnosc już siedzi w kiciu, bo kiciow mamy na
pudy*

*A partia władzy nie odda w życiu i będzie rządzić jak
wprzody*

*Sklep bez towaru, kun bez podkowy, naród bez wódki
spokojny*

*Człek jest bez butów, rząd jest bez głowy, a stan wojenny
bez wojny*

Najgorsze są te umysły chore i te wyrzutki sumienia

Bo na złodzieju czapka wciąż gore, własnego boi się cienia

*Lecz choć wrona włosno kracze, wabiąc kruki i
puchacze*

I tak spraw przesądzona -

ORŁA WRONA NIE POKONA

Ninie Oleńskiej

Wspomnienia

Z Instytucji zwanej powszechnie Teatrem Refrena odeszła od nas na zawsze Ochotniczka Helenka. Dla wszystkich żołnierzy wojsk polskich, związanych przejściami obozów sowieckich, wstąpieniem do Polskich Sił Zbrojnych na terenie "niehumanitarnej ziemi", okresem ćwiczeń na Środkowym Wschodzie, działaniami wojennymi we Włoszech i wreszcie osiedleniem w Anglii, Kanadzie, USA czy też na innych kontynentach, ta pogodna, pełna niesamowitego humoru Pani była natchnieniem, pedagogiem i zarazem towarzyszem broni. Towarzyszyła nam dzielnie w czasie działań wojennych, nie oglądając się na niebezpieczeństwo. Pod Monte Cassino, wraz z całym zespołem Teatru Refrena, została ostrzelana przez artylerię niemiecką podczas przedstawienia.

Po raz pierwszy zetknąłem się z Jej talentem we Lwowie, jako osiemnastoletni chłopak, w kinoteatrze "Stylowy", który się mieścił w bocznej ulicy od Leona Sapiehy, narzeciw VI-go komisariatu Policji Państwowej. Lwów był już w rękach Armii Czerwonej. Oleńska śpiewała wtedy tango "List, pierwszy miłosny list". Przez długie lata pozostałem pod wrażeniem tego pierwszego spotkania. Po drugą zobaczyłem ją na scenie teatru Refrena po wstąpieniu do wojska w Ługowoje, w Uzbekistanie, po wyjściu z obozów ciężkiej pracy za kołem podbiegunowym północnym. Teatr Refrena przyjechał do 10 dywizji piechoty Ochotniczka Helenka rozrzewniała żołnierzy monologami, wierszykami i śpiewem. Podnosiła na duchu rozbite dusze młodych Polaków, z których wielu straciło rodziny, wielu ledwo stało na nogach z wycieńczenia, wielu cierpiało na kurzą ślepotę, z powodu braku tłuszczów, na awitaminozę. Słowa Niny Oleńskiej trafiały do tych młodych ludzi i pozostawiały niezatarte wrażenia na resztę życia. Wychodziła na scenę w butach o kilka numerów za dużych, w przydługiej spodniczce, z rękawów bluzki battledress'u widac było koniuszki. Jej palców, na głowie miała furazerkę, która opadała. Jej na oczy, stanowczo za wielka. W takim stroju wyglądała zupełnie tak samo jak niejeden z Jej słuchaczy, przez co była nam o wiele bliższa. Potrafiła przypomnieć nam, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki, w jakim celu jesteśmy żołnierzami, jakie są nasze ideały, jak jest nasza droga do Wolnej, Niepodległej Polski. Potrafiła napęlić nasze serca mejednokrotnie nadzieją, że zwyciężymy, że dojdziemy, że innego wyjścia nie ma.

Na wszystkich miejscach postojów w Iraku, Palestynie czy Egipcie czy podczas walk we Włoszech, postać tego żeńskiego, dzielnego wojaka Szwejka, docierała do walczących oddziałów ze słowami otuchy, pokrzepienia moralnego, wtedy kiedy już wiedzieliśmy o Jalcie, o tym, że zostaliśmy sprzedani przez naszych sojuszników, nawet wtedy.

W Anglii Teatr Refrena stał w miejscowości Penn, kilka mil od Amersham i dowództwa 3 DSK. Być może rola teatru wojskowego zmieniła się nieco, ale nie Ochotniczka Helenka. Występowała tak samo jak w czasie akcji, tak samo bawiła, wyciskała łzy, zmuszała do śmiechu, uczyła miłości Ojczyzny i traktowania stanu powojennego jako zła koniecznego, które przecież kiedyś musi się skończyć. Pomysłnie i kiedyś wrócimy do Wilna, Lwowa czy Warszawy takiej, o jakiej mówiły piosenki Refrena.

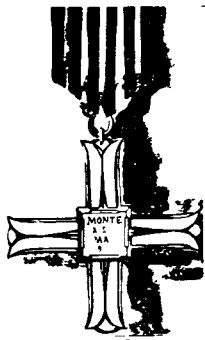
Teatr 3 DSK, dywizji osławionej zdobyciem Monte Cassino, stał razem z Teatrem Refrena w Penn i tam miałem możność poznania członków tego jedyne w swoim rodzaju teatru na obczyźnie. Nina Oleńska była zupełnie bezpretensjonalnym człowiekiem, pełnym humoru, którego powierzchowność nie zdradzała. Kiedyś weszła do kasyna i zwróciła się do Refrena, który akurat sypał kalamburami, "Felek, a powiedz kalambur á propos pianino". Refren bez odwracania głowy powiedział "Głupia Nino". Oleńska śmiała się najgłośniej, zupełnie nie wyrażona z równowagi niewczesnym żartem. W latach 50-tych powstał w Anglii, a ścisłej w Londynie, teatr młodzieżowy "Pro Arte", który po paru miesiącach prób, zaprezentował się Polonii londyńskiej czterema jednoaktówkami. Do roli Dana Burke, ze sztuki "The Shadow of the Glen", tłumaczonej przez Wojciecha Gniatczyńskiego na język polski, charakteryzowała mnie właśnie Nina Oleńska. Cały przedwstępny zgłęb, trema i usilne pragnienie aby wszystko się udało wpłynęły i na mnie i

napewno nie byłem idealnym "pacjentem". Niny Ze stoickim spokojem spojrziała na mnie i powiedziała "ty, lwowski dziecku, jak nie posiedzisz spokojnie to ci cała gienby zakleje". Dziesięciolecie Monte Cassino w r. 1954 obchodziliśmy w Albert Hall w Londynie. Zaszczyciłyśmy dla aktora, a co dopiero dla mnie. Byłem z nią razem na tych samych deskach scenicznych. Na wstępie napisałem "Instytucja" o teatrze Refrena. Ścisłej byłoby napisać Niepodległościowa Instytucja Nieugięta i niesprzedajna. Nie akceptująca byłych ubowców, nie idąca na żadne układy z władzami reżimowymi, nie przyjmująca zaproszenia na rauty czy okolicznościowe spotkania w peer-elowskich konsulatach czy ambasadach. Najznakomitszym członkiem tej Instytucji była Nina Oleńska. Z podniesionym czołem mogła powiedzieć, że stała wiernie i nieugięte na strazy honoru Polski i że była gotowa oddać za nią życie.

Niepodległościowe Instytucje są niestety instytucjami niedochodowymi i jako takie nie mają specjalnego wzięcia, nie cieszą się popularnością. Nielekkie były ostatnie lata życia Ochotniczki Helenki, niestety. A szkoda, bo jako nestorka polskiej wolnej myśli na deskach scenicznych, zasłużyła sobie na lepsze jutro. Jako aktorka i śpiewaczka, która nosiła idee niepodległościowe przez całe swoje doczesne życie, mogła się doczekać spokojniejszej starości.

Dzisiaj Jej już nie ma. Jej prochem, za cały wkład pracy dla Polski, czesc!

Tadek Szeliga

Taka Sobie Helenka . . .

Taka sobie Helenka
W takim sobie mundurze,
W którym żołnierz odstaje
I rękawy za duże
Taka sobie Helenka,
Ochotniczka pocieszna
Taka karykaturka
Wzruszająca i śmieszna
Ach, wojenka, wojenka,
Cozes to ty za pani,
Ze ci służą nie tylko
Chłopcy ci malowani —
Ale i te dorodne
Malowane panienki,
Te pokraki — w rodzaju
Takiej sobie Helenki?

Przyszedł z Anglii dalekiej,
Gdzieś w Londynie zrobiony
Taki sobie niezgrabny
Battle-dressik zielony
Podrzucił Alianci
Przez sowiecką granicę
Taką sobie niezgrabną
Szwejkową spodnicę
Mundurów w składnicy
Do kompletu wyiskał
Takie sobie niezgrabne
Chaplinowskie buciska,
Ktore wdziała na siebie
Taka sobie panienka —
I w ten sposób powstała
Ochotniczka Helenka
Taki wojak w spodnicy,
Taki żołnierz z Pe-Es-Ka
Z warkoczykiem sterczącym
Jak ogonek u pieska
Patrząc na nią — nie poznasz,
Przyjacielu mojej drogi,
Czy ma prawe dwa buty,
Czy ma dwie lewe nogi?
Czy na widok jej płakac,
Czy się śmiać do rozpuku?
Co za wojsko przedziwne
Robią w tym Buzułuku?

Idzie żołnierz po błocie
Kazakstansko-uzbeckim,
Jeszcze odzyc nie zdążył
Po tym chlebie jenieckim
I zaczerpnąć na nowo
Odzyskanej wolności
Jeszcze skorbut go gnębi,
Zre i wgrzyza się w kosc —
Pozostałość po "raju",
Po niewoli upiornej
Idzie żołnierz po błocie
I do stacji brnie zbornej
Nagle widzi tłum cieni
Takich — jak on — zbiedzonych,
W postrzępionych mundurach,

W fufajczynach zawsonych . . .
A wśród cieni przemyka
Jedna, druga piosenka,
A wśród tłumów rozrabia
Taka sobie Helenka
I już jasniej na duszy,
I już oczy się śmieją,
I już serca zabiły
Jaką nową nadzieją
Skoro uśmiech na chwilę
Troskę stłamsił i zdusił —
Znaczą gorzej nie będzie
Znaczą lepiej być musi.

Przed żołnierzem pustynia
Kanakinska spiekota
Ale gorsza od skwaru
Ta nieludzka tęsknota
I te myśli, co nocą
Krzążą nad nim jak sępy
Te wspomnienia hamsinam
Poszarpane na strzępy
I ta ciągła niepewność,
Która męczy i nęka
Nagle patrzy a przed nim
Taka sobie Helenka,
Taka sobie offerma,
Szwejk zenskiego rodzaju —
Taka pestka, co obok
Ma m p w Małpim Gaju.
No, i jak tu się nie śmiać
Z takiej damskiej lebiegi?
Zwłaszcza, że ona mówi
Pamiętajcie, kolegi,
Ino się nie poddawać,
Niech was diabeł nie skusi.
Gorzej być już nie może —
Znaczą lepiej być musi.

Az przyznało żołnierza
Do słonecznej Italii
Pokażali mu górę
I karabin mu dali
Powiedzieli: masz zdobyć
Masz przeskoczyć To wszystko,
Ze to wrota do Polski.
Ze za górą już blisko
Masz do domu. Więc żołnierz
Mocniej scisnął karabin
I pomyślał: czas nadszedł.
Teraz tylko bij, zabij
Teraz tylko przed siebie,
Naprzód — było nie było
Żeby tylko tej siły,
Tęgo pędu starczyło
Żeby tylko w tym pędzie
Nie zdrzalała mu ręka
Nagle patrzy — a przed nim
Taka sobie Helenka
Przytupuje na jaszczach,
Warkoczyki podkręca,
I powiada: Kolegi,
Przyszła kryśka na Niemca
Pamiętajcie, że teraz —
Jak się Szwabów przetrzepie,
To nie może być gorzej —
Tylko musi być lepiej

Wreszcie nad obcą wyspą
Zgromadziły się chmury
Zawiedzeni żołnierze
Pochowali mundury,
Powiesili na ścianach
Zardzewiałe medale —
Wszystko to, co zostało
Po ich sławie i chwale
Ale nie zapomnieli
O tym śmiesznym mundurze,
W którym żołnierz odstaje
I rękawy za duże
Mundur, który dziś jeszcze,
Jak wyblakłe sumienie
Nagle zjawi się czasem
Wśród cywilów — na scenie
Taka sobie parodia
Taka sobie groteska
A ty czujesz, że w oku
Zakreśliła się lezka,
Ze ci serce zadrzało
Jakąś nutką niezwykłą
I, że coś ci się nagle
Przypomniało i znikło .
Jakas ściezka zgubiona
Zapomniana piosenka .
A to tylko — wspomnienie.
Taka sobie Helenka.

Janina Konarska (Nina Oleńska)

Aktorka, wierny towarzysz zesłaneć polskich na sowieckich wygnaniach i na żołnierskich szlakach bojowych Drugiego Korpusu we Włoszech. Podporucznik WP, odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Monte Cassino, Złotym Krzyżem Kombatanckim i licznymi medalami polskimi i alianckimi. Z pogodnym uśmiechem oddała Bogu swoje cierpienie i odeszła na niebiańską scenę.

Spocznie w wolnej ziemi amerykańskiej w Kwaterze Weteranów na cmentarzu Maryhill we wtorek 25 stycznia. Kondukt żałobny wyruszy z zakładu pogrzebowego Malec i Synowie, 6000 N Milwaukee, o godz. 9:15 rano, do kościoła św. Jacka (przy Wolfram), skąd po nabożeństwie żałobnym do miejsca wiecznego spoczynku.

Niech wolna Polska sni się Tobie, Kochana!

Feliks — mąż, Zbigniew Chałko — siostrzeniec z żoną Władysława i wnuk Krzysztof Chałko z żoną Barbarą i córeczkami Anusią i Kasią, Lech Haiko — siostrzeniec z żoną Aleksandrą, córką Elżbietą, synową Laurą i synami Tadeuszem i Adamem z Toronto, Kanada, Janina Teraszewicz — siostrzenica z mężem Janem, synem Wiktorem, córką Lidą i zięciem Patricio z Buenos Aires, Argentyna, Kuzynostwo Andrzej i Irena Michalscy z Jasiem, Moniką i Alinką z St. Catharines, Kanada oraz Jerzy i Małgorzata Zarembowie z Anusią i Arturem z Chicago

REQUIEM AETERNAM DONA EI, DOMINE

POD BIAŁO-CZERWONĄ

odcinek III

Wychodząc z Kanatu La Manche spotykamy powracający z wód peruwiańskich nasz bliźniaczy statek Nawiązujemy łączność radiową Wśród pozdrowień i uwag o sytuacji w kraju wstrząsająca wiadomość Dwa dni temu zginął w bliziej niewyjasnionych okolicznościach kapitan W Postacie kochaliśmy go wszyscy tak jak żałoga kochać może swego Starogo Za życiową mądrość, olbrzymią wiedzę morską i uśmiech Jego zwłoki znaleziono u wybrzeży Francji Śmierć marynarza na statku nie jest czymś wyjątkowym - można to wytłumaczyć tzw ryzykiem zawodu Śmierć doświadczanego kapitana ginącego w nocy w (w pidzanie) poza buriami swojego statku - niewątpliwie tak I nie tylko ten sam fakt zbulwersował całe środowisko - ten tajemniczy, niewyjasniony do końca wypadek układał się nam w jakąś logiczną i wysoce niebezpieczną do głosnego o tym mówienia całość

Wrócić szepcane wspomnienia o rejsie sprzed kilku miesięcy Kapitanem był W

Wyłynęliśmy z macierzystego portu z zadaniem obsłużenia floty znajdującej się na wodach pld - zach Afryki Ładowanie naszego nowego 13-tysięcznika puste, w długim przelocie nie zarabiamy my - żaloga, zadawajac się jedynie poborami w granicach 3 000 zł w skali miesiąca i dziennym dodatkiem dewizowym (\$ 1 70) płyniemy więc za przysłowiową michę, nie zarabia statek, a co się z tym wiąże nie zarabia armator, idąc jeszcze dalej - państwo

Jednodniowa eksploatacja statku kosztuje - skrajnie zaniżając cenę - ok \$ 2 000 Sztaba Eksploatacji naszego przedsiębiorstwa reprezentuje charakterystyczny dla polskiej myśli ekonomicznej styl działania Kiedy jednostka stoi w porcie - strata, poza tym nieładnie w półrocznym sprawozdaniu-bilanse wyglądałby punkt "Operatywność floty" Trzeba więc za wszelką cenę wypchnąć statek w morze Nieważne gdzie, nieważne z czym - tonaz w morzu, a więc pracuje Ten punkt mamy już z głowy

Punkt drugi - zyski "pracującego" statku to już dziecinna igraszka, przecież mamy w zanadru tzw planowany deficyt Tą drogą dochodzimy do rentowności przedsiębiorstwa, odbieramy premie za papierkowe efekty Cała trzeźwość gospodarczego myślenia dostaje w łeb w chwili gdy można oprzeć się na socjalistycznym planowaniu Nasza kuchnia to dwa w połowie napelnione kubelki, których zawartość przelewa się to w jeden to w drugi, by na koniec z radością stwierdzić, że w jednym jest petno

Wyszliśmy na swoje A że po drodze nieco wyparowało, rozlało się, przeciekło przez palce? Nie szkodzi - to już zaplanowaliśmy

Rejs trwa - przy burcie kotłową się przycumowane polskie trawlerzy, wizgot statków dźwigów, pot ludzi pracujących w 30 stopniowym mrozie ładowni, rozpalone tropikalnym słońcem blachy pokładu - pospiech, pospiech

Od 7 dni kręcą się wokół nas trzy wycarterowane u zagranicznych kampanii transportowce (doba pracy każdego z nich kosztuje armatora \$ 2 500 Przypłynęły za nami z Grecji i Danii Czy są one potrzebne to sprawa nader dyskusyjna zważywszy ponadto znajomość tabliczki mnożenia Zaplanowano jednak na to odpowiednio wysoką pulę dewiz Trzeba więc ją wykorzystac - żeby się nie zmarnowała, żeby planowo ją wydać, żeby nie obcięli jej w planie na rok przyszły

Kręcimy się na wodach wybrzeży Republiki Południowej Afryki - do Capetown, najbliższego portu - doba drogi, załadowani po brzegi kartonami mrożonej ryby czekamy na dyspozycje przedsiębiorstwa Z tzw politycznych przesłanek nie sprzedamy swego ładunku pasukudnym rasistom w przeliczeniu \$1 100 tona Nie, przez 10 dni hustac będziemy się na fali w oczekiwaniu na statek holenderskiego przedsiębiorcy, któremu - nie wiedząc czemu - opłaca się odkupienie od nas kilkunastu tysięcy ton za \$ 780 za tonę i sprzedaniu ładunku w RPA

Z kraju nadchodzi polecenie - klarowac statek, udac się na wody Wysp Kanaryjskich Płyniemy (znowu z pustymi ładowniami) wzdłuż całego afrykańskiego kontynentu, zajmuje nam to ok 2 tygodni

W chwili gdy okrążamy Wyspy, przyglądając się z dala pięknie położonym Las Palmas i Santa Cruz de Tenerife, mija 5 miesiąc nieprzerwanego pobytu w morzu

Rzeczowość nadchodzącego z kraju polecenia dobiega mniej wytrzymałych nerwowo - wracać na południe Afryki! Wracamy, bo trudno protestowac rzucając się w pław ku mijanym brzegom Nie wytrzymuje nawet kondycja psychiczna Kapitana W Redaguje długi radiogram kierowany do Komitetu Centralnego PZPR, Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej, do Zjednoczenia Przedsiębiorstwa Gospodarki Morskiej Skrupulatnie wyliczenie strat jakie ponieśliśmy w tym rejsie daje nietrudny do przewidzenia skutek Polecenie natychmiastowego powrotu do kraju Za kilkanaście dni Kapitan W z Kapsztadu udaje się samolotem do Warszawy Statek i my, jego żaloga, jeszcze przez kilkadziesiąt dni zeglować będziemy tu i ówdzie pod dowództwem innego - zwanego Czerwonym Józkiem

Epilog sprawy W (a może nie tylko jego sprawy) - w następny rejs wypływa na statku-wraku, karnym statku, wiązonym sznurkami W kilka dni później ciało jego obracane jest

przez fale przyboju na skałkach francuskiego wybrzeża Izba Morska (odpowiednik sądu) w sprawie poszlakowej nie może wyjaśnić okoliczności

SOPHIE'S CHOICE

Amerykańskie media są fantastycznie sprawne Reporterzy i ich kamery towarzyszą wszystkiemu co zasługuje na publiczną uwagę Docierają, dociekają i dokumentują w sposób zdumiewająco szybki rzetelny bezstronny I bez cienia egzaltacji bez krzty niepotrzebnych emocji Budza to we mnie podziw Wszak wyrosłem w systemie w którym przygotowywanie informacji miało zgoła inny charakter, niekoniecznie oparty na dziennikarskim kanonie prawdy

Jest w tym wszystkim jednak coś, czego nawet nie mógłbym nazwac mi nusem coś co gra mi czasem na nerwach Ten chłód z jakim oko kamery przygląda się ludzkiemu nieszczęściu, ów zimny i irytująco rzetelny zapis czyjejs tragedii Tak jak gdyby cały problem sprowadzał się do kwestii "kto, kogo, za co i jak" Padają cyfry, detale ciekawostki Pokazuje się twarz przestępcy i tłum strzegących go policjantów Niekiedy jest to twarz pospolitego zbrodniarza niekiedy zaś są to nobliwe twarze Lauki Barbiego i im podobnych Nurtuje mnie pytanie czy w takim kontekście przeciętny Amerykanin pojmie właściwe znaczenie słowa butcher ? (Wg badań z 1973 roku, 37% Amerykanów uważało relacje o Auschwitz za przesadzone, a 23% wogóle nie znalazło znaczenia tej nazwy)

Jak to dobrze że obok beznamietnego reportażu istnieje jeszcze sztuka Literatura, malarstwo, szczególnie zaś film odnajdują i rekonstruuja właściwy wymiar tamtych zbrodni Jest rzeczą oczywistą że i w tej materii zdarzają się lepsze i gorsze dokonania Trudno też zaprzeczyc, że amerykańska wizja niemieckiej okupacji drażni

Przyzwyczaiła się do czekania Do czekania na jego telefon, na jego przyjscie, na propozycje wspólne obiadu Nie umiała nie czekac Tak jak i dzisiaj Mógł jeszcze się zjawić Wszystkie spóźnienia tłumaczył nagminnym brakiem czasu i waznością spraw czekających na załatwienie Musiała ciągle wybaczac Musiała rozumieć Była mu wdzięczna za każdą chwilę, którą raczył jej poświęcić Jedenasta Obiecał byc na dziesiątą Po każdorazowym zapaleniu papierosa otwierała tylne drzwi Stojąc w przeciagu liczyła upływające minuty Potem przemywała ręce, płukała usta i po raz tysięczny spoglądała na zegarek Na odgłos zatraskiwanych drzwi samochodu - podskoczyła do okna Zza uchylonej zastawy widziała jego niewysoką, barczystą sylwetkę Pozwoliła mu zadzwonic kilkakrotnie Zwiżyła językiem suche usta Odczekała jeszcze moment zanim przekreśliła zamek

- Dzień dobry Znowu palitas? - zapytał podając jej rękę Patrzyła jak zdejmuje płaszcz, jak go wiesz Przeciagnął dłoń po włosach niedbałym ruchem Zarejestrowała jego uśmiech gdy siadał Kępował ją spojrzeniem dociekliwym, nieomal badawczym Zapropnowała kawę Poprosił o herbatę Słabą Musiał wyczuc, że jest zdenerwowana Przecież powinna wiedzieć

Podłączając elektryczny czajnik do gniazdka - zastanawiała się jak zacząć tę rozmowę Przygo-

morskiego wypadku Nikt nie wie do tej pory czy Kapitan przebrał się do snu i potem zdecydował się na skok za burtę?

ła niekiedy nas, Polaków Pewnie dlatego bez większego entuzjazmu zdecydowałem się obejrzeć najnowszy film Alana Pakuli "Sophie's Choice"

Pakula nie wymyślił tej całej historii W opracowaniu scenariusza pomogła mu powieść Williama Styrona Początek filmu jest wręcz banalny Rok 1947 Młodemu pisarzowi imieniem Stingo (Peter MacNicol) który przyjeżdża do Nowego Jorku w poszukiwaniu wrażeń i sławy, udaje się wynajac pokój w jednym z dziwacznych domów Brooklynu Dziwaczni są również jego sąsiedzi Sophie (Meryl Streep) młoda kobieta mówiąca z twardym polskim akcentem i Nathan (Kevin Kline) jej kochanek Stingo odwaznie podąza tropem ich ekscen tryczności Na plan pierwszy wychodzi Sophie a raczej Zofia Zawistowska I tak już zostanie do końca filmu

Sposób w jaki najpierw Styron, później zaś Pakula prezentują losy tej tragicznej postaci jest dla mnie przy najmniej niezmiernie przekonujący Zofia Zawistowska córka bylego (ściślej zaś zamordowanego przez Niemców) profesora UJ, zanim trafiła do Stanów Zjednoczonych przeszła to co stało się udziałem milionów Polaków Okupacja aresztowanie Oswięcim utrata najbliższych i cudowne wybawienie Doznania które nie sposób opisać słowami Są zbyt kruche, zbyt mocno zapadły w dusze ludzi którzy ten koszmar przetrwali Dla Zofii wistowskiej minione dni są jej przekleństwem obsesją od której nie potrafi się uwolnic Dla niej tamto piekło ma bowiem wyjątkowy wymiar Ktos kiedyś zmusił ją do dokonania wyboru Najstraszniejszego najbardziej makabrycznego jaki człowiek może zgotowac człowiekowi Dzięki scenom retrospektywnym, przenosimy się do

PRZYJACIELE

towywała się do niej od dawna Studiowała przed lustrem mimikę i staranny dobór słów Była gotowa zaakceptowac warunki, które nigdy nie zostały określone wyraźnie Była gotowa zaakceptowac każde warunki umożliwiające przedłużenie jego obecności, zachowując jego obecność

Drżała jej ręka, gdy stawiała gorącą filiżankę z lekko złościstym napojem na stoliku

- A sobie? - zapytał raczej mimochodem, bardziej z uprzejmości niż zainteresowania - Nie napijesz się?

Zaprzeczyła ruchem głowy Przez chwilę dyskutowali o pogodzie i ostatnich zmianach ekonomicznych, mówili o nowych inwestycjach i tendencjach spadkowych na giełdzie

Potem on zaczął skarżyć się na żołądek Zaleciła mu jakieś zioła, podkreśliła wazność diety i konieczność odwiedzenia lekarza Tak dla pewności Potem nie pamiętała dlaczego nagle zaczęli rozmawiac o jego rodzinie Temat nasunął się spontanicznie On mówił długo o psie, który uciekł, mówił o dzieciach złożonych grypą i o tym, że najmłodsza ma zdolności rysunkowe i niezwykle wyczucie koloru

-Owszem, jest trochę rozpieszczona, często kapryсна i niezdyscyplinowana, ale sprytna Wie jak zwrócić na siebie uwa-

Czy może ma racje wdowa p Kapitanie uparcie szukajacu przyczyn śmierci męża zupełnie gdzie indziej?

serca oświęcimskiej fabryki śmierci Tajemnica Zofii staje się tajemnicą nas wszystkich

Dotychczasowa twórczość Alana Pakuli, wskazuje na jego zainteresowania patologią współczesnego świata Wszystkie jego wartościowsze filmy są mniej lub bardziej zgodne z tą fascynacją "Klute" "All The President's Men" ("Wszyscy ludzie Prezydenta"), a zwłaszcza "Parallax View" ("Syndykat zbrodni") traktują o paranoicznym chorobliwym kształcie naszej rzeczywistości "Sophie's Choice" jest kontynuacją tego wątku Pakula zadaje sobie pytanie gdzie tkwi źródło owego wynaturzenia Czy jest to jednostka, czy też społeczno-polityczny kontekst, w który jest ona wkomponowana? Tragedia Sophie to przecież nie tylko kwestia braku szczęścia Schizofrenia Nathana nie jest wyłącznie przypadkiem nadającym się do leczenia

Czyby ludzie rzeczywiście nie wiedzieli do czego zdążają w swym obląkanu? Filmy Pakuli są coraz ostrzejsze coraz bardziej oskarżycielskie i zaczynają dotyczyć coraz większego grona odbiorców

Meryl Streep w roli Zawistowskiej, stworzyła niewątpliwie kreację roku Jest niezwykle autentyczna, co dla nas Polaków ma wyjątkowe znaczenie Nie tylko dlatego że gra jedną z nas jej nauczycielem na uniwersytecie Yale był, między innymi, Andrzej Wajda

"Sophie's Choice" chyba rozczaruje amatorów taniej rozrywki To film trudny, momentami wstrząsający nawet dla tych którzy pamiętają Pasażerkę A Munka czy "Ostatni Etap" W Jakubowskiej Lecz nie widzec tego filmu to coś znacznie więcej niż zwykłe darowanie sobie jeszcze jednego seansu Janusz Pietrus

ge i tak bardzo jest podobna do niego Zdecydowali się na kupno pianina To dla tej średniej Dziewczyna lubi muzykę Ciągle na czymś brzdąka Więc czemu nie

Z uczuciem nieokreślonego zadowolenia patrzyła na jego drogą, ukochaną twarz Twarz, którą widziała we snie, twarz wypieszczoną w marzeniach, przesładującą ją każdego dnia

Czy on wie, jak przerażająco mocno go kocha? Czy kiedykolwiek będzie wiedział? Czy wie jak bardzo pragnie, by położył rękę na jej dłoni, by usmiechnął się, okazał odrobinę zainteresowania? Miała mu przecież powiedzieć o tym Dzisiaj Przygotowywała się do tej rozmowy Ludzie nazywają ich "przyjaciółmi" Ludzie Co oni wiedzą? On sam nie domyśla się niczego A może nie chce się domyslac?

- Dzieciaki czekają na ciebie Przyjdz. Maty chce się odegrać w szachy

- Dlaczego się spóźniłeś? - przerwała mu nagle ze złością - Dlaczego?

- Przecież

- Przyjaciele - zasmiała się ostro - Jak smiałe! Nigdy, nigdy więcej!

Ubierał się powoli Nieoczekiwanie zatrzymał się w drzwiach Miała wrażenie, że chce jej coś powiedzieć Potem usmiechnął się, odwrócił

Starala się nic nie czuć, niczego nie pamiętać - wsłuchując się w warkot odjeżdżającego samochodu

Izabela

FARAMUSZKI

Pana Alojzego Juszpore poznałem jeszcze przed wojną
Może nie tyle poznałem, ile zderzyłem się z nim w biegu
Przypadkowo Na Kamiennych Schodkach Na Starym
Mieście

Uważaj pęta, jak się po stołecznym mieście poru-
szasz - powiedział - a dostrzegając w mych pokornych
oczach natychmiastową skruchę i brak przekonywującego
argumentu - dodał taskawiej, - na twoje usprawiedliwienie
możemy wytłumaczyć jedynie lefletory, które więcej
cienia, niż światła rzucają

Były to mądre słowa Nie wolno mi było ich lekceważyć
Tym bardziej, że po akcencie mógłby się zorientować, że
akcent raczej z Pragi i Czerniakowa zajędza, jaki w
owych czasach w wypadku na Stare Miasto nie dawał
jeszcze pełnego glejtu na swobodę ruchu

Pana Juszpore spotkałem po latach W Toronto
Siedział właśnie na schodkach skarpy prowadzącej w dół
na brzeg jeziora Ontario Rozpoznał mnie natychmiast

Drobiazgowo mało się pan zmienił, jak pragnę szczęścia
- otworzył z serii słów przywitania Z tym małym dodat-
kiem - pospieszył - że gębę na lakier pooralo, a całosciowo
biorąc śmiało mozem pana podciągnąć pod starszą
wiekiem sztukę

Brzmiało to serdecznie i ciepło Wyrwał je spod serca
Wyczułem to natychmiast Prawdziwego Warszawiaka,
ani Solidarnosc, ani Wrona nie zmieni Skoro z dziada
pradziada - to po jaką cholere ma się zmieniać

Trzeba być zdrowym mente-fijolem, żeby nasze
warszawskie wiare na jakies wschodnie apostołstwo
nawracac - powiedział kiedyś z przekonaniem, w k.órym
wyczuć było można zapach pierwszej skiby przewróconej
pługiem duzo wcześniejszego Piasta

O nerwowe choroby przygotowują nas te czerwone
komuty z którymi w zaden jeden sposób nie można się
dogadać

I tłumacz tu takiemu, że ich mamy gdzieś
Za grosz nie wytłumaczysz, że te nasze szczegola w
polskiej anatomii konczą się czasami na cztery litery i jak
się je ma to nie po to by miejsca w nich nie znaleźć dla
cara co carskie, a towarzysza co towarzyskie

Bo to wie pan - kontynuował bardzo rzeczowo pan
Juszpora - na polityce to się trochę znam Człowiek ma za
sobą doswiadczenie zyciowe

A co to jest polityka, jak nie doświadczenie pytam
pana?

Gorzej z tem nowem slowem, które ostatnio komputery
wymysliły i jeden-druh profesor na opak je powtarza

Ta "gieto-polityka" trochę mnie drażni Robią z niej
taki nowoczesny uzywantus w którym człek za cholere
połapać się nie może

Może to jakas polityka na swiatowej giełdzie i stąd
"gieto"?

Człowiek się w tem wszystkim gubi i jak sobie kielicha
nie rąbnie, traci zaufanie we własne sily i samopoczucie
Kiedys to wszystko było jasne To wasze a to nasze! Tu
Kamiennie Schodki a tam Czerniaków!

Dzisiaj na tej "gieto-polityce" nawet dobrze tresowana
cyganka za grosz się nie wyznaje Dasz jej dychę, a ona to
samo co już raz słyszałem powtarza - "Długa podróż"
przystojna, jak bajeczne marzenie kobieta na końcu
drogi" - drapie się po szyji, jak dostrzeże w kartach asa
treflowego i czarne dame pikowe - a ja nadal głupi, jak
tabaka w rogu i krugom nie może się połapać o co w tej
"gieto-polityce" naprawdę się rozchodzi

Biorą nas na lewo i na prawo pod tak zwaną francuską
licytację, czyli kant co w tłumaczeniu na żywcę - na
rodzimy język - nie jest niczym innym tylko braniem pod
włos, lub zwykły bajer, i robią nas na ciemniaka, jak w
jakiems chemicznem rabolatorium Kodaka

W osobistem zakresie naprzeciw profesorom złego

słowa nie rzucam

Rozchodzi się jednak o to, by nie tak nahalnie mało
antrakcyjny towar w nasze strone bez pardonu przemycac
Zwłaszcza jak się go sprzedaje lokalnym dzemojadam i
specem od płatków owsianych

Wyciskałem się więc z panem Juszpore

Potrząsałem jego spracowaną na emigracji dlonią Tym
bardziej, że mi nigdy krzywdy nie zrobił Zaprosił nawet
na ostrugi i dwa głębsze do samej "Staropolskiej"

Smakowały wprawdzie, jak uduszone z przed tygodnia
flaki Ale czy to powód, by dziś kamieniem ciskać w strone
flaków na które do Staropolskiej często również przycho-
dzą dygnitarze z samego Kongresu, jak pomniejsze szprot-
ki z nie mniejszego PCAG'u

Po trzecim "wstrząsającym" ciałem, chociaż nadal
nieszkodliwym dla reszty organizmu drinku - pan
Juszpora spojrzal mi z filutkiem w oczach i otworzył nie
impasując nawet, - "to widzę - powiedział - że wokół się
obchodzą jubileusze rozmaitego tyrania"?

Jakie jubileusze ma pan na myśli panie Alku - zatrzyma-
łem rozmowę przykładając "czwartą" do ust?

A no, są rozmaite w dziesiętych czasach - odpowie-
dział nadganiając butelkę do srodka kreski

Przedewszystkiem te organizacyjne Obchodzone w
Związkach Potem te tyrania obchodzone w jubileuszach
matzenskich Są jeszcze inne ale o tych w następnym
numerze "Echa", jeśli mi po drodze nie podpusci węza
niejaki Pachnący

*****

Fraszka

"Ostateczna racja" (w skrócie)

Często przybiera wymiary kogucie

bohdan ejbich

listy

CZY JUŻ ZAPOMNIAŁEŚ!!!

Pielgrzym polski powiada
kto idzie za wolnością niech
opusci Ojczyznę i odważy życie
swoje

Bo kto siedzi w Ojczyźnie i
cierpi niewolę aby zachował
życie ten straci Ojczyznę i życie
a kto opusci Ojczyznę aby
bronil wolność z narazieniem
życia swego ten obroni Ojczyznę
i będzie żyć wiecznie

Adam Mickiewicz

O swoim Kraju Rodzinnym,
zniewolonym skazanym na
stopniowe wyniszczenie przez
wykonującą posłuszenie wolę So-
wietów juntę Jaruzelskiego, o
Twojej rodzinie, przyjaciół, o
znajomych cierpiących
codziennie ponizenie
okłamywanych, bitych, torturo-
wanych i mordowanych Wczo-
raj internowani, dzisiaj zamyka-
ni w więzieniach jako krymina-
listy, a także wcielani do
karnych jednostek wojskowych
Inni pod groźbą utraty życia
skazywani na przymusową
banicję Czy jedynym wyjściem
dla Ciebie, była ucieczka od
tego wszystkiego i pozostawie-
nie ich wszystkim własnemu lo-
sowi? Tych, którzy z
narazieniem życia cierpią i wal-
czą o Polskę wolną i sprawiedli-
wą, o taką do której tęsknisz i

będziesz tęsknił do końca życia,
wspominając tylko ciągle dni
tam przeżyte

Zapytaj się swego sumienia czy
jeszcze czujesz się Polakiem, czy
może przypomina Tobie o tym
jedynie polski paszport głęboko
schowany w szufladzie (na
wszelki wypadek), a w niedale-
kiej przyszłości wymieniony na
kanadyjski czy konsularny lub
list od najbliższych z Kraju
Narzekasz, biadolisz,
rozpaczasz, że jest Tobie złe,
musisz najpierw sprowadzić ro-
dzinę, ustawić się - praca, miesz-
kanie, samochód, dolary,
dolary Dużo dolarów
Tłumaczysz się, że jak to osią-
gniesz, będziesz mógł zacząć
działać Nie oszukuj siebie i in-
nych - wtedy już nie będziesz
miał na to czasu i chęci, a Twoja
deklarowana pomoc okaze się
spóźnioną Prawdopodobnie
najchętniej powróciłbys do Pol-
ski z tymi dolarami Tam dopie-
ro byłbys kims, szpanowałbys w
swoim srodowisku Po przyby-
ciu tutaj mit Twój o "Kanadzie
pachnącej dolarami" prysł
Jestes jednym z wielu milionów,
szarym, wyobcowanym człowie-
kiem, skazanym na własne sily i
zdolności

Ci co przyjechali tutaj kilka lub
kilkanaście lat temu zaczęli
żyć w innych warunkach, a dziś

są tymi kim są

Więc po co ta fałszywa lezka,
którą gubisz w chwilach słabo-
ci Uważaj, żebyś któregoś dnia
nie zagubił siebie Jezeli jeszcze
kochasz swój Kraj Ojczysty -
obudź się, jeszcze jest czas Być
może jest to Twoja ostatnia
szansa Przystan zajmować się
rozpowszechnianiem plotek
szkalujących dobre imię "Sol-
idarnosci" i Polski Wiadomo
gdzie jest ich źródło Być może
to właśnie dzięki
"Solidarnosci" udało się Tobie
uniesc całą d Tak coraz
modniejsze wśród Was powie-
dzenie "Co? Ty w Kanadzie
chcesz walczyć o Wolną i
Niepodległą Polskę - dlaczego
tu przyjechałeś? Trzeba było
zostać i walczyć tam " Ci co
tak mówią nie znają historii
swego Kraju, głowy mają puste
a oczy bielmem pokryte Jest to
uboczny produkt systemu ko-
munistycznego Swoi się od nich
odwróć, a i obcy nie przyjmą
ich pod swe dachy

Zrozum, że właśnie tutaj w
Kanadzie i gdziekolwiek jesteś,
możesz mówić głośno i doma-
gac się wolności i sprawiedli-
wości dla Swojego Kraju bez
narazenia się na więzienie,
obozy, bicie, tortury, a nawet
utratę życia Własnie tutaj
możesz bez obawy (masz do
tego pełne prawo i obowiązek)
demonstrować, krzyczeć i ape-
lować do społeczeństw zachod-
nich, że tylko Wolna i Niepo-
dległa Polska jest gwarancją po-
koju w Europie i na Świecie
Przestańmy liczyć na Zachód,
zaczynamy wreszcie liczyć na sie-
bie Jezeli będzie nas kilkanaś-

cie, kilkadziesiąt tysięcy to nasze
działanie nie pójdzie na marne
Spójrzmy na inne grupy etnicz-
ne, bratnie nam ze względu na
nasz wspólny los Uczmy się od
nich, starajmy się z nimi nawią-
zac współpracę, wybacząc
dawne urazy Jednoczy nas
wspólny cel - walka o wolność
Musimy wraz z nimi zorganizow-
ać wspólny front działania
Starajmy się też za wszelką cenę
dogadać się sami pomiędzy sobą
w ramach społeczności polskiej
Powiedzenie przedstawicieli
Polonii "Wy nas nie będziecie
uczyć patriotyzmu, my szkołę
patriotyzmu przeszliśmy
Wszystko cokolwiek się robi
musi być konsultowane z
Kongresem Inna forma działan-
ności nie ma żadnych szans
powodzenia - prędzej czy póź-
niej zginie śmiercią naturalną"
jest nieuzasadnione i pozbawio-
ne logiki Mamy już niestety
konkretne przykłady tak
groźnego i niebezpiecznego
działania w naszej wspólnej
sprawie Jest to brak perspek-
tywicznego realizmu politycznego
Niestety patriotyzmu uczyć
trzeba się przez całe życie Tra-
giczna sytuacja Naszego
Narodu wymaga zarówno od
Polonii jak i od nowej emigra-
cji zajęcia natychmiastowego,
bezkompromisowego stanowis-
ka Liczymy na to, że Ci Pano-
wie będą godnie reprezentowa-
li społeczność polską w Kana-
dzie na zbliżającym się Zjeździe
Polonii Wolnego Świata
Zrozum to i zapamiętaj na zaw-
sze, że tylko Twoja zdecydowa-
na postawa w walce z totalita-
ryzmem komunistycznym oraz
wszelkim złem może przynieść

oczekiwane rezultaty Rezim
takiej własnie postawy obawia
się najbardziej Milcząc i nic nie
robiąc a probujesz, chcąc czy nie
chcąc, politykę reżymu i
zachęcasz go do dalszych repre-
sji i bezkarnej swawoli
Jak długo jeszcze będziesz cze-
kał bezczynnie i przyglądał się
jak umiera Twój Naród?
Nie ludz się, że historia wybaczy
to Tobie

Zawieszony na gałkach snu
Rozdarty krzykiem skazarnica
Niemy
W pelerynie czarnej szedł
Rozrastał się w tłum
I rósł
z czarnej niedzieli
z przygnębienia
z twarzą kamienną
Pielgrzym sumienia

(Adam Gawlak)

Zarząd
36 Grupy Pielgrzymów
Wychodźstwa
Przymusowego
(The 36th Group of Pilgrims
of the Forced Exodus)

Przedstawicielstwo na
Kanadę-USA Australię

Świat jest w niebezpieczeństwie Sowiety są dziś dla świata zagrożeniem równie wielkim, jakim był Hitler

Jest o tym przekonany Caspar Willard Weinberger, 65-letni weteran Drugiej Wojny Światowej, obecnie sekretarz obrony Stanów Zjednoczonych

Dwadzieścia lat temu, w czasie kryzysu kubaskiego w 1962 roku, prezydent Kennedy miał do dyspozycji 400 rakiet międzykontynentalnych i sądził, że Sowiety nie mają ich więcej niż 100. Później już wiadom odkrył, że w chwili konfrontacji z Kennedym Chruszczow najprawdopodobniej miał nie więcej niż 10 rakiet międzykontynentalnych zdolnych do użytku. Wobec zdecydowanej postawy Amerykanów sowiecki bluff spał na panewce, Chruszczow wycofał rakiety z Kuby. Nie miał wyboru

Nowy rozdział historii

Tak zaczął się nowy rozdział powojennej historii świata

Po kubańskiej lekcji Sowiety zaczęli się zbroić równie gwałtownie jak Hitler w latach 1933-1938. Ogromny sowiecki wysiłek zbrojeniowy trwał jednak o wiele dłużej i był lepiej obmyślony. Do czego to doprowadziło? Liczby są jasne i mówią same za siebie

Dzisiaj ZSRR ma 2693 rakiet międzykontynentalne. Są to głównie ciężko uzbrojone rakiety ICBM. Amerykanie mają tylko 1866 rakiet

Sowiecka marynarka wojenna otrzymała dwa pierwsze nowoczesne lotniskowce, dalsze są już w budowie. *Sowieckie siły zbrojne liczą 4,3 miliona ludzi, a obowiązkowa służba wojskowa umożliwia Sowiecom szybkie zmobilizowanie 8,5 miliona rezerwistów. Ameryka ma pod bronią tylko 2,1 miliona ludzi i znikomą rezerwę w liczbie 800 tys.*

Najgroźniejszą bronią ZSRR są rakiety i w tej dziedzinie osiągnięcia sowieckie są fenomenalne

Przewrót w układzie sił

Dotychczas Sowiety zawsze pozostawali w tyle za amerykańską techniką. Nadrabiali to wagą pocisków - nuklearnym megatonazem. Budowali głowice nuklearne mające siac zniszczenia w skali masowej, ciężkie lecz niezdarne. Sowiecka przewaga nad Amerykanami w megatonazie nuklearnym wynosi 5000 do 3000

Amerykanie polegali na snajperskiej precyzji swojej broni nuklearnej, lecz w ostatnich paru latach przewagę tę utracili. Prowadzone nieustannie obserwacje sowieckich prób rakietowych i dokonywane pomiary telemetryczne wykazują, że Sowiety udoskonaliли precyzję rażenia swych rakiet międzykontynentalnych do tego stopnia, że są w stanie ułożyć głowice nuklearne w promieniu 150 metrów czyli około 450 stóp od każdego celu na kontynencie północnoamerykańskim

Innymi słowy, rakietę wystrzeloną na Syberii i wycelowaną w nowojorski Central Park prawdopodobnie trafiłaby prosto w cel. Tak jak rakietę z ładunkiem

Amerykański wiceminister obrony do spraw międzynarodowej polityki bezpieczeństwa Richard N Perle poinformował ostatnio, że w ciągu 10 lat tak zwanej *détente* Sowiety uruchomili siedem nowych systemów rakietowych, Amerykanie tylko dwa. Cztery nowe sowieckie systemy rakietowe są już w drodze. Sowiecki arsenał rakietowy jest zdumiewająco różnorodny, obejmuje pociski o różnej wadze, różnym zasięgu, wyprodukowane w różnych latach. Amerykanów niepokoją głównie dwa typy sowieckich rakiet. Pierwszy z nich to ciężka rakietka SS-18, zdolna rażać każdy punkt na terenie Ameryki Północnej. Rakiet tych ZSRR ma co najmniej 300, większość z nich jest uzbrojona w 10 głowic nuklearnych. Druga szczególnie niepokojąca broń sowiecka to nowa, ruchoma rakietka średniego zasięgu SS-20, z trzema głowicami nuklearnymi. Pociski SS-20 są wycelowane głównie na Zachodnią Europę

nuklearnym wymierzona w tontonski City Hall

W układzie sił nastąpił więc przewrót, który wstrząsnął podstawami amerykańskiej strategii. Ogromna przewaga megatonazu nuklearnego w połączeniu z osiągniętą ostatnio wielką precyzją rażenia **pozwala Sowiecom za jednym zamachem zetrzeć z powierzchni ziemi wszystkie amerykańskie naziemne wyrzutnie atomowe w liczbie 1049**. Wystarczy rozkaz generała Władimira F Tołubko, dowódcy sowieckich strategicznych sił rakietowych. Pierwsza sowiecka salwa - po trzy głowice nuklearne na każdą z amerykańskich wyrzutni - pozbawiłaby Amerykanów jednego z podstawowych elementów strategii odwetu atomowego. Pozostałyby im tylko pociski na pokładach samolotów lotnictwa strategicznego i rakiety w łodziach podwodnych

Od dawna już amerykańska polityka obronna opierała się na założeniu, że w razie wojny Amerykanie uderzą w sowieckie bazy strategiczne, a nie w miast-

ta i wielkie skupiska ludności cywilnej w ZSRR. Jeśli jednak teraz Sowiety są w stanie za pierwszym uderzeniem zniszczyć bazy amerykańskie, Amerykanom pozostaje tylko groźba odwetu w postaci totalnego zniszczenia. Co z kolei grozi totalnym odwetowym kontruderzeniem sowieckim

Światowe państwo KGB - groźba lat 1990-tych

Eksperci na ogół są zgodni co do tego, że w tej chwili, w roku 1983 Ameryka ma wystarczające siły obronne i jeszcze nie znalazła się w niebezpieczeństwie. Niebezpieczeństwo dla Ameryki i dla całego wolnego świata polega na tym, że jeśli się utrzyma dotychczasowy po-kubanski trend w sowieckich zbrojeniach, to za 10 lat, w ostatniej dekadzie dwudziestego wieku, Sowiety mogą uzyskać przewagę decydującą. Co wtedy?

Jeśli Ameryka utraci zdolność zadania Sowiecom druzgocącego ciosu odwetowego, stanemy wszyscy twarzą w twarz z Kremlem - zupełnie bezbroni. W takiej sytuacji Zachód prawdopodobnie nie miałby już żadnego wyboru. Na sowieckie ultimatum mógłby odpowiedzieć tylko w jeden sposób - **podnieść rękę do góry. A wtedy, bez jednego wystrzału, Sowiety stałby się panami świata**

Andropow osiągnąłby to, czego się nie udało osiągnąć Hitlerowi. Ogólnoswiatowe państwo SS nie doszło do skutku, lecz kula ziemską stałaby się państwem KGB - jednym wielkim sowieckim łańcem

Jak do tego doszło?

Jak doszło do obecnej, nad wyraz niepokojącej sytuacji?

Dnia 1 grudnia 1980 roku nowo wybrany prezydent USA Ronald Reagan zatelefonował do Caspara W Weinbergera, prosząc go o objęcie stanowiska sekretarza obrony USA

Weinberger opuścił Waszyngton w 1975 roku. Do tego czasu był członkiem amerykańskiego gabinetu i był dobrze obeznany z sowieckim potencjałem wojennym. Teraz, po sześciu latach, znów znalazł się w Waszyngtonie i od 1 stycznia 1981 codziennie informowano go o sytuacji. Był to szok, zwierzył się nowy sekretarz obrony Teodorowi H White, pisarzowi i przyjacielowi. *"Byłem zdumiony tempem i postępowaniem sowieckich zbrojeń i tym, że obejmowało to tylko broń zaczepną, ofensywną, a nie obronną. Znalazłem się w sytuacji kogos, kto na nogach musi dogonić staczający się z góry bardzo długi pociąg"*

Zawdzięczają to amerykańskiej technologii...

Weinberger z goryczą podkreśla, że obecną celność swych rakiet dalekiego zasięgu Sowiety zawdzięczają amerykańskiej technologii. Precyzję rażenia

osiągnęli instalując w urządzeniach sterujących rakietami mikroskopijne łożyska kulkowe zdobyte, prawdopodobnie skradzione w Stanach Zjednoczonych. Te łożyska kulkowe są tak małe, że w kubku do kawy mieszczą się ich tysiące. Większość łożysk produkuje się w Nowej Anglii w USA. **Sowiecom udało się albo kupić od Amerykanów obrabiarki do produkcji łożysk, albo je skrasać potajemnie wywieźć z kraju**. Dzięki mikroskopijnym kulkom metalowym produkowanym na tych obrabiarkach Sowiety mogą teraz w dowolnej chwili sproszkować wszystkie amerykańskie naziemne wyrzutnie rakietowe. Fakt ten odkrył Weinberger wkrótce po objęciu obowiązków sekretarza obrony. Odkrył też szereg innych faktów, niemal równie niepokojących. Obecnie domaga się możliwie kompletnego zatrzymania przecieków amerykańskiej technologii do ZSRR

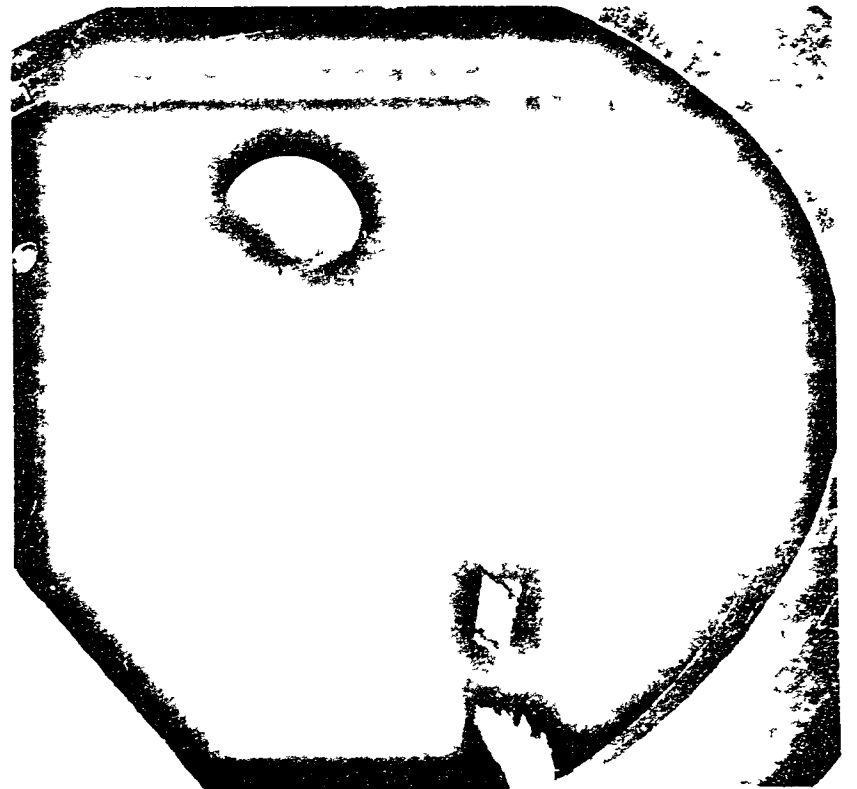
Afganistan i stan wojenny w Polsce

W 1945 roku, kiedy dogorywała jeszcze Druga Wojna Światowa, 88 procent budżetu Stanów Zjednoczonych było przeznaczony na obronę. W okresie po wojnie koreańskiej prezydent Eisenhower w czasie osmiu lat swej kadencji przeznaczył na obronę przeciętnie 56,5 procent budżetu. Kennedy obniżył to do 46,2 procent, Nixon - do 34,6 procent, wreszcie Carter do 23,8 procent

Drugi ciąg liczb przedstawia to, co Amerykanie przeznaczali na tak zwane programy społeczne, obejmujące opiekę społeczną w różnej postaci, na przykład zabezpieczenie finansowe wszystkich ludzi w starszym wieku lub kupony na żywność dla rodzin i jednostek o niskich dochodach. Za Eisenhowera wydatki na opiekę społeczną obejmowały przeciętnie 22,8% budżetu państwa (obrona jak podaliśmy, 56,5%). Za Nixona w 1971 roku wydatki na opiekę społeczną przewyższyły budżet obronny. Budżet na opiekę społeczną przeznaczał 42%, na obronę tylko 36,1%. W ostatnich latach administracji Cartera opieka społeczna pochłaniała 52% budżetu, obrona kraju - 23,6%

Tak więc w ciągu jednego pokolenia odwróciły się proporcje między tym, co Amerykanie przeznaczali na obronę i na opiekę społeczną. Za Eisenhowera - dwa do jednego na korzyść obrony, za Cartera

Sowieckie i amerykańskie

Sowiecka rakietka w wyrzutni. Wystrzelona z Syberii trafiłaby prosto w cel w Ameryce z dokładnością do 150 metrów. W chwili obecnej Sowiety są w stanie w jednym ataku zlikwidować amerykański naziemny arsenał nuklearny

Humanitarne społeczeństwo i problem obrony

Trudno się oprzeć wrażeniu, że Amerykanie znaleźli się w poważnych kłopotach dlatego po pierwsze, że powierzali rząd politykom dążącym przede wszystkim do zbudowania humanitarnego społeczeństwa, pozwalającego zachować godność ludzką każdemu, nawet na najniższych szczeblach hierarchii społecznej. Drugim czynnikiem była naiwna wiara w magię *détente* - odprężenia stosunków z Sowiecami, którą na dobre podważył dopiero

zagrożenie

brak obrony

- dwa do jednego na korzyść opieki społecznej

Reagan przywraca równowagę

Jednym z punktów programu wyborczego Ronalda Reagana było przywrócenie amerykańskich sił zbrojnych do stanu równowagi z sowiecką machiną wojenną. Jeszcze w 1978 roku amerykańskie oddziały w Korei Południowej miały zapas amunicji na 20 dni walki, podczas gdy trzeba 53 dni na uzupełnienie tych zapasów. Na skutek ograniczeń budżetowych i wzrostu cen benzyny pilotom wojskowym skrócono loty treningowe do 13 godzin w miesiącu. W czasie Drugiej Wojny Światowej amerykańskie lotnictwo osiągnęło przewagę nad hitlerowską Luftwaffe dopiero

Potrzeba

\$ 1 600 miliardów

Ale na horyzoncie gromadzą się chmury sygnalizujące grozę światowej wojny nuklearnej. By się przygotować do tego niebezpieczeństwa i by mu zapobiec, Amerykanie muszą zmodernizować swoją broń strategiczną i przygotować się do skutecznej obrony w punktach zagrożenia możliwego za 10 lat.

By osiągnąć ten cel, by doprowadzić tylko do **równowagi militarnej z Sowietami (równowagi, lecz nie przewagi)**, według obliczeń Weinberga Amerykanie muszą wydać w ciągu najbliższych pięciu lat **kolosalną sumę 1 600 miliardów dolarów**. Z tak zawrotnymi sumami Amerykańscy politycy nigdy jeszcze nie mieli do czynienia.

Budżet obronny tego rządu jest konieczny do osiągnięcia celów, które Weinberger wyznaczył siłom zbrojnym w swej

celem, który dobrowolnie wybrał wojskową karierę, żołnierz sowiecki służy pod przymusem narzuconego przez państwo obowiązku powszechnej służby wojskowej 50% amerykańskiego budżetu wojskowego idzie po prostu do kieszeni żołnierzy, oficerów i personelu pomocniczego. W Sowietach - tylko 14%. Przed trzema laty amerykańskie siły zbrojne przeżywały kryzys odpływu oficerów, podoficerów i techników obsługujących skomplikowaną, nowoczesną broń. Weinberger odwrócił ten trend, wprowadzając podwyżki płacy w wysokości 14 procent rocznie. Do zmiany przyczyniło się też bezrobocie. Obecnie liczba pozostających w siłach zbrojnych po wygaśnięciu poprzedniego kontraktu jest większa niż w każdym z ostatnich 19 lat. Jakość odbywających służbę też się poprawiła. 86% nowych rekrutów ukończyło szkołę średnią. Jest to procent wyższy niż wśród ludności amerykańskiej ogółem.

MX, Kongres i koniec jednomyślności w sprawach obrony

Głównym niebezpieczeństwem są jednak sowieckie rakietki dalekiego zasięgu. Amerykańskie MX miały zneutralizować to niebezpieczeństwo. Zaczęto je projektować jeszcze w 1974 roku. Rakietka MX ma być dwa razy celniejsza niż obecne rakietki amerykańskie i osiągać niesłychaną precyzję rażenia - w promieniu zaledwie stu metrów od celu. MX ma być uzbrojona w 10 głowic nuklearnych, co wystarczy na przebicie głębokich, utwardzonych silosów gdzie stoją rakietki sowieckie wycelowane na Amerykę. Rakietka jest olbrzymia, wazy 96 ton. Możliwe jest wyprodukowanie pocisków mniejszych i równie skutecznych, lecz tylko większym kosztem. Trwa już praca nad projektem takiej rakietki - D-5, która w 1989 roku ma zostać zainstalowana na nowych amerykańskich łodziach podwodnych Trident II.

Rakietka tak wielka i ciężka jak MX musi mieć specjalną bazę - wyrzutnię. Rozważano co najmniej 16 różnych rozwiązań tego problemu. Za Cartera przyjęto koncepcję przewożenia MX na szynach o długości kilometrów, od bazy do bazy. Miało to utrudnić Sowietom zniszczenie tych baz, w których w danej chwili znajdowały się rakietki MX. Administracja Reagana odrzuciła to rozwiązanie, jako nierozsądne i fantastycznie kosztowne. Reagan i Weinberger zaproponowali rozwiązanie tymczasowe, do czasu kiedy uczeni wymyślą coś lepszego. Ulokować MX w 30-40 starych silosach rozrzuconych na zachodzie USA. Niektóre z nich zawierają jeszcze przestarzałe rakietki Tytan, napędzane płynnym paliwem

Żołnierze nowych amerykańskich jednostek desantowych dalekiego zasięgu

Kongres zdecydowanie odrzucił tę propozycję. Żaden ze stanów reprezentowanych w Kongresie nie chciał się stać celem nowych rakietek sowieckich zdolnych do rażenia celów z wielką precyzją. W sierpniu 1981 Kongres postawił prezydentowi warunek

zanim przyzna dalsze fundusze na rakietki MX, musi otrzymać odpowiedź na pytanie, gdzie i w jaki sposób zostaną urządzone bazy z wyrzutniami. Termin przedstawienia projektu 1 grudnia 1982 r. Weinberger i Reagan chcieli dać uczonym dość czasu na rozwiązanie zawilego problemu baz dla MX i domagali się, by ustalić termin zakończenia projektu na październik 1983. Kongres odmówił.

Administracja wybrała więc rozwiązanie "dense pack" lokujące wszystkie nowe rakietki MX w jednym miejscu, blisko siebie. Rozwiązanie oparte jest na hipotezie, że przy takim zagęszczeniu celów sowieckie rakietki atakujące MX, zamiast zniszczyć cel, będą się niszczyć nawzajem jeszcze przed dotarciem do celu. Rozwiązanie to nie znalazło jednogłosego poparcia w siłach zbrojnych.

W grudniu 1982 większość długofalowych projektów obronnych Weinbergera uzyskała aprobatę i fundusze od Kongresu. Projekt baz "dense pack" Kongres odrzucił, stawiając tym samym znak zapytania nad przyszłością MX.

Do czasu tej decyzji tradycją Kongresu Stanów Zjednoczonych była jednomyślność w sprawach obrony narodowej. Teraz tradycja ta się załamała. Wskazuje się na kilka przyczyn.

● Tragiczna depresja gospodarcza, jakiej Ameryka nie zaznała od zakończenia wojny

światowej. Opozycja Demokratów i wielu umiarkowanych Republikanów z obozu samego Reagana sądzi, że nie da się pogodzić weinbergerowskiej wersji wymagań obrony z potrzebami bardzo licznych Amerykanów dotkniętych biedą i bezrobociem.

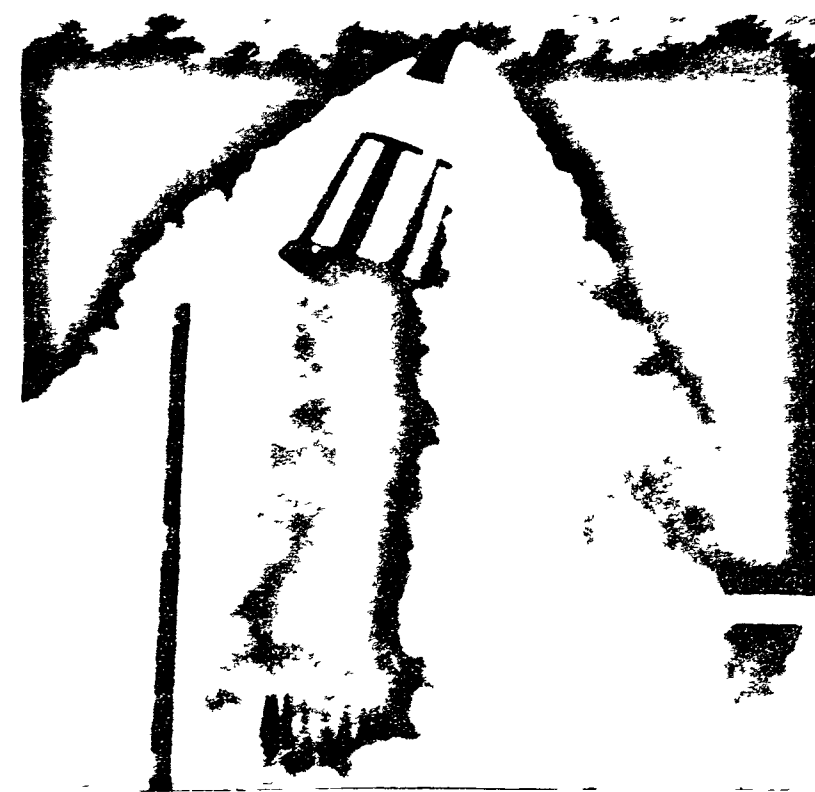
● Przewidywany deficyt w budżecie państwa w wysokości 200 milionów rocznie, kładący się przygniatającym ciężarem na wszelkich planach na przyszłość. Jeszcze przed wyborami w 1982 r. budżet obronny stał się ulubionym celem ataków w Kongresie, zwłaszcza ta jego część, która dotyczy rakiet i broni nuklearnych mimo, że te strategiczne bronie pochłaniają tylko 15 procent budżetu. Wiadomo jednak, że w przyszłości ich koszt musiał by zostać zwielokrotniony.

● Wielu członków Kongresu, jak i wielu pozostałych Amerykanów widzi zbrojenia nuklearne jako problem moralny. Ich sumienie cofa się przed planowaniem na wypadek wojny atomowej, która zmiotłaby z planety znaczną część ludzkości i mogłaby się skończyć zlikwidowaniem życia na Ziemi.

Reaganowi i Weinbergerowi nie udało się więc nakłonić Kongresu do poparcia planu budowy rakiet MX wraz z bazami. Powołali wobec tego komisję, w której zasiadają wybitni specjaliści. Mają nadzieję, że autorytet wybitnych nazwisk w komisji skłoni Kongres do przyjęcia jej zaleceń. Komisja ma ogłosić wyniki swych prac za kilka dni, jeszcze przed końcem lutego.

Nie jest jednak wykluczone, że komisja, a za nią Kongres, odrzuci nie tylko bazy "dense pack", ale i sam projekt budowy rakiet MX.

opracował J. a

Próba z głowicą nuklearną amerykańskiej rakietki MX. Weinberger domaga się \$ 1 600 miliardów dla przywrócenia równowagi sił z Sowietami.

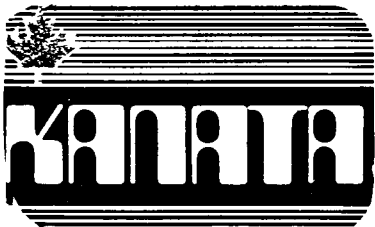
wtedy, kiedy Niemcom brakło benzyny na odpowiednie szkolenie nowych pilotów. Samo istnienie Izraela zależy od gotowości bojowej kraju i dlatego piloci izraelscy mają po 25 godzin lotów szkoleniowych w miesiącu.

Weinberger zadbał o to, by żołnierze Amerykańscy w Korei mieli wystarczającą ilość amunicji, a na rok 1984 planuje 20 godzin szkoleniowych w powietrzu dla wszystkich pilotów. To tylko drobne przykłady przemian, dokonujących się w amerykańskich siłach zbrojnych.

słynnej dyrektywie z maja 1982 roku. Cele te to po pierwsze uzyskanie gotowości i zdolności do odparcia wszelkiej napadki sowieckiej na kraje NATO - Paktu Północnoatlantyckiego. Dalej, modernizacja i rozbudowa strategicznych sił nuklearnych do poziomu umożliwiającego prowadzenie "przedłużającej się" wojny atomowej. Następnie, przygotowanie się do możliwego konfliktu w czterech różnych, wielkich regionach na świecie, głównie dla obrony amerykańskich sojuszników Ameryki.

Żołnierz amerykański jest o wiele kosztowniejszy niż żołnierz sowiecki. Jest zawodow-

OD NOWA

Jurek zdecydował się na kurs programowania. Udał się do Manpower. Tam dowiedział się, że na kurs w George Brown College będzie czekał rok. Jest masa chętnych. Podobnie w innych szkołach jak w Humber College, który cieszy się dużym uznaniem wśród fachowców. Manpower jest gotów zapłacić blisko 6 tysięcy dolarów za ten kurs i będzie płacił pełny zasiłek dla bezrobotnych, aż do jego ukończenia.

Jurek pokazuje mi list do ministra finansów. Píše w nim o kanadyjskim marnotrawstwie. Ile tysięcy idzie na tych czekających. Czy nie lepiej by Manpower opłacił inny kurs, który zaczyna się wcześniej? Jest niecierpliwy a ponadto jako były podatnik wie że rząd swojej kieszeni nie opróżnia.

Odpowiedz jest stara jak biurokracja. Tylko kursy w tych a tych szkołach są finansowane przez Manpower. Zupełnie jak w demokracji konstytucyjnej Jurek i zaczyna działać na własną rękę.

Obiecał wszystkie szkoły. Według listy Porównał. Na plus Kanaty przemawiał fakt że jest to w klasycznym sensie szkoła a nie przybudówka do firm w odróżnieniu od Control Data czy Honeywell. A ponadto wyposażenie zdecydowanie najnowocześniejsze: minikomputer Hewlett-Packard 3000 z 81 roku z 42 terminalami" czy jak kto woli stanowiskami obsługi mikrokomputery Commodore Super Pet Vic 20 podłączone do IBM 3081 Mainframe. Szkoła oferuje dostęp do tych cudowności i możliwość samodzielnego przygotowania 60 programów. Nowoczesność i jakość sprzętu jest ważna. 80% komputerów na świecie to komputery IBM.

Szkoła mimo młodego wieku bardzo prężna. W tym roku oprócz zwykłych kursów programowania oferuje nowość - kurs "Mikrokomputery dla personelu zarządzającego". Na kursie uczą programowania na małym komputerze który będzie można na szeroka skalę nabywać w najbliższym czasie za jedyne 15 000 dolarów. Niedługo Lisa firmy Apple będzie obsługiwać tysiące małych przedsiębiorstw czy sklepów. A Lisy obsługiwać będą setki programistów. Jurek mówi o wyborze szkoły.

Zaryzykowałem, zainwestowałem w swoje życie, tak jak imigranci inwestują w nowy samochód czy własne mieszkanie. Nie mam ani jednego ani drugiego, ale wiem, że nie będę bezrobotny.

Zaden bank nie chciał mu dać pożyczki. Wyszukał w końcu żyrantów. Tych z domem samochodem stała pracą. Pożyczyl od banku na kurs. Spłaca około 200 dolarów miesięcznie. Przy zapisywaniu się do szkoły ustalił system spłaty kursu. Są różne możliwości. Z góry lub ratami. Aby mógł się dostać do szkoły zdawał test. Nie nie z angielskiego. Trochę prostej matematyki np. równania z jedną niewiadomą - wybrać rozwiązanie logiczne uzupełnianie ciągów liczbowych kilka typowych testów "na inteligencję".

Mozna się do takiego testu przymerzyć na sucho" korzystając z książki H J Eysencka "Check Your Own IQ". Penquin Books 20 wydań od 1966 roku.

Test był na czas. Jurek przykładał się do angielskiego dość solidnie i twierdzi że pracowity absolwent 6 miesięcznego kursu angielskiego powinien sobie poradzić zarówno z testem jak i z kursem. (Mówi że masę angielskiego nauczył się w szkole choć kosztowało to go zarwane noce). Na kursie otrzymuje się instruktorz pisemny i są prowadzone wykłady. Poinformowano go, że może po wykładach wyjaśniać niejasności z instruktorem.

Jurek miał do wyboru kurs dzienny i wieczorowy. Ten ostatni trwa 9 miesięcy i zajęcia odbywają się 2 razy w tygodniu. Zakres programu węższy niż na dziennym bez programowania w RPG II i bez DATA BASE.

Szkoła jest otwarta od 9 rano do 12 wieczorem. W sobotę od 9 do 6 wieczorem.

Zajęcia przez 6 miesięcy trwają 8 godzin dziennie. Po szkole można a często trzeba zostać by przygotować program. Nieomal co tydzień sprawdzające testy. Ciągłe napięcie nerwy. Tempo nauki jest duże i wymaga nieustannej mobilizacji. Często zdarzały się trudności językowe. Nie raz zwracał głowę instruktorowi. Odpad nie jest duży ale zdarza się. Szkoła zwraca pieniądze za niewykorzystaną część kursu. Dlaczego odpadają. Niewytrzymują tempa pracy. Jakies komplikacje życiowe. Brak zainteresowania zawodem.

Jurek kończy szkołę. Ma już pierwsze oferty pracy. Nauczył się w tym krótkim czasie masę. Jak mówi za ledwie ruszył sprawę programowania. Polubił je. I chce być programistą. Ma nadzieje że znajdzie w tym zawodzie pracę. Akurat w tym mieście niecałkiem płocone.

W Toronto komputerów na pierwszy rzut oka nie widać. Choc jest 2 miastem na świecie ze względu na ich zastosowanie (1 miejsce zajmuje New York, 3-cie Los Angeles). Przykłady?

Każdy wie (z reklam) że w Canadian Tire są nie tylko kółka. Nie każdy wie że magazyny tej firmy są kompletnie skomputeryzowane podobnie jak firmy McDonald gdzie kasy pełnią funkcję terminali informujących magazyn o ubytku towaru.

Skomputeryzowany jest Bell Canada jeden z najlepszych systemów telekomunikacyjnych na świecie. Przy tej ilości telefonów i połączeń gdyby nie było komputerów, wszystkie Kanadyki od 6 lat wżyz musiałyby obsługiwać centrale telefoniczne.

Pełna inwazja komputerów w Toronto zagraża już urzędnikom bankowym. Gdy nie ma żadnych technicznych przeszkód by na masową skalę wprowadzić automaty bankowe znane jako Zielone Maszyny czy Błyskawiczny Kasjer". Słynny szpital dziecięcy Hospital for Sick Children używa do rejestracji obsługi i rozliczenia pacjentów komputera Hewlett Packard. Komputerzyje się wyniki badań ambulatoryjnych i historię choroby.

Podobnie inne szpitale. Redukcja personelu administracyjnego trwa. Już niebawem dotąd poszukiwane sekretarki bez umiejętności obsługi i programowania na mikrokomputerze będą wyrzekać krzeselka w Manpowerze.

Transport? Torontońska kolejka podziemna siec tramwajów i autobusów poczta, itd itd.

Europa Zachodnia ma ponoc opóźnienie w zastosowaniu komputerów dwuletnie. Sowiety i Demolud średnio 10 lat. USA przoduje ale Kanadę wyprzedza tylko o rok.

Kanata ma dopiero rok. Jurek kończy 4 kurs. Według statystyk prowadzonych przez szkołę ponad 95% jej absolwentów znajduje zatrudnienie w wyuczonym zawodzie. Szkoła nie szuka pracy ale wydanie pomaga w jej znalezieniu. Posiada rejestr firm zgłaszających zapotrzebowanie na programistów. Pomaga ułożyć resume. Skontaktować się z pracodawcą. Umówić się na interview.

Opijemy sprawę odgraza się. Może w samochód nie zainwestował. **Grazyna FARMUS**

Blizsze informacje o szkole Kanata otrzymasz.

KANATA INSTITUTE
of Computer Science Inc.
10 St Mary Street at Yonge Fifth Floor
Toronto Ontario M4Y1P9
Telephone (416) 960 8663

SAVE-O-WAY

POLSKI DOM WYSŁKOWY
"OSZCZĘDNA DROGA"

337 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont M6R 2M8 Tel (416) 532-3794

Godziny otwarcia: poniedziałek, wtorek i środa 10-7

czwartek i piątek 10-9 sobota 9-5

OFERUJE POLONII W CAŁEJ KANADZIE

NAJNIZSZE CENY W AMERYCE PŁN

NA PACZKI PAKOWANE PRZEZ NADAWCOW, A WYSYLANE DO POLSKI

ZA POŚREDNICTWEM SAVE O WAY

99c

za kg

\$2.97

za kg

Cena paczek morskich bez dodatkowych opłat

Termin 7-8 tygodni Waga nieograniczona

Ceny na paczki morskie obowiązują tylko przy

Cena paczek lotniczych

Termin 2-3 tygodnie Waga nieograniczona

Dopłata lotniskowa \$4.50 od paczki

337 Roncesvalles Ave

Dla wszystkich zainteresowanych w zdobyciu praktycznej wiedzy
na temat komputerów typu IBM serii S/370

MICROSOFT SYSTEMS

OGŁASZA ZAPISY NA DWUMIESIĘCZNA SERIE WYKŁADÓW I ĆWICZEŃ PT

"Praktyczne aspekty pracy na komputerach IBM

serii S/370 w kontekście programowania

w językach PL/1, COBOL i Assembler"

Dzięki szczodrej donacji firmy MICROSOFT SYSTEMS w postaci bezpłatnego i nieograniczonego czasodostępu do komputera typu IBM/370 oraz zaangażowaniu kanadyjskich i polskich wykładowców stało się możliwe zorganizowanie kursu na następujących zasadach:

- Spośród zgłoszonych uczestników kursu na podstawie dobrowolnych zgłoszeń wyłonione zostaną tzw. grupy polskie", dla których część wykładów prowadzona będzie w języku polskim (w celu jak najszybszego osiągnięcia poziomu średnio trudnych testów fachowych). Pozostała część wykładów i ćwiczeń prowadzona będzie w języku angielskim ze szczególnym uwzględnieniem terminologii używanej w pracy na maszynach typu IBM.

- Zajęcia odbywać się będą w komfortowych salach seminaryjnych Carlton Inn w śródmieściu (róg College i Yonge), dwa razy w tygodniu w poniedziałki i czwartki w godzinach 18 30-22 00. Początek zajęć przewidziany jest na 28 lutego br.

- Pełna cena kursu, pokrywająca materiały, książki, testy i tzw. "soft drink" (w przerwach między wykładami) wynosi tylko \$550 dzięki bezinteresownej donacji firmy MICROSOFT SYSTEMS.

- Do wszystkich wykładów przewidziane zostały wyczerpujące ćwiczenia praktyczne na komputerze.

Program kursu przewiduje opanowanie teoretyczne i praktyczne następujących zagadnień:

- 1 Zasady działania i organizacji komputera
- 2 Architektura logiczna komputera typu IBM serii S/370
- 3 Pojęcie systemu operacyjnego i jego rola
- 4 Szkic systemu operacyjnego typu S/370
- 5 Współpraca z systemem operacyjnym przy uruchamianiu programów
- 6 Szczegółowy opis Języka Sterowania Systemem JCL
- 7 Organizacja zbiorów danych i metody dostępu
- 8 Opis zbiorów danych w różnych językach programowania
- 9 Wprowadzenie do języków programowania PL/1, COBOL i Assembler na przykładzie komputera typu IBM serii S/370
- 10 Wybrane zagadnienia z programowania w językach PL/1, COBOL i Assembler
- 11 Organizacja i struktura zbiorów systemowych oraz interpretacja wydruków
- 12 Analiza i poprawianie błędów programów
- 13 Zasady strukturalnej kompozycji programu
- 14 Cechy charakterystyczne organizacji i struktury typowego kanadyjskiego ośrodka obliczeniowego

Z uwagi na ograniczoną ilość miejsc organizatorzy kursu proszą osoby zainteresowane o nadsyłanie opłat "Money Order lub tzw. Certified cheques" (należy je wypisywać dla MICROSOFT SYSTEMS zaznaczając na nich że jest to wpisowe na kurs #14 360/370) oraz danych personalnych (tj. imię, nazwisko, adres, telefon, wykształcenie na oddzielnym arkuszu) do 20 lutego br. na adres:

MICROSOFT SYSTEMS

P.O. Box 771, 36 Adelaide St.E., Toronto, Ont. M5C 2K1

Blizszych informacji na temat kursu udziela biuro MICROSOFT SYSTEMS tel (416) 927 1905 w godzinach 9 30-21 00. W przypadku chwilowej nieobecności pracowników firmy można zostawić wiadomość z uwagi na telefon wyposażony w tzw. Answering Service.

PRAWO ITY

SĄDY

Paragraf (f) sekcji 11 kandyjskiej Karty Praw stanowi, że oskarżony ma prawo do tego, by zostać osądzonym przez ławników w przypadkach, gdy grozi kara pięciu lat więzienia lub surowsza kara, (d) *to the benefit of trial by jury where the maximum punishment for the offence is imprisonment for five years or a more severe penalty*

Moznaby przyjąć, że sekcja ta odnosi się tylko do poważniejszych przestępstw kryminalnych. Niektórzy prawnicy zwrócili jednak uwagę, że na przykład pozbawienie prawa jazdy na trzy lata, kiedy skazany zarabia na życie prowadzeniem samochodu, mogłoby zostać uznane za karę surowszą niż pięcioletni wyrok (dobrze sprawujący się więzień spędzi faktycznie znacznie mniej czasu w zakładzie karnym). Nowe poprawki do ontaryjskiej ustawy o ruchu drogowym przewidują automatyczne odebranie prawa jazdy na trzy lata w niektórych przypadkach, kiedy policja została zmuszona do ścigania kierowcy. Na tej podstawie oskarżony o przewinienie drogowe mógłby się starać o postawienie go przed sądem złożonym z ławników.

Par. af (g) sekcji 11 daje oskarżonemu prawo do tego, by nie uznano go winnym za zaden czyn lub powstrzymanie się od czynu jeśli w czasie dokonywania tego czynu lub powstrzymania się od czynu nie było to uznane za przestępstwo przez prawo kanadyjskie, prawo międzynarodowe lub przez ogólne zasady prawa uznane przez społeczność narodów, (g) *not to be found guilty of any act or omission unless, at the time of the act or omission, it constituted an offence under Canadian or international law or was criminal according to the general principles of law recognized by the community of nations*

Postanowienie to odnosi się do przestępstw o charakterze międzynarodowym, jest skomplikowane, aby ustalić czy odnosi się do konkretnej sprawy niezbędne są usługi fachowego prawnika.

Paragraf (h) sekcji 11 stanowi, że po ostatecznym zwolnieniu od winy oskarżony nie może być ponownie sądzony za to samo przestępstwo, a po skazaniu i ukaraniu za przestępstwo nie może być za nie ponownie sądzony lub karany, (h) *if finally acquitted of the offence, not to be tried for it again and, if found guilty and punished for the offence, not to be tried or punished for it again*

W tym paragrafie kanadyjska Karta Praw potwierdza znów

starą, od dawna uznaną zasadę, że nikt nie może być dwukrotnie sądzony za to samo przestępstwo. Ważnym określeniem w sformułowaniu paragrafu (h) jest słowo *acquitted* - zwolnić od winy. Zdarza się dość często, że prokuratorzy wycofują *withdraw* - oskarżenie, kiedy nie mają dostatecznych dowodów przeciw oskarżonemu. Kiedy oskarżenie zostało wycofane, nie stoi na przeszkodzie ponownemu wniesieniu oskarżenia. Co więc ma zrobić oskarżony, jeśli prokurator wycofał oskarżenie przeciw niemu? Po odczytaniu aktu oskarżenia powinien oświadczyć przed sądem, że nie jest winny i zwrócić się do sądu o formalne orzeczenie, że został przez sąd zwolniony od winy. Tylko w ten sposób może sobie zagwarantować, że to samo oskarżenie nie zostanie przeciw niemu ponownie wniesione po pewnym czasie.

Paragraf (i) sekcji 11 Karty Praw stwierdza, że jeśli oskarżony został uznany winnym przestępstwa i jeśli kara za to przestępstwo jest inna w momencie skazywania go niż była w chwili popełnienia przestępstwa, to oskarżony ma prawo do mniejszej kary, (i) *if found guilty of the offence and if the punishment for the offence has been varied between the time of commission and the time of sentencing, to the benefit of the lesser punishment*

Paragraf ten nakłada na sąd obowiązek nałożenia w tej sytuacji mniejszej kary.

Sekcja 12 stanowi **Każdy ma prawo do tego, by nie poddawano go jakimkolwiek okrutnemu lub niezwykle traktowaniu lub okrutnej i niezwykle karze, Section 12 Everyone has the right not to be subjected to any cruel and unusual treatment or punishment**

Zasada ta także opiera się na tradycjach prawa anglosaskiego. Trzeba podkreślić, że choć w Karcie Praw znalazła się w dziale odnoszących się do sądów, zasada ta obowiązuje ogólnie. Można ją odnieść nie tylko na przykład do długotrwałego, nie uzasadnionego przetrzymywania w areszcie, co byłoby uznane za okrucieństwo, lecz także do czynów każdego, kto ma władzę nad innymi, na przykład do nauczyciela bijącego ucznia.

Ciąg dalszy za tydzień

Mecenas January

Autorka ponownego cyklu jest pracownikiem firmy H&R Block która zajmuje się wypełnianiem zeznań podatkowych. Wszelkie porady i informacje udzielane są przez firmę bezpłatnie. Tel 757-6281. W ramach cyklu odpowiedzi na pytania czytelników będą publikowane na łamach Echa. Listy w tej sprawie należy kierować na adres Redakcji.

INCOME TAX

Dla większości mieszkańców Kanady początek każdego roku kalendarzowego jest okresem, w którym zainteresowania i rozmowy skupiają się wokół zagadnień "Income tax" czyli podatku dochodowego. Jest to jak gdyby okres robienia rachunku sumienia finansowego za poprzedni rok. Jakie były moje dochody podlegające opodatkowaniu? Czy wykorzystałem wszystkie możliwości aby sumę podatku obniżyć do minimum. Co jeszcze mogę w tej sprawie zrobić? Czy nie jest już za późno? Itd. Itd.

Takie i wiele podobnych pytań zaprzętają nasze myśli i spędzają sen z powiek. Zaczyna się gorączkowe grzebanie w tomach przepisów prawnych, telefonowanie do znajomych po porady, spędzanie długich godzin przy kalkulatorze. Nic dziwnego, ponieważ stoimy przed alternatywą "oni mnie czy ja im?"

Wypełniając zeznanie podatkowe z niecierpliwością zbliżamy się do ostatniej rubryki będącej kwintesencją całego zeznania podatkowego i odpowiadającej na nękające nas pytanie czy możemy oczekiwać zwrotu pieniędzy od Rządu, czy też musimy jeszcze rządowi dopłacić?

Każdy mieszkaniec Kanady zobowiązany jest co roku przesyłać rządowi dokładne sprawozdanie ze swoich zarobków, od których sam sobie oblicza należny podatek dochodowy. Sumę tę można znacznie obniżyć przez wykorzystanie należnych ulg i potrąceń. Tak więc znajomość przepisów i umiejętność ich wykorzystania w dużej mierze może przyczynić się do zaoszczędzenia wielu setek dolarów.

Jedną z bardzo ważnych rzeczy, o której należy pamiętać, jest umiejętne planowanie poczynań finansowych już na początku każdego roku. Całe planowanie podatkowe powinno odbywać się pod kątem widzenia tego, jaką kwotę będziemy dysponować po tym jak rząd zabierze swój haracz, bowiem o naszym poziomie życia decyduje nie tyle wysokość zarobków brutto, ile suma która pozostaje po zapłaceniu podatku, tzw "after tax dollar".

Podatek w tym kraju jest progresywny. Np. przy Taxable Income \$ 1950 podatek wynosi \$ 0 czyli 0%. Przy Taxable Income \$10000 podatek wynosi \$ 2248 czyli 22,48%. Przy Taxable Income \$20000 podatek wynosi \$ 5389 czyli 26,95%. Przy Taxable Income \$30000 podatek wynosi \$ 9088 czyli 30,29%.

Powyzsze oparte jest na Taxable Income, tzn. na sumie

podlegającej opodatkowaniu. Taxable Income jest z reguły niższy, niż Total Income czyli suma całego rocznego dochodu brutto. O różnicy tej decydują "exemptions" i "deductions". Cały wysiłek koncentruje się na maksymalnym powiększeniu tej różnicy. W tym celu konieczna jest znajomość i umiejętność zastosowania odpowiednich przepisów podatkowych.

Sporządzenie zeznania podatkowego - Income Tax Return - osoby samotnej, zatrudnionej w jednym zakładzie pracy, nie mającej żadnych inwestycji i nie prowadzącej żadnego przedsiębiorstwa nie przedstawia większych problemów i jest dosyć proste, ale również daje niewiele możliwości zmniejszenia Taxable Income. Nawet najbardziej doświadczony specjalista w dziedzinie Income Tax nie ma tu żadnego pola do działania.

Bywają jednak przypadki bardziej skomplikowane i wówczas fachowa pomoc jest właściwie niezbędną. Wypełnienie zeznania podatkowego nastrocza tyle trudności, że przekracza to możliwości przeciętnego podatnika. Co gorsza, przepisy Income Tax zmieniają się z roku na rok i prawdę mówiąc, stają się coraz bardziej skomplikowane.

Nie wszyscy, zwłaszcza nowo przybyli, zdają sobie sprawę z tego, iż charakterystyczną cechą systemu podatkowego Kanady jest między innymi to, że w niektórych przypadkach nawet ci, którzy jeszcze w Kanadzie nie pracowali, a więc nie mieli żadnych zarobków, kwalifikują się do otrzymania pewnych sum z tytułu tzw "credits".

Termin składania zeznań podatkowych upływa z dniem 30 kwietnia każdego roku. Jest rzeczą zrozumiałą, że najbardziej spieszą się z wysłaniem ich ci, którzy wiedzą, że należy im się zwrot pieniędzy, bowiem im szybciej kwestionariusz zostanie wysłany, tym szybciej nadejdą oczekiwane pieniądze. Możliwie wczesne wysłanie zalecane jest specjalnie osobom, które nie miały żadnego dochodu, a więc nie muszą czekać na przysłanie im rozliczeń zarobków z miejsca pracy czy też z innych źródeł (information slips), a mogą ubiegać się o zwrot pieniędzy z tytułu Ontario Tax Credit czy też Child Tax Credit. Ontario Tax Credit należy się w zasadzie każdemu mieszkańcowi Ontario, którego dochody nie przekraczają pewnej wysokości i który nie skończył 65 lat życia. Wyplacany on jest z tytułu zapłaconego czynszu lub podatku od nieruchomości, podatku od sprzedaży (Sales Tax Credit),

jak również przy bardzo niskich zarobkach, za ogrzewanie domu (Home Heating Credit). Osoby, które przekroczyły 65 rok życia otrzymują specjalny Ontario Tax Grant for Seniors.

Child Tax Credit mogą otrzymać ci, którzy dostawali dodatek rodzinny na dziecko lub dzieci (Family Allowance) popularnie zwany "Baby Bonus". Wysokość zasiłku znowu zależy jest od dochodu danej rodziny. Przy dochodzie poniżej \$ 26330 zasiłek na 1 dziecko wynosi \$ 343.

Zarówno Ontario Tax Credit jak i Child Tax Credit mogą przysługiwać nawet i tym, którzy w Kanadzie jeszcze nie pracowali, a więc i nowo przybyłym.

Pracodawca wypłacając zarobki zobowiązany jest do potrącenia pewnych sum na cele podatkowe czy socjalne. Wysokość potrącanych sum obliczana jest przy założeniu, że zarobki utrzymywane się będą na tym samym poziomie przez cały rok. Zatem ci, którzy pracowali przez krótki okres czasu w roku i zarobili stosunkowo niewiele, mogą otrzymać zwrot potrąconych przez pracodawcę pieniędzy.

Dochody podatnika kanadyjskiego mogą pochodzić z rozmaitych źródeł jak np. z tytułu zatrudnienia (employment income), emerytury (pension income), zasiłków rodzinnych (family allowance), zasiłku dla bezrobotnych (unemployment income), z czynszu (rental income), jak i z wszelkiego rodzaju inwestycji (investment income).

Osobną grupę stanowią osoby prowadzące własne przedsiębiorstwo (self-employed), których obliczenie dochodu jest bardziej skomplikowane, ponieważ stanowi on różnicę między tym, co firma zarobiła a wydatkami związanymi z jej prowadzeniem.

Przed przystąpieniem do wypełnienia zeznania konieczne jest skompletowanie wszystkich pomocniczych dokumentów (information slips), które w zasadzie powinno się otrzymać przed końcem stycznia. Będą to informacje o zarobkach, sumach potrąconych przez pracodawcę oraz o wydatkach, które można odliczyć od podatku (tax deductible), jak np. RRSP, opłaty związkowe, datki na organizacje charytatywne, a więc i na kościół, itp. Dopiero po zebraniu tych wszystkich dokumentów można przystąpić do pracy nad samym kwestionariuszem. W następnych odcinkach zajmemy się przedstawieniem szeregu wybranych problemów mogących interesować Czytelników "Echa".

MONTREAL

WIADOMOSCI Z TERENU KONGRESU POLONII KANADYJSKIEJ
W MONTREALU

POLEMIKI

Proza życia kły i pazury

Czyli jeszcze raz (niestety!) o tzw "ubogich duchem" Odpowiedz na list Pana Piotra Przegoni w sprawie mojego artykułu, opublikowanego na łamach "Echa Tygodnia", 6 I br

Szanowny Panie,

Pański list sprawił mi sporo uciechy, ale także pobudził do refleksji które wynikają z dalszej treści mojej wypowiedzi

Co prawda uważa Pan, że mój artykuł pt "Ubdody duchem" nie zasługuje na komentarz skoro jednak Pan zdecydował się sprawić mi ten zaszczyt to należało najpierw dokładnie zapoznać się z treścią tego co zamierzał Pan krytykować Ponieważ z całego listu widac, że jego Autor tę sprawę zaniedbał więc rada jest jedna wez Pan jeszcze raz do ręki Echo z dnia 6 stycznia (jeśli go Pan nie spalił w przypływie świętego oburzenia) i mech się Pan nareszcie dowie, o co mi chodziło w artykule To samo poradziłabym wielu innym "krytykantom"

Dobrze by było również gdyby mój Dyskutant nauczył się polemizować nie stosując tzw "chwytów poniżej pasa" no ale jest to sztuka, której nie od wszystkich można wymagać

Jako adwokat ubogich duchem zupełnie się Pan nie sprawdził przede wszystkim nie przedstawił Pan żadnych argumentów które by

ich usprawiedliwiały czy przedstawiały w innym świetle Cały wysiłek Pan skierował na ośmieszenie mojego artykułu a zarazem osoby autorki Ponieważ są to metody dyskusji właściwe kategorii ludzi których Pan broni toteż nie wątpię, że wielu "ubogich duchem" ucieszył Pański list

Prawdopodobnie założył sobie Pan z góry, że Jego krytyka będzie "miażdżąca" i efektywna, czyli taka, która zamuli wyobraźnię Czytelników (odwracając ich uwagę od meritum sprawy) a mnie conajmniej zmusi do odszczekania artykułu pod stołem Tymczasem jest ona miażdżąca z powodu ignorancji Autora w sztuce prowadzenia sporu, - zaś tanie efekciarstwo osiągnął Pan na pewno

Jak nazwać fakt że Pan zongluje sobie moim artykułem jak tylko się Panu podoba, demontuje go Pan i składa według uznania, przeznaczając poszczególne wypowiedzi argumenty i intencje! Wychodzą z tego dziwota gi w rodzaju "Jeżeli zamiarem było demaskowanie ( ) oszczerców to efektem ryzykowne twierdzenia o symbiozie emigrantów z konsulem Czyżby? Gdzie Rzym gdzie Krym Proszę mi także pokazać taki fragment w moim artykule gdzie na żywym zdrajcami tych co nie kupili losu" lub nie przyszli na demonstrację Pański list aż się roi od podobnych montażi Jestem dzwinnie pewna że nie wypływają one z niezrozumienia tekstu napisanego przecież dość klarowną polszczyzną lecz są to operacje celowe stare jak świat i równie nieuczciwe Tam zaś gdzie one zawładną stosuje Pan inne nieetyczne

chwyt, jak naciąganie treści artykułu do swych intencji Oto podobno na woływałam do "pozbycia się" z Ameryki "ubogich duchem" czyli marginesu młodej emigracji, który to margines rzekomo w moim pojęciu równa się 680 minus 9 osób Skąd Pan o tym wie? Gdyż "to się wyczuwa" No cóż, wszystko zależy od tego, jaki ma się nos i co się chce nim wyczuć łaskawy Panie Trzeba mieć bardzo dużo złej woli, aby stwierdzić, że w omawianym artykule napiętnowałam całą (lub prawie całą) młodą emigrację (wiem że niektórzy taki pogląd celowo lansują) Zresztą krytykowałam również wiele negatywnych zjawisk wśród emigrantów starszego pokolenia i to nie tylko na łamach "Echa Tygodnia"

Jeśli zaś ktokolwiek ma wątpliwości czy jest sens pisać o marginesie odpowiadam tak! Dlatego że ich postępowanie rzuca cień na nas wszystkich Zło jest krzykliwe widoczne i apodyktyczne Proszę zaobserwować grupę zwłaszcza młodzieżową w której znajduje się choćby jeden pewny siebie i prostaki "ubogi" Nikt mu nie zaoponuje Każdy woli "myśleć swoje" i przytakiwać Nie można pozwolić aby ludzie tego typu narzucali wszystkim swój model postępowania Jeśli Pan uważa że przesadzam odsyłam do rubryki "Poradnia zaufania" w "Echu Tygodnia" z 27 stycznia Okazuje się stamtąd że nie tylko ja mam kłopoty z ludźmi którzy na pytanie "dlaczego nie pomagasz Polsce?" paplą coś w tolerancji o prawie do posiadania własnych poglądów w wolnym kraju itd

Naturalnie proszę Pana, że

nasza postawa wobec Polski nie podlega sankcjom prawnym Gdyby tak było, kontrolowano by obecność na demonstracjach zaś pieniądze na "Solidarność" potrącałaby nam z poborów jakaś księgowia (skąd to znamy?) Podlega ona (a w efekcie także postawa marginesu) prawom moralnym których ani deptac ani lekceważyć nie wolno To, że mamy wielu "ubogich duchem" jest skutkiem wychowania w PRL gdzie zbyt mało miejsca poświęcano sprawom etycznym, a zbyt dużo darwinowskim "kłom i pazuram"

Jeżeli już zarzuca mi Pan brak tolerancji (która to cecha rzekomo wywodzi się prosto z komunizmu), to naturalnie muszę się z Panem zgodzić i wyznaczyć całą otwartością że dla cwanactwa duchowego chamstwa i obojętności na sprawy polskie tolerancji mieć nie będę

Zgadzam się również z poglądem Pana że kontrolerskość nie zawsze jest budująca Naturalnie! Najbardziej budujące były artykuły w stylu propagandy sukcesu tylko kto w nie wierzył? Wszyscy wiedzieli, że to budzą gdyż "budowano" w PRL na złych fundamentach a poprawiano od trzeciego piętra za miast no właśnie! Uważam że czasem warto pokusić się o zburzenie fundamentu albo tzw chirurgiczne cięcie zwłaszcza tam gdzie chodzi o negatywne zjawiska społeczne których ukryć i tak się nie da przed ogółem

Polonia ma być jednolita ale powinny nas jednoczyć wspólne sprawy narodowe zaś wzorców postawy chyba nie należałoby czerpać od ubogich

Mój artykuł który tak bardzo się Panu nie spodobał został jednak oparty na setkach rozmów i obserwacji poczynionych nie tylko w Kanadzie lecz i w Wiedniu gdzie pracowałam prawie rok w redakcji "Polskich wiadomości" oraz Tygodnika Solidarnosc" Korzystałam także z innych pewnych źródeł których ujawniać nie mam zamiaru gdyż nie należy to do obyczajów dziennikarskich W każdym razie wszyscy zdajemy sobie sprawę z faktów o których pisałam, nie wysyłam sobie z palca

Pańskie insynuacje na temat stosowanych rzekomo przeze mnie metod Stalina czy Andrieja Wyszyńskiego są równie niskie co nieuczciwe Aby porównać kogoś kto od Polonii domaga się działań na rzecz "Solidarności" do Stalina to już trzeba być nie lada artystą Szkoda że erudycja Pana nie sięga dalej poza znajomość wybitnych mężów świata komunistycznego bo wtedy by Pan wiedział że o ubogich duchem, do których nalezec będzie Królestwo

Niebieskie, jest mowa w rozdziale V tym Ewangelii wg Świętego Mateusza Jest to fragment dość popularny, często cytowany w Kościele i omawiany na lekcjach religii Co prawda nie wiem czy Sw Mateusz pisze "z sensem" ale ten osąd zostawiam Panu Jak na razie każde z nas opiera się na tych mistrzach, z którymi zetknęło się bliżej

Chcę Panu powiedzieć, że rzeczywistość spodziewałam się różnych ataków po opublikowaniu mego artykułu Naturalnie mogłabym tego uniknąć podpisując się, zamiast swoim imieniem i nazwiskiem jakimś pseudonimem np Olszynka Grochowska Ale ja nigdy nie miałam problemów z odwagą cywilną więc często zbieram tego plony i tak poobrażało się na mnie sporo ludzi, właśnie na zasadzie stołu i nożyc Ma to tę dobrą stronę że po pierwsze dowiedziałam się nareszcie kto jest kto a po drugie ilu jest naprawdę ubogich duchem w moim otoczeniu Niektórzy bronili się w stylu "kłów i pazurów" inni zarzucali mi brak solidarności czy kanierowiczostwo (?) Inni jeszcze straszili że jak kiedyś "uboddy duchem" dostaną się do Kongresu to oni mi dopiero pokażą! Nic mi nie załatwią! (nie sprzecyzowano co miałoby załatwiać mi "uboddy" po wejściu do Kongresu ale przypuszczam że może chodzi tu o kartki na cukier lub przydział węgla) Pewien pan o aksamitnym barytonie wydzwaniał do mnie co parę dni zwykle o drugiej w nocy informując smutnym głosem że umrę Bardzo mi go żal że czuwa do tak późnej pory (a może nastawia budzik?) aby powiadomić mnie o fakcie którego jestem świadoma już dwadzieścia parę lat

Ale dostałam też bardzo dużo gratulacji od ludzi w różnym wieku którzy byli zdania że mój artykuł poruszał ważne niesłusznie przemilczane sprawy Ja nie mam ochoty wychowywać "ubogich duchem" mego pokolenia choć może ktos powinien to zrobić Nie życzę sobie jednak ani ja ani moi koledzy aby inni oceniali całą nową emigrację jedną miarką z nimi Myślmy na to nie zasłużyli

P S Nie trafia do mnie pewne zdanie z Pańskiego listu mówiące o wysokich kryteriach zdrady Zamitowa nie do silnych efektów -stylistycznych zaprowadziło Pana tak daleko że druga część zdania zaprzecza pierwszą i przekreśla całą intencję wypowiedzi To tak a propos umiejętności pisania z sensem Poza tym nie sprostabilym Waćpanu w wymowie to naturalne!

Aleksandra TYSZKA

WIELKI WYSTĘP PIEŚNI I TAŃCA

23 stycznia 1983 r odbyły się w Montrealu występy polonijnych zespołów piosenki i tańca Gocinnie wystąpił doskonały Zespół Piosenki i Tańca "BIAŁY ORZEŁ" z Toronto Gospodarzy reprezentowały Zespoły Młodzieżowe TĘCZA WISŁA i MAKI przy parafii Matki Bożej Częstochowskiej Bogaty i ciekawy program rozpoczął się tradycyjnym polonezem w wykonaniu gości z Toronto Zespoły wykonały wiele tańców narodowych i regionalnych Z ciekawszych należy wymienić Mazur, Góralskie Rzeszowskie Lubelskie oraz piosenki ludowe w wykonaniu zespołu Biały Orzeł" Góralski Krakowiak i Żywiec - przedstawił zespół "Tęcza" Jagody i Zbójnicki "Lipka" i "Hej Niosą Ludzie Plany" zademonstrowali "Wisłacy" a najmłodsze "Maki" wystąpiły z Rzeszowskim i Francuskim Na zakończenie odśpiewano wspólnie Marsz Marsz Polonia W przerwie występów odbyła się udana loteria fantowa, na której piszący te słowa wygrał 2 kufle do piwa (puste) Dochód z loterii, jak i z całej imprezy przeznaczony został na potrzeby zespołów

Zespół "Biały Orzeł" z Toronto założony został w roku 1966 przez p p Marię i Pawła Dubickich, którzy z dalszym ciągiem kierują jego pracą Zespół ma za sobą wiele występów w różnych miastach kanadyjskich i amerykańskich W Montrealu gościł już po raz drugi Był też 3 krotne w Polsce w latach 72,74 i 80 W roku 1980 na festiwalu w Rzeszowie na 46 występujących zespołów wywalczył zaszczyt-

ną drugą lokatę Warto wiedzieć że p Dubicki jak i pozostali instruktorzy są amatorami a sukcesy osiągane przez zespół są wynikiem ich zmudnej często społecznej pracy Zespół finansuje się sam stroje dla dziewczynki szyje p Maria Dubicka a dla chłopców p Sylwester Soliński W zespole pracują również synowie państwa Dubickich Rysio Dubicki zajmując się choreografią, a Franus opracowaniem muzycznym i śpiewem W skład zespołu wchodzi głównie młodzież pochodzenia polskiego urodzona w Kanadzie będąc też przyjezdna z Polski Liczą się głównie zdolności i pilność podczas prób mówi dyrektor p Dubicki Jako ciekawostkę można podać fakt iż państwo Dubicki poznali się właśnie podczas prób tańca w Toronto Również kilkunastu innych artystów znalazło swoich towarzyszy życia wśród członków zespołu Na następne wesele, panie dyrektorze proszę nie zapomnieć o zaproszeniu kogoś z Echa Tygodnia"

Zespół Piosenki i Tańca przy parafii M B Częstochowskiej w Montrealu istnieje od 21 lat i cieszy się ogromną popularnością wśród Polonii montrealskiej Warto przedstawić go czytelnikom z Toronto dokąd zespół udaje się w najbliższym czasie na gościnne występy oraz nowym emigrantom z Montrealu Obecnie w skład zespołu wchodzi 3 grupy młodzieżowe

- "Tęcza" skupiająca najstarszą młodzież, kierownictwo art tańca - p Andrzej Konorowski śpiew - p Maria Revelus-Zejmowna
- "Wisła" - średniacy, kierownic-

two art p Maria Toczko

- "Maki" najmłodszy kierownik two art p Diane Pietron
Zespołom akompaniują p p Jack i John Pastuszko

Prezesem Komitetu Rodzielskiego Zespołu jest p Jan Kuzniak z cą p Helena Sznerch Zespół ma za sobą wiele udanych występów w Kanadzie jak i za granicą wielokrotnie był wyróżniany i nagradzany na różnych festiwalach zespołów folklorystycznych m in w Winnipegu w Toronto i w Montrealu Występował również w Nowym Jorku i w Paryżu Należy do organizacji Quebec Ethnic Folk Arts Councili skupiającej zespoły 23 różnych narodowości Corocznie bierze udział w Festiwalu Zespołów Folklorystycznych w Montrealu pla sując się na czołowych pozycjach Od roku pracują z zespołem znani polscy artyści p Maria Revelus i p Andrzej Koczorowski Pani Revelus jest znaną przedwojenną, polską aktorką teatralną i rewiową z Operetki Wileńskiej W r 1948 przybyła do Montrealu gdzie prowadziła z dużym powodzeniem znakomity ludowy zespół taneczny "Biedronki" który był m in głównym laureatem Międzynarodowego Festiwalu w Rzeszowie w 1977 roku Pan Koczorowski jest tancerzem, absolutem Poznaniańskiej Szkoły Baletowej Posiada 15-letnie doświadczenie w pracy z baletem W Polsce występował w Zespole Piosenki i Tańca "Śląsk"

Zespół jest samowystarczalnym finansowo Działalność jego opiera się głównie na pracy społecznej Komitetu Rodzielskiego Zespołu, którego członkowie szyją stroje dla zespołu W najbliższym czasie zespół będzie występować w specjalnym programie telewizyjnym pt "Zwyczaj obyczaj różnych krajów", który będzie emitowany m in do Francji, Belgii i Szwecji

Krystyna PIĘTKA

Uprzejmie zawiadamiamy szanownych czytelników o zwiększonej ilości punktów zajmujących się sprzedażą "Echa" w Montrealu
Można je obecnie kupować w następujących miejscach

- 1 Kościół Sw Trójcy - przed sumą
- 2 Kościół M B Częstochowskiej - przed sumą.
- 3 Kościół Sw Wojciecha - po sumie
- 4 Sklep z gazetami 3511 Boul St Lorent
- 5 Sklep z gazetami 12-48 Peel, k Ste-Catherine
- 6 Kiosk z gazetami Ave des Pins, k Boul St Lorent
- 7 Sklep spożywczy - 2657 rue Rouen, wł p Jałowy
- 8 Sklep spożywczy - 3561 rue Belair, wł p Grocholski
- 9 Sklep spożywczy, Marian 4355 Boul St Lorent
- 10 Boulangerie-Syrenka - 4371 rue Belanger, wł p Mitrowski
- 11 Alfred Delcatessen - 1766 rue Centre, wł p Chruscicki
- 12 European Sausage Limited - 1746 rue Richardson, wł Zytyński
- 13 Fruiterie Ludmila - 65 90 Ave Ville la Salle

We wszystkich sprawach dotyczących kupna i sprzedaży gazety, można się kontaktować z p Tadeuszem Kruszewskim - Tel 481-10-94 i p Krystynem Piętką - Tel 525-86-49

ZDROWIE

Słowo stres, tak często dziś używane, weszło do naszego słownictwa w angielskim brzmieniu (stress), gdyż po polsku trudno odnaleźć odpowiednik, oddający w pełni jego znaczenie.

Jest to stan napięcia, wywołanego obronną walką przeciw czynnikowi stresorodnemu, tj. przeciw stresorowi. Termin ten wprowadził Selye w swej teorii zespołu przystosowawczego. Zespół ten polega na nieswoistej reakcji organizmu w odpowiedzi na czynnik szkodliwy. Czynnikiem tym może być wszystko, od zdenerwowania począwszy poprzez różne urazy psychiczne i fizyczne, zatrucia, zarazki, aż do najcięższych chorób włącznie.

BÓLE GŁOWY

Ból głowy może być jednym, a często nawet jedynym nieswoistym objawem działania na ustrój jakiegoś czynnika szkodliwego. Najczęściej jest to zmęczenie, zdenerwowanie, kłopoty oraz wiele różnych czynników psychologicznych. Bywa on także pierwszym symptomem choroby infekcyjnej, zatrucia (np. nikotyną) lub innych czynników, zanim rozwiną się pełne objawy choroby podstawowej.

Ból głowy towarzyszy także przewlekłym chorobom, jak np. nadciśnienie tętnicze, choroby nerek, choroby przemiany materii. Tylko znikomy procent stanowią bóle głowy spowodowane jakąś przyczyną wewnątrzczaszkową, co wymaga już przeprowadzenia specjalnych badań w warunkach szpitalnych.

Co nas boli?

Mózg człowieka nie jest wrażliwy na ból, natomiast w obrębie głowy i twarzy tkankami wrażliwymi są wszystkie części zewnątrzczaszkowe (powłoki czaszki, mięśnie, tkanki oczodołu, jama nosowa, zęby, ucho środkowe), a wewnątrz czaszki - opona twarda i naczyniówka, podstawy mózgu, zatoki żyłne i ich bezpośrednie dopływy, tętnice twardówki, tętnice podstawy

czubek głowy lub pod postacią opasującej głowę obręczy. Ból występuje zazwyczaj codziennie, ze zmiennym nasileniem w ciągu dnia. Czasem zanika, a czasem się potęguje, uniemożliwiając nawet pracę. Środki przeciwbólowe początkowo przynoszą ulgę, później jednak, w miarę upływu czasu, pomagają coraz mniej i chory zazywa coraz to większe ich ilości bez wyraźnych rezultatów.

Migrena

Powstaje zwykle w dzieciństwie lub młodości na podłożu dziedzicznym. Nie znaczy to, że każdy chory przekazuje swemu potomstwu tę chorobę, jednak często spotyka się ją w rodzinach tych chorych. Przyczyny migreny nie są jeszcze całkowicie poznane. Wiadomo, że napad bólu powstaje czasem po zdenerwowaniu, po spożyciu niektórych pokarmów czy używek, np. po serze, czekoladzie, alkoholu. U kobiet napady związane są często z cyklem miesięcznym. Bywa i tak, że występują wtedy, kiedy człowiekowi nie towarzyszy napięcie związane z pracą, a więc podczas weekendu, wakacji, itp. Stąd też dawniejsze określenie "choroba arystokracji".

Choroba ma trzy zasadnicze cechy, które nie zawsze występują razem u tego samego chorego. Są to:

- ból występuje w postaci napadu, a więc nie jest stały jak naczyńowy. Napad taki trwa kilka godzin, a nawet dni,

- przeważnie dotyczy połowy głowy, przy czym nie zawsze powtarza się po tej samej stronie,
- bezpośrednio przed bólem pojawiają się objawy niejako zapowiadające jego nadejście. Są to przeważnie objawy z narządu wzrokowego, a więc migotanie przed oczami, mroczki lub nawet wypadnięcie połowy pola widzenia. Tak wygląda klasyczny napad migrenowy. Ból, jaki występuje po "zapowiedzi", jest bardzo silny, tętniący, połączony nierzadko z wymiotami. Chorzy są wyłączeni z pracy i życia w okresie nasilenia bólu. Napad czasem zaczyna się poza gałką oczną i promieniuje do skroni, a następnie "rozlewający ból" obejmuje całą głowę. Powtarza się to z różną częstotliwością, przeważnie ciężkie napady występują raz na miesiąc lub kilka miesięcy, lżejsze - co kilka tygodni lub nawet co kilka dni.

Nerwobóle

Występują w obszarze unerwienia jednego nerwu (lub jego gałązek) i mają charakter napadów. Przykładem może być nerwoból nerwu trójdzielnego czy nerwoból nerwu językowo-gardłowego. Ból jako objaw chorobowy wiązać się może z różnymi stanami chorobowymi, zarówno natury organicznej jak i czynnościowej. Zgodnie z kliniczną klasyfikacją może występować w wielu chorobach ogólnoustrojowych, w chorobach układu nerwowego,

schorzeniach oczu, uszu, nosa, zatok, kości czaszki. Może też towarzyszyć zatruciom w przebiegu mocznicy lub niewydolności wątroby jak również przy ostrym zatruciu lekami, czy fizycznych urazach głowy.

***

Jak postępować, gdy zabolę głowa?

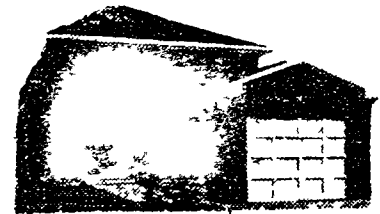
Jeśli jest to ból niewielki, nie trzeba nic robić i spróbować samemu dojść przyczyny jego pojawienia się. W większości przypadków przyczynę łatwo znaleźć, ale trudniej może być ją

usunąć. Aby złagodzić ból, najlepiej odpocząć, przejść się po świeżym powietrzu, albo też położyć się i spróbować krótkiej drzemki. Po proszek przeciwbólowy można sięgnąć przy silniejszym bólu, ale tylko do czasu. Chęć przestrzec przed samowolną i niekontrolowaną terapią różnymi lekami przeciwbólowymi, stosowanymi bez odpowiednich wskazań, w nadmiarze preparatów i mieszanek przeciwbólowych nie można traktować jako środków obojętnych dla naszego organizmu.

Opr. GRAŻYNA SŁONSKA

Nowo przybyła
przymie meble i inny sprzęt
domowy
Tel 244-1224 od rana do 3
po południu

Nowo przybyły, bez sponsora,
poszukuje pracy w zawodzie
mechanika samochodowego. Osem lat
praktyki. Tel 255-8785 po 4 po poł.,
prosić Mieczysława

KUPNO - SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

sprawnie załatwia

agencji firmy HIGH PARK

Tel 532-4441 217 Roncesvalles Ave

Astra Meat Market

Właściciel E. Rombacz

Na składzie świeże mięsa - własnego wyrobu
wędliny oraz importowane towary spożywcze

2238 Bloor St West

Toronto

Tel 763-1093

MY THREE SONS RESTAURANT

153 Roncesvalles Ave

Tel. 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE

PIEROGI ZUPY DOMOWE

W KAŻDĄ SOBOTĘ - FLACZKI

ZAPRASZAMY

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762-9523

Konta depozytowe . . . . . 8 % rocznie

Specjalne konta depozytowe 7 % rocznie
(minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)

3-miesięczne certyfikaty . . . . . 9 % rocznie

6-miesięczne certyfikaty . . . . . 8 % rocznie

1-rocne certyfikaty . . . . . 8 % rocznie

3-letnie certyfikaty . . . . . 8 1/2 % rocznie

RRSP i RHOSP . . . . . 10 % rocznie

Pozyczki personalne . . . . . 16 % rocznie

Hipoteki . . . . . 14 % rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

CODZIENNIE od 12 do 2.30 po poł i od 7.30 do 9 wiecz.

WTORKI tylko od 12 do 2.30 po poł oraz SOBOTY

od 10 do 12.30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest

warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

NIE TYLKO DLA KOBIET

NIE TYLKO

Copernicus Meat Prod.

79 Roncesvalles Av.

Tel. 536 - 4054

Posiadamy świeże mięso
wykrojone na życzenie

Szynki, boczki balerony, kielbasy
na sposób polski oraz wiele innych
wędlin i delikatesów —
ogórki kiszane, kapustę z beczki,
śledzie, pierogi

T.S. Pakulski

SZUKAM WSPÓLNIKA

POSZUKUJĘ WSPÓLNIKA
DO NOWO OTWARTEJ
FIRMY POTRZEBNA
ZNAJOMOŚĆ PRODUKCJI
WĘDLIN ORAZ ZBYTU

Tel 251-0930

w godz 11 przed poł do 2 po
południu

Poszukujemy ludzi teatru
do współpracy w nowo
utworzonym zespole teatralnym
Tel 767-5312

Polanta interiors — POLSKA FIRMA

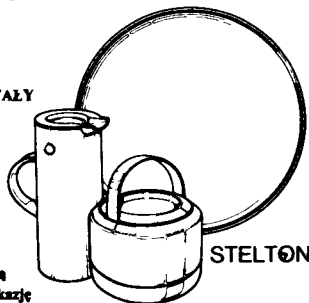
SPECJALIZUJĄCA SIĘ W ARCHITEKTURZE WNĘTRZ
UDZIELI CI PORADY JAK URZĄDZIĆ GUSTOWNIE
I WYGODNIE TWOJE MIESZKANIE LUB DOM

polecamy

- PIONOWE I POZIOME ZASŁONY
- OZDOBNE LAMPY
- DYWANY I CHODNIKI
- ZESTAWY PORCELANOWE
- SZTUCCE
- WYROBY SZKLANE I KRYSZTAŁY
- NOWOCZESNĄ BIZUTERIĘ

POSIADAMY BOGATY WYBÓR
TOWARÓW IMPORTOWANYCH

Szeroki asortyment prezentów na każdą
okazję

STELTON

2368 Bloor Street W Toronto Ont M6S 1P5 Tel 762 9638

POLSKA APTEKA ROTHBARTA

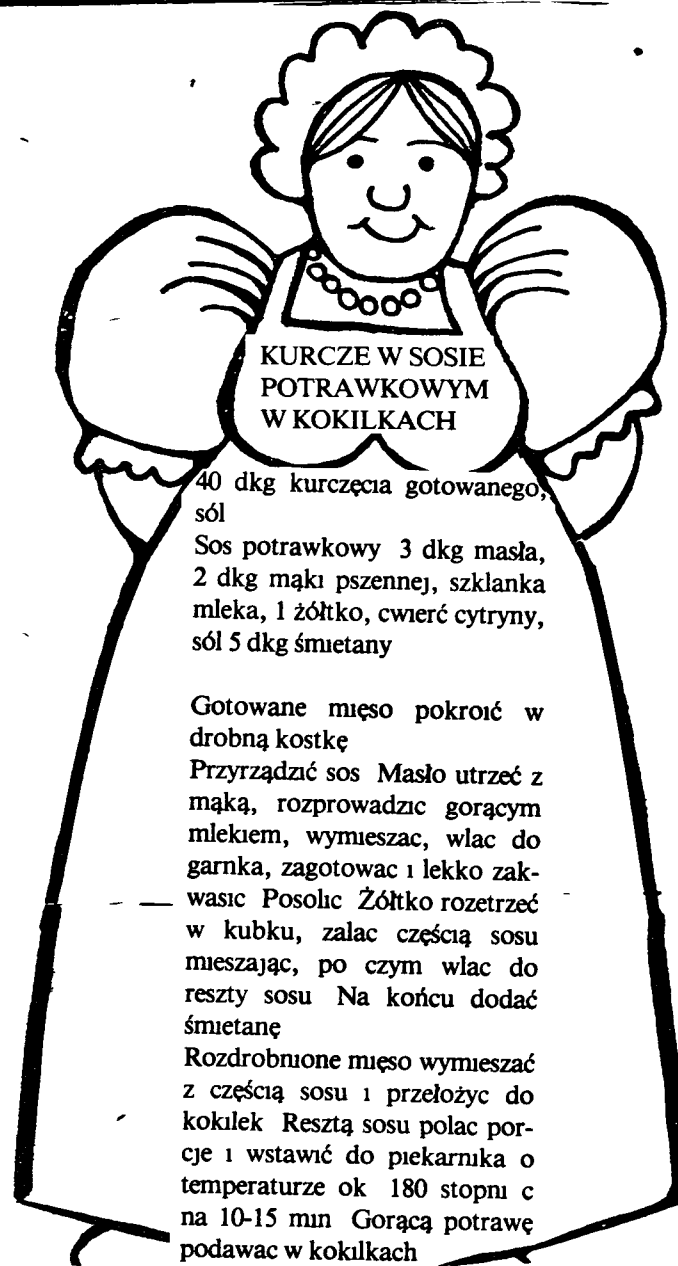
Właścicielka IRENA BUKLIS

POLECA

DUŻY ASORTYMENT LEKÓW, POSIADA OBFIITY WYBÓR
ZIOŁ LECZNICZYCH, PROWADZI WYSYŁKĘ DO POLSKI,
(WOLNA OD CŁA), REALIZUJE WSZELKIE RECEPTY BLUE
CROSS, GREEN SHIELD, ITP

PONADTO POLECAMY KOSMETYKI, WYBIELACZ
DO TWARZY, KREMY I MASCCIE
I KARTKI NA KAŻDĄ OKAZJĘ

WSZYSTKICH KLIENTÓW ZAPRASZAMY DO
NOWO OTWARTEGO LOKALU PRZY
115 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont Tel 537-0335

KURCZE W SOSIE POTRAWKOWYM W KOKILKACH

40 dkg kurczęcia gotowanego,
sól
Sos potrawkowy 3 dkg masła,
2 dkg mąki pszennej, szklanka
mleka, 1 żółtko, ćwierć cytryny,
sól 5 dkg śmietany

Gotowane mięso pokroić w
drobną kostkę

Przyrządzić sos Masło utrzeć z
mąką, rozprowadzić gorącym
mlekiem, wymieszać, wlać do
garnka, zagotować i lekko zak-
wasic Posolic Żółtko rozetrzeć
w kubku, zalac częścią sosu
mieszając, po czym wlać do
reszty sosu Na końcu dodać
śmietanę

Rozdrobnione mięso wymieszać
z częścią sosu i przełożyć do
kokilek Resztą sosu polać por-
cję i wstawić do piekarnika o
temperaturze ok 180 stopni c
na 10-15 min Gorącą potrawę
podawać w kokilkach

KOMIS

Polecamy odwiedzić nasz "KOMIS" wielobranżowy
Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po
cenach przystępnych dla każdego • Potrzebujesz pieni-
ędzy na nowe ubranie lub zmienić wygląd Twojego
mieszkania? "KOMIS" idzie CI z pomocą Na pewno
posiadasz nowe lub mało używane rzeczy, z którymi nie
wiesz co zrobić Przynies do "KOMISU" Masz odzież
damską, męską, dziecięcą, suknie ślubne i balowe, obuwie,
futry, wyroby jubilerskie, kryształy, porcelanę, dywany,
firany, wartościowe obrazy, ręczne wyroby — my Ci
sprzedamy

WSTĄP DO "KOMISU" A PRZEKONASZ SIĘ

305 Roncesvalles Ave. Tel 531-8872

UROCZYSTOŚĆ Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY ŚMIERCI NORWIDA

Dnia 27 lutego, 1983, w niedzielę o godz 3 po południu, w domu
SPK przy 206 Beverley St, Toronto, odbędzie się uroczystość
Norwidowska

W programie

- 1 Wstęp - zyciorys poety - p Ida Kasprzak, prezes Koła SPK Nr 20
- 2 Recytacje - p Zuzanna Senderacka i p Rafał Mickiewicz, artyści
scen polskich
- 3 Prelekcja pt "Norwid-genialny poeta i myśliciel" - p Danuta
Czerwińska, poetka i pisarka
- 4 Szopenowski recital fortepianowy - profesor Królewskiego Konser-
watorium Muzycznego w Toronto p Earle Moss, szopenista
- 5 Słowo wiążące p Mieczysław Kostanecki

WSTĘP \$5 00

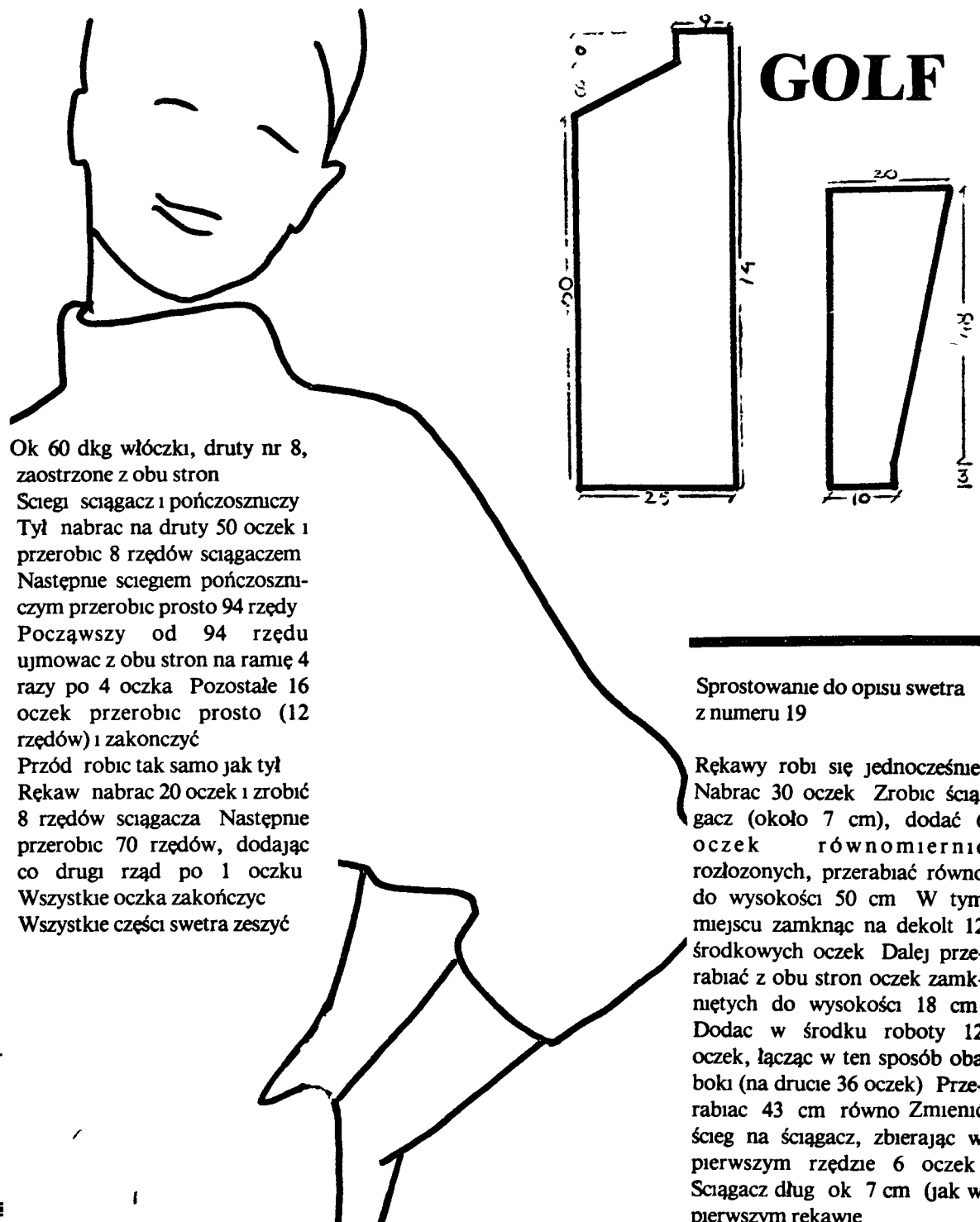
SERDECZNIE ZAPRASZAJĄ CAŁĄ POLONIĘ
FUNDACJA IM MICKIEWICZA

oraz

ORGANIZATORZY - KOŁO SPK NR 20

Za Zarząd
Danuta Czerwińska
Wiceprezes do spraw kulturalnych

GOLF

Ok 60 dkg włóczki, druty nr 8,
zaostrzone z obu stron

Ściegi ściągacz i pończoszniczy
Tył nabrac na druty 50 oczek i
przerobić 8 rzędów ściągaczem
Następnie ścięciem pończoszni-
czym przerobić prosto 94 rzędy
Począwszy od 94 rzędu
ujmować z obu stron na ramię 4
razy po 4 oczka Pozostałe 16
oczek przerobić prosto (12
rzędów) i zakończyć

Przód robic tak samo jak tył
Rękawy nabrac 20 oczek i zrobić
8 rzędów ściągacza Następnie
przerobić 70 rzędów, dodając
co drugi rząd po 1 oczku
Wszystkie oczka zakończyć
Wszystkie części swetra zeszyć

Sprostowanie do opisu swetra
z numeru 19

Rękawy robi się jednocześnie
Nabrac 30 oczek Zrobić ściąg-
gacz (około 7 cm), dodać 6
oczek równomiernie
rozłożonych, przerabiać równo
do wysokości 50 cm W tym
miejszu zamknąć na dekolt 12
środkowych oczek Dalej prze-
rabiać z obu stron oczek zamk-
niętych do wysokości 18 cm
Dodac w środku roboty 12
oczek, łącząc w ten sposób oba
boki (na drucie 36 oczek) Prze-
rabiać 43 cm równo Zmienić
ścieg na ściągacz, zbierając w
pierwszym rzędzie 6 oczek
Ściągacz długi ok 7 cm (jak w
pierwszym rękawie)

DLA KOBIEC**NIE TYLKO DLA KOBIEC****U R O D A****JEŚLI CHCESZ SCHUDNĄĆ
W BIODRACH**

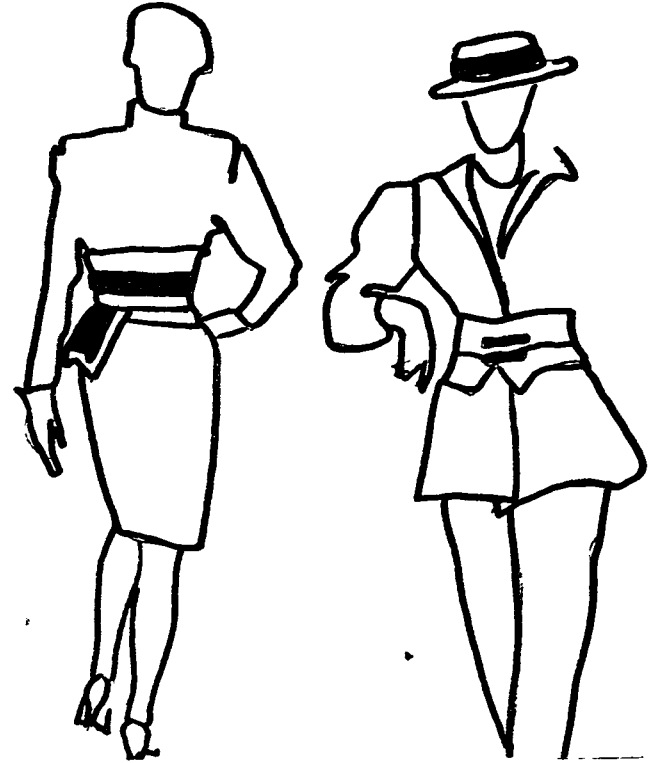
1 Stajesz za krzesłem, lewym bokiem do poręczy, poręcz ujmujesz lewą dłonią. Teraz przenosisz prawą nogę nad poręczą i dotykasz palcami stóp siedzenia krzesła. Zmieniasz pozycję względem krzesła i cwiczysz lewą nogą.

2 Postawa wyjściowa: leżenie na prawym boku, prawe ramię zgięte w łokciu pod kątem prostym, dłoń zwrócona ku podłodze, lewa dłoń oparta o podłogę z przodu na wysokości talii, nogi spoczywają na podłodze.

Energicznie podnosisz biodra do góry, wspierając się na rękach (tułów i nogi tworzą linię prostą). Cwiczenie powtarzasz 10 razy po czym zmieniasz pozycję wyjściową na leżenie na lewym boku. Cwiczenie wzmacnia biodra, pośladki i uda w górnych partiach.

3 Siadasz na podłodze, kolana uginasz, przesuwasz stopy jak najbliżej do pośladków, dłonie oparte o podłogę z tyłu tuż za biodrami. Teraz przenosisz kolana w prawo i w lewo, ruchem ciągłym, aż do dotknięcia podłogi. Cwiczenie wyszczupla biodra.

Moda ostatnich miesięcy notuje wzrost zainteresowania kapeluszami. Większość znanych projektantów proponuje duże, fantazyjne nakrycia głowy.

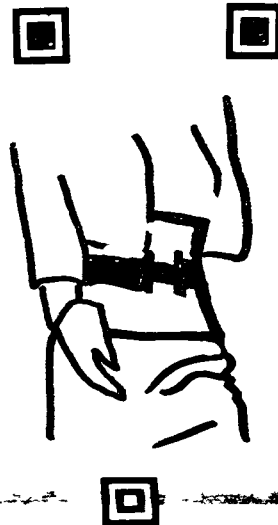
Poswięcimy im trochę miejsca w następnym numerze.

Kapelusze jednak nie stanowią elementu dominującego w modzie.

Charakteru strojom nadają paski, które nie tylko powróciły do łask, ale stały się obiektem szczególnej uwagi.

Pasek jest teraz ważny. Nie jest już tylko małym uzupełnieniem ubioru, przeciwnie, stał się dużym akcentem kolorystycznym, podkreśla talię, będąc często czymś w rodzaju gorsetu.

Krótkie zakłady i wąskie spódnice są świetnym tłem dla nowoczesnego paska.

**CAŁKOWICIE ZABEZPIECZONE PRZESYŁKI PACZEK
DO POLSKI TYLKO PRZEZ
PROMPOL**

Wszystkie paczki dostarczane są do rąk własnych adresata, do każdej miejscowości na terenie całego kraju, lub na specjalne życzenie klienta mogą być odbierane z magazynu

TELEGRAM!

**Tylko \$ 1.39 za kg za przesyłki morskie
do 19 lutego 1983 r.**

U DEALERÓW \$ 1.49

Przesyłki lotnicze \$ 3.69 za kg; DOPLATA DO PACZEK LOTNICZYCH

do 1 kg—\$ 2 do 2 kg—\$ 4

powyżej 2 kg bez dopłat

PAMIĘTAJCIE PANSTWO—U NAS MOŻNA WYSLAĆ WSZYSTKO!

Odbiór paczek z domu—\$ 1.50 Toronto

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE

PROMPOL

2120 BLOOR ST W, TORONTO, ONT CANADA M6S 1M8, tel (416) 762-7253, 762-7254

Filia 51 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT M6R 2K5, tel (416) 536-8040

Od poniedziałku do czwartku 10-19, piątek 10-21, sobota 10-16

SCARBOROUGH
MAREK GOŁĘBIEWSKI
20 Tuxedo Court 3 111
Te 438-8202 po 5 pm

LONDON
LONDON BAKERY
CO LTD
549 Hamilton Road
Tel 433-5177

HAMILTON
JANINE UPHOLSTERY
DRAPERY
1325 Main St East
Tel 459-4445

GUELPH
HELENA KARMINSKA
WITOLD RAFAŁOWSKI
197 Elizabeth St
Tel 821-9325

PETERBOROUGH
K Pazdzior
217 McGill
Tel 742-8356

BURLINGTON
BIG WIN CENTER
762 Brant St
Tel 639-7547

**JAKO JEDYNI, PRZYJMUJEMY PACZKI MORSKIE I LOTNICZE Z CAŁEJ KANADY
PRZESYLANE POCZTĄ DO CENTRALI NA UL BLOOR W TORONTO
NALEŻY DOŁĄCZYĆ MONEY ORDER LUB CZEK**

KAŻDY WYSYLAJĄCY OTRZYMUJE POTWIERDZENIE NADANIA PRZESYŁKI

**TORONTOŃSKI KOMITET POPARCIA
SOLIDARNOŚCI
ZAPRASZA NA WIECZÓR POEZJI P.T.
NIE DAJMY SIĘ
PODZIELIĆ**

Wieczór odbędzie się 19 lutego o godz 19
w sali przy kościele Sw. Teresy -
10th Street przy Lakeshore W
Dojazd autobusem Nr 110 ze stacji Islington
Cena biletu \$ 3.00
Nowo przybyli wolne datki

HOROSKOP TYGODNIA 20.02. - 26.02.1983 r. ANNA KEPLER

BARAN (Aries) 21 03 - 20 04

Nadal znajdujesz się w centrum zainteresowania i swoje zawodowe czynności musisz wykonywać z niezwykłą sumiennością. Z dnia na dzień zyskujesz coraz większe uznanie dla swych umiejętności. Zarówno wśród przełożonych jak i współpracowników. Chociaż musisz się liczyć z tym, że jest ktoś zazdroszczący ci powodzenia i starający się pomniejszać twoje osiągnięcia. W każdym razie sytuacja dla ciebie powinna rozwijać się pomyślnie. Dotyczy to również twoich finansów. Ale nie przyspieszaj biegu wydarzeń nieprzemyślanych decyzjami, co może ci się przydać.

Wygląda na to że nadal nie wyjaśniłeś partnerowi kulisów pewnej sprawy z twojej przeszłości co nadal wywołuje nieporozumienia w waszym związku. Ten węzeł trzeba raz przeciąć. Ktoś z bliskiej rodziny może ci w tym pomóc. Jedno z dzieci pragnie większego porozumienia z rodzicami i nie bardzo wie jak to uczynić. Trzeba mu w tym pomóc.

Osoba wolna coraz bardziej angażuje się w niedawno rozpoczętą romantyczną przygodę. Znajduje wiele zadowolenia ale nie wszystko jeszcze układa się po twojej myśli.

Jeśli nie znajdziesz czasu na odpoczynek to grożą ci nerwowe stresi.

BYK (Taurus) 21 04 - 21 05

Nadchodzi sprzyjający okres dla realizacji twoich zamierzeń a przede wszystkim tego co rozpocząłeś. Wprawdzie plany zrobiłeś trochę na wyrost ale w czasie ich realizacji wszystko się właściwie wykłaruje. Nadal sprzyja ci i wiele może pomóc osoba spod znaku Wodnika. Jeżeli przez strzegę cię abyś bardziej uważał na wypowiedzane słowa to posłuchaj tej rady. Właśnie twój język może ci sprawić sporo kłopotu. Z finansami jeszcze nie wszystko przebiega po twojej myśli ale też nie możesz za bardzo narzekać.

Zaczynasz coraz bardziej dogadywać się z partnerem. Najważniejsze, że starszemu się pomóc w jego sprawach bowiem sam nie może sobie z nimi poradzić. Czy znalazłeś już czas na dłuższą i poważną rozmowę z jednym z dzieci? Jeśli nie, to uczyni to jak najszybciej.

Wolna osoba jeszcze nadal tęskni za kimś komu mogłaby zwierzyć się ze swych marzeń i trosk. Te ostatnie są szczególnie uciążliwe w samotności. Ale wszystko wskazuje na to że sytuacja zmieni się wkrótce.

Z zdrowiem wszystko w porządku. Może trochę zaniedbujesz hobby.

BLIŹNIAKI (Gemini) 20 05 - 21 06

W najbliższym czasie prawdopodobnie spotkasz się z ofertą pracy, która wymagałaby jednak zmiany miejsca zamieszkania. Własne doświadczenia i znajomość prawa pomogą ci powziąć słuszną decyzję. Rady przyjaciół w tym wypadku mogą być tylko pomocne ale niech nie będą dla ciebie zasadniczym argumentem. Jeśli masz coś do załatwienia to postaraj się to uczynić z początkiem tygodnia gdyż w drugiej połowie twoja energia znacznie osłabnie.

Z partnerem czujesz się najlepiej i to właściwie wyjaśnia wszystko. Pogodna atmosfera w domu sprzyja również zmianom jakie zamierzacie dokonać w otoczeniu. Dobry nastrój powoduje że chciałbyś zaspokoić potrzeby dzieci nawet te niecodzienne. Ale pomyśl rozsądnie czy na wszystko możesz sobie pozwolić.

Osoba wolna czuje się lekka i beztroska. Nawet w towarzyskich kontaktach. Uważaj jednak gdyż niewinne romantyczne spotkanie może być powodem publicznych rozważań.

Zaczynasz wprowadzać czasowe ograniczenia dla zajęć które przedtem pochłaniały ci prawie cały dzień. Rób tak dalej.

RAK (Cancer) 22 06 - 23 07

Najważniejsze co cię czeka w najbliższym okresie to przeanalizowanie własnych finansowych możliwości. Masz jakieś nowe zamiary i właśnie one mogą wymagać znacznych inwestycji pieniężnych. W sumie powinno to być dla ciebie korzystne ale nie tak bardzo jak się spodziewasz. W każdym razie przyniesie ci zadowolenie. W tej sprawie wiele będzie zależeć od współpracy pracowników. Jak również od twojego dyplomatycznego i taktownego podejścia do nich.

Z partnerem powoli dochodzisz do porozumienia. Najbliższy okres masz już za sobą kiedy trzeba było wyjaśnić do końca pewne skomplikowane sprawy. Z góry będzie już lepiej. Jedno z dzieci stale szuka bliższego kontaktu z wami.

Osoba wolna coraz bardziej ulega wpływom partnera co w najbliższym czasie może skończyć się wspólnym ustaleniem daty ślubu.

Nadal ci grozi jakieś zdrowotne niedomagania. Musisz bardziej przestrzegać diety i prowadzić unormowany tryb życia. Tak w pracy jak w domu.

LEW (Leo) 24 07 - 23 08

Twoja zawodowa działalność wymaga wprost niezwykłego zmobilizowania sił i starań. Z tych trudnych chwil już wychodzisz zwycięsko zyskując uznanie przełożonych i współpracowników. Ale nie myśl sobie że będziesz mógł odsapnąć. O to oczekują cię dalsze wydarzenia związane z realizacją jakichś nowych zamierzeń, w których twój udział będzie jeszcze większy. Powinno ci to przynieść znaczne korzyści finansowe. Prawdopodobny jest również twój zawodowy awans. W każdym razie nie zaniedbuj niczego bowiem w twoim otoczeniu znajduje się osoba, która tylko czeka na twoje spotkanie.

Wspólnie z partnerem macie sporo spraw do omówienia i właśnie najbliższy okres jest najlepszy do tego celu. Pamiętaj abyś upieraniem się przy swych racjach nie pogorszył jeszcze domowej atmosfery. Trzeba również zmienić poglądy kogoś drugiego, tym bardziej że przebywacie pod wspólnym dachem. A przy tym zapominasz, że razem z wami jest dziecko dla którego jesteście przykładem.

Osoba wolna nadal jest zafascynowana romantycznymi przemyśleniami które tak wypełniają jej życie że niczego więcej nie dostrzega poza nimi.

Wprowadzasz ład do swego rozwichrzonego dnia.

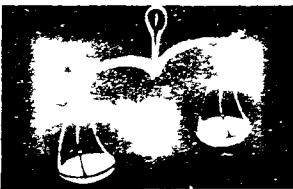
PANNA (Virgo) 24 08 - 23 09

Szykuje ci się jakaś zawodowa zmiana. W tej chwili jest to tylko luźna propozycja ale jej przyjęcie spowoduje wiele nowego w twoim życiu i może stać się powodem zmiany twych przyszłościowych planów. Znacznie poszerzą się twoje towarzyskie kontakty. Będziesz miał możliwość przebywania wśród znaczących osób. To pociąga za sobą liczenie się ze słowem. Wszystkie te zmiany powinny poprawić twoje nadwątlone finanse. Ale nadal musisz prowadzić rozsądną gospodarkę swym budżetem aby nie wpaść znowu w finansowy dołek.

Również w związku musisz większą uwagę skupić na właściwej gospodarce finansami. Wprawdzie masz oszczędnego partnera ale ty lubisz od czasu do czasu jakieś ekstra wydatki. Bardzo lubisz rozmowy z jednym z dzieci ale prawdę mówiąc to traktujesz je mało poważnie. W ten sposób robisz błąd. Dziecięce problemy należy traktować na równi z problemami dorosłych.

Osoba wolna zaczyna przyzwyczajać się do myśli iż w najbliższym czasie trzeba będzie podjąć właściwą decyzję.

Masz za mało fizycznego ruchu. Więcej spacerów może trochę gimnastycznych ćwiczeń.

WAGA (Libra) 24 09 - 23 10

Jakaś nowa zawodowa sprawa wyłoni się nagle i pochłonie cię do tego stopnia że będziesz stał przy niej myślami. To może spowodować iż nieco zaniedbasz bieżące sprawy. Postaraj się tego uniknąć, bo jednak może to stać się dla ciebie kłopotliwe. Tym bardziej, że współpracujesz z kimś jeszcze i twój wspólnik liczy na twoją sumienność i obowiązkowość. Ale nie powinieneś w żadnym wypadku zrezygnować z tej nowej propozycji. Jest wielce obiecująca w sensie poszerzenia twoich zawodowych umiejętności, jak również pod kątem finansowych korzyści. Z tym, że może spokojnie poczekać jakiś czas, aż pozatwierdzisz swoje bieżące sprawy.

Z partnerem rozumiesz się prawie doskonale. Dlatego "prawie", że czasami swoim podnieceniem robisz widły z igły. Dobrze, że partner przykłada do twoich wyrozumiałych dzieci mi rozumiesz się też coraz lepiej. Zaczynacie nawet układać wspólne plany na najbliższą przyszłość.

Osoba wolna już postanowiła zalegalizować swój romantyczny związek, ale jakaś drobna przeszkoda opóźni nieco jego realizację. Na zdrowie nie narzekasz.

SKORPION (Scorpio) 24 10 - 21 11

Już masz do czynienia z nową atrakcyjną propozycją, która jest kusząca finansowymi możliwościami ale z drugiej strony zawiera spory element ryzyka. Tylko od ciebie zależy czy ją podejmiesz. Z tym że w tym przedsięwzięciu nie możesz ulokować wszystkich oszczędności bowiem mogą pojawić się jakieś nieprzewidziane w tej chwili trudności, związane właśnie z finansami. Jednak twoje zawodowe doświadczenie i życiowa mądrość powinny ci pomóc w znalezieniu właściwego rozwiązania. Nadal zwracam uwagę na osobę z twojego otoczenia, która służy ci pomocą nie ujawniając motywów, które nią kierują.

Z partnerem dochodzisz do wspólnego zdania. Ty zrozumiałeś jego motywacje i nawzajem. Natomiast nie za bardzo możecie sobie poradzić z problemami jednego z dzieci. Ma jakieś kłopoty których nie ujawnia. Musisz z nim rozsądnie lecz po przyjacielsku porozmawiać.

Osoba wolna nabrała znowu towarzyskiego wigoru. Wszystko w porządku, jeśli partner nie ma nic przeciwko twoim częstym zabawom.

Pod koniec tygodnia może odczuwać się jakaś zapomniana dolegliwość. Wtedy koniecznie zasięgnij porady u lekarza.

STRZELEC (Sagittarius) 23 11 - 21 12

Jesteś pełen inicjatywy. Masz śmiałe pomysły które znajdują coraz większe uznanie u przełożonych i współpracowników. Ale nie ulegnij nadmiernym ambicjom, gdyż wtedy możesz oderwać się od ziemi, a szara codzienność szybko sprowadzi cię z powrotem na ziemię. W niedawnym okresie zetknąłeś się z propozycją która cię zafascynowała finansowymi obietnicami. Ale sprawdź, czy nie są to wyłącznie miraż. W każdym razie czyń jak do tej pory buduj swą przyszłość na solidnych fundamentach.

Partner w zasadzie bez dyskusji akceptuje twoje pomysły i propozycje. Na całe szczęście ty również nie obiecujesz niczego na wiatr. Dzieci nie sprawiają wam prawie żadnych kłopotów, jedynym zmartwieniem jest wątpliwość zdrowie jednego z nich. Może za mało się hartuje.

Osoba wolna nadal znajduje się pod urokiem kogoś spod znaku Ryby. Zresztą jest to obopólne zafascynowanie. Taka jedność myśli i czynów wróży wiele dobrego na przyszłość.

Musisz zwiększyć starania o zdrowie. Przede wszystkim pamiętaj o codziennej regeneracji fizycznych sił.

KOZIOROŻEC (Capricorn) 22 12 - 20 01

Znasz doskonale teren swojej działalności i właśnie może nadarzyć się okazja dodatkowego wykorzystania twoich umiejętności. Ale przedem zrób to, co czynisz zawsze, dokładnie przeanalizuj wszystkie "za" i "przeciw". Jeżeli uznasz, że gra warta świeczki, wtedy skorzystaj z nadarzającej się sposobności. Musisz również uważać, aby swoją negatywną decyzją nie zrazić do siebie kogoś bliskiego. Taktowne i dyplomatycznie postępując unikniesz zdrażnień. Jest to w twoim interesie, ponieważ jeszcze nieraz będziesz współpracował z tą osobą, jeśli wszystko ułoży się pomyślnie.

W związku za dużo czasu poświęcacie dość błahym sprawom i dlatego umyka waszej uwadze, iż jedno z dzieci staje się coraz bardziej dorosłe i zaczyna mieć swoje problemy. Samo nie może się z nimi uporać. Wasza dyskretna interwencja jest konieczna.

Osoba wolna nadal ekscytuje się posiadaniem wolności. Ale na twojej drodze już stoi ktoś o kum z każdym dniem będziesz myśleć coraz więcej i cieplej.

Nadal bądź ostrożny, a szczególnie prowadząc samochód.

WODNIK (Aquarius) 21 01 - 19 02

Oczekuje cię tydzień pełen wyjątkowej pracy wymagającej przede wszystkim sumienności i staranności. Jeszcze nadal nie będziesz mógł przystąpić do realizacji swych interesujących zamierzeń i znowu musisz plany odłożyć na później. Ale widąc już jaśniejsze światło dla twoich marzeń. Jednak ich realizacja będzie wymagać bliższej współpracy z kimś obeznanym w tym temacie a przy tym posiadającym interesującą wyobraźnię. Twoje finanse układają się jak dotąd różnie, ale już najbliższy okres może cię zgotować przyjemną niespodziankę właśnie w tym względzie. Z partnerem coraz bardziej zaczynasz się dogadywać. Miał pewne opory do twoich nadmiernych zajęć, a obecnie sam pozwala się w nie wciągać. Nie znaczy to jednak że aprobuje wszystko. Nadal uważa, że za mało czasu poświęcasz domowym sprawom. Podobnie zresztą mogą sądzić dzieci.

Osoba wolna ma szansę spotkania kogoś kto w jej życiu odegra nie małą rolę. Ale czy ta romantyczna zażyłość będzie miłością na całe życie to w tej chwili powiedzieć trudno.

Jeszcze za mało odpoczywasz. A już na swoje hobby wcale nie masz czasu.

RYBY (Pisces) 20 02 - 20 03

Nadchodzi jeden z najlepszych okresów dla ciebie. Jesteś aktywny, gotowy próbować wszystkich możliwości i to w niekonwencjonalny sposób. Najważniejsze, że czegoś się podejmujesz. Uda się wszystko. Nowe znajomości, które nawiądziesz, okazały się dla ciebie niezwykle korzystne i mogą spowodować znaczące zmiany w twojej zawodowej działalności w późniejszym okresie. A obecnie spotkasz się z propozycją przejęcia dodatkowych obowiązków i prawdopodobnie wyrazisz zgodę.

Mimo, że w twoim związku istnieje wzajemne porozumienie to coś lub ktoś przyciemnia domową atmosferę. Trzeba to wyjaśnić i to szybko bo takie sprawy pozostawione na boku coraz bardziej nabrzmiewają. Ogromną satysfakcję sprawiają wam postępy dzieci i ich uzdolnienia. Tylko, że już trzeba zacząć myśleć o ich zawodzie.

Osoba wolna w tym okresie jeszcze bardziej zaciętnie wiezi romantycznej przyjaźni. Ale może się również zdarzyć, iż okres ten będzie początkiem nowej znajomości.

Odrzuc od siebie dręczące cię obawy o zdrowie. Optymistyczny nastrój pomoże ci o wiele bardziej.

STRONA BOLEKA I LOLEKA

"POLONIA REVIEW"

Polski Program Telewizyjny

We środy o 8 wieczorem, w piątki o 7 30 wiecz.
i w soboty o 11 rano na kanale 10 (Maclean-Hunter w
dzielnicy Parkdale)

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii
kanadyjskiej "Polonia Review" jest niezależnym polskim
programem niepodległościowym

"Pani Jadwiga"

Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville
od godziny 1 do 2 w każdą sobotę
Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty
przyjmuje się telefonicznie - 691-8789

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od poniedziałku do piątku włącznie
ze stacji CHIN FM 100 7
tel 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik
Muzyka,
wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty

Eurolux

ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI
WYMIANA USZKODZONEJ
ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA
PRZEMYSŁOWE I DOMOWE
SPECJALNOŚĆ
OŚWIETLENIE OGRODÓW
(LANDSCAPING LIGHT)

497-8441

THUNDER BAY PACZKI DO POLSKI

MORSKIE \$ 1 80
LOTNICZE \$ 4 15

The Right Fit 126 N May Street
Tel 622 - 2571

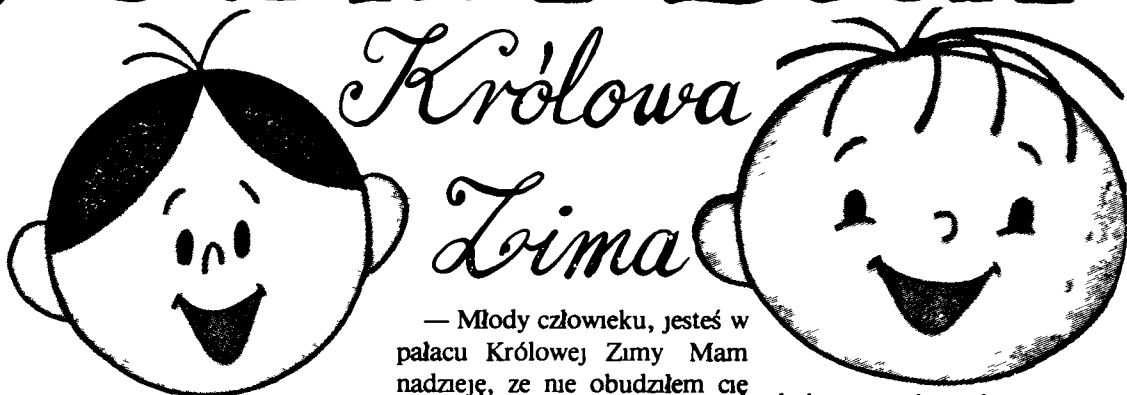

TYLKO PRZEZ NAS
wyczyszczone dywany i obicia mebli
mogą w pełni państwa zadowolić

Robimy szybko i solidnie najnowszą metodą "Steam-brush"
Ceny konkurencyjne
Oszacowanie bezpłatne Minimalny koszt zamówienia \$ 30

TEL 532 - 1880
537 - 5089

Zatrudnię Panią
w wieku 35-45 lat do opieki nad dwojgiem dzieci (3 lata,
4 miesiące) oraz lekkiej pracy domowej z
zamieszkaniami na miejscu. Znajomość angielskiego
pomocna \$ 350 miesięcznie
Aktualne od połowy marca
Tel 839 5380

— Polecam królowej jest jasne Naszego gościa należy obudzić cichą i pogodną piosenką Mam nadzieję, że coś takiego znajduje się w waszym repertuarze

— Oczywiście - odpowiedział dyrygent chóru - Zaraz obudzimy chłopca zgodnie z życzeniem Królowej Zimy Koleżanki i koledzy, proszę ustawić się pod ścianą za łóżkiem Uwaga, zaczynamy Raz, dwa, trzy

Wstac już pora,
zbudź się ze snu,
to, co wczoraj
jeszcze było,
już na zawsze
się przesunęło,
przemięło
jak kwitnienie,
letnie cienie,
krople deszczu,
zbudź się ze snu,
zbudź się ze snu

— Otwiera oczy - wyszeptał szambelan — Budzi się Bolek jak przez mgłę zobaczył znajome oblicze staruszka i obce twarze śpiewaków - Gdzie jestem? Co tutaj się dzieje? Szambelan ręką dał znak i wszyscy opuszcili pokój

— Młody człowieku, jesteś w pałacu Królowej Zimy Mam nadzieję, że nie obudziłem cię zbyt gwałtownie Chłopiec zamrugnął powiekami i siadł w łóżku Mgła rozproszyła się i pokój nabrał wyraźnych kształtów i kolorów

— Przypominam sobie Królowę Zimę Bardzo miła i dobra pani Ale nie przypominam sobie niczego więcej Acha, te pingwiny, które stąd przed chwilą wyszły, też już widziałem Tylko dlaczego noszą takie dziwaczne stroje?

— Służki Królowej Zimy przygotowują się do balu - wyjaśnił szambelan

— Jakiego balu? - zdumiał się Bolek Szambelan dłoń przyłożył do ust i jakby zdradzał największą tajemnicę wyszeptał

— Królowa Zima wydaje wielki bal na twoje powitanie, młody człowieku

— Co za nowina! - uradowany chłopiec zeskoczył z łóżka i pochwycił staruszkę w objęcia

— Trzeba było zacząć od tej wiadomości Bal specjalnie dla mnie — Określił staruszką dookoła i szepnął mu do ucha — Coraz bardziej podoba mi się Królowa Zima I jej przyjaciele Wypuścił staruszkę z objęć,

który z trudem chwytając powietrze usiadł na łóżku

— Jestem szambelanem Jej Wysokości — wykrztusił z wysiłkiem

Bolek przerwał wesołe płasy po pokoju i przyjaźnie popatrzył na staruszkę dochodzącego powoli do siebie

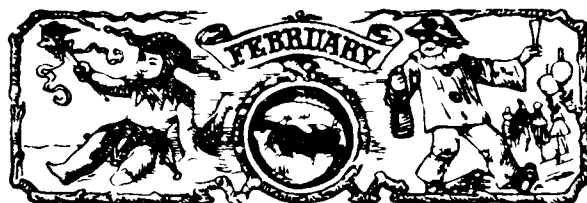
— A czym ja mógłbym tu zostać?

Szambelan momentalnie poderwał się na nogi

— Młody człowieku, już jesteś Dostojnym Gościem Jej Wysokości

— Dostojnym Gościem Jej Wysokości Królowej Zimy - powtórzył Bolek i uśmiechnął się z zadowoleniem - Brzmi to całkiem niezłe A więc szambelanie, Dostojny Gość Jej Wysokości ma przyjemność ci oznajmic, że za kilka minut będzie umyty, uczesany, ubrany czyli types types przygotowany do balu Tylko gdzie tu łazienka?

— Za chwileczkę wszystko będzie - Szambelan podszedł do drzwi i pociągnął za szarfę dzwonka Do pokoju wszedł sługa - Przynies wannę, wiadro wody, ręcznik, balowy strój i parawan A łóżko mozesz wynieść

Najkrótszy miesiąc w roku przypada w Polsce na okres ostrej zimy Zresztą jego nazwa wywodzi się od staropolskiego słowa "luty" inaczej znaczącego "srogi, okrutny" I tak jest istotnie Gruba warstwa sniegu okrywa ziemię, zamiecie i zawieje trwają nie raz kilka dni, na Bałtyku szaleją największe sztormy, temperatura często przekracza - 20° Celsjusza Uszy można sobie odmrozić na sankach, gdy zapomni się zimowej czapki

Skoro wspominałem o sankach to trzeba napisać o kuligu Niech tylko na lutym niebie zajaśnieje słońce, od razu na wielu polskich drogach rozbrzmiewają dzwoneczki przyczepione do końskiej uprzęży To sygnał zbliżającego się kuligu W dawnych czasach brali w nim udział wyłącznie dorośli Wspólne towarzyskie przejażdżki saniami kończyły się zazwyczaj

LUTY W POLSCE

późnym wieczorem i wówczas powracający oświetlali drogę zapalonymi pochodniami Dzisiaj kuligi to zabawa dla dzieci Za saniami ciągniętymi przez konie sunie długi wąż saneczek z rozesmianą dzieciarnią, chociaż niejednokrotnie oglądałem i wąsatych narciarzy trzymających się sznurów przymocowanych do sań Oczywiście, że nie ma kuligu bez karambolu Wtedy jak to mówią "nosem całuje się śnieg" Taka przejażdżka trwa od 2 do 3 godzin Ile radości, ile wrażeń Tu należy nadmienić, iż od kilku lat dzieci chodzące do szkół w Polsce mają właśnie w lutym 2-tygodniowe ferie czyli wakacje zimowe Jak wyglądały w tym roku, kiedy zabrakło zimowych butów, odzieży, a może i sanek

Tak prawdę powiedziawszy to w miesiącu lutym niewiele dzieje się w Polsce Przyroda jeszcze jest całkiem pogrążona w zimowej martwocie Wiele zwierząt nadal przesypia mroźne tygodnie Z końcem miesiąca ptaki, które z dalekiej północy przywędrowały nad Wisłę (tak, tak, ptaki przed zimą nie tylko odlatują z Polski, ale również przylatują do niej), wybierają się z powrotem w rodzinne strony To pierwszy sygnał, że zima niedługo ustąpi

Na polskiej wsi również większy ruch Rozpoczynają się przygotowania do wiosny Dobry gospodarz dokładnie sprawdza sprzęt potrzebny do wiosennej orki, do siewu zbóż i sadzenia ziemniaków Przez wiele lat przebywając na wsi zauważyłem, że luty jest szczególnie uważnie obserwowany przez rolników Z pogody występującej w tym miesiącu wróżono, jaka będzie w następnym I tak słyszałem "gdy luty ciepło trzyma, będzie jeszcze w marcu zima" albo "gdy luty z ciepłem chodzi, to marzec wychłodzi" Dlatego też nie narzekano na śnieg i zawieruchy w lutym spodziewając się za to słonecznego i prawie już wiosennego marca

PIŁKA NOŻNA

Wynik tego meczu może dać częściową odpowiedź o aktualnych możliwościach mistrza świata. W innych grupach też nie ma zdecydowanych faworytów, rozrywki dopiero się rozpoczęły i zbyt mało meczy zostało rozegranych by snuć domysły odnośnie finalistów.

Jedno jest pewne, gospodarz mistrzostw Francja ma regulaminowo zapewniony udział w finałach.

W momencie oddawania gazety do druku (16.2) zostanie rozegrany arcyważny pojedynek w grupie 7 pomiędzy Hiszpanią a Holandią. Dla tych z państwa, którzy sledzą rozrywki eliminacyjne na Starym Kontynencie podają sytuację w poszczególnych grupach uwzględniając dotychczas rozegrane mecze i terminy najbliższych spotkań.

Grupa 1

Belgia - Szwajcaria 3 0
Szkocja - NRD 2 0
Szwajcaria - Szkocja 2 0
Belgia - Szkocja 3 2

1 Belgia 4 6-2
2 Szkocja 2 4-5
3 Szwajcaria 2 2-3
4 NRD 0 0-2

Najbliższe mecze

30.3 Szkocja - Szwajcaria
1 NRD - Belgia

Grupa 2

Finlandia - Polska 2 3
Finlandia - Portugalia 0 2
Portugalia - Polska 2 1
ZSRR - Finlandia 2 0

1 Portugalia 4 4-1
2 ZSRR 2 2-0
3 Polska 2 4-4
4 Finlandia 0 2-7

Najbliższe mecze

17.4 Polska - Finlandia
27.4 ZSRR - Portugalia

Grupa 3

Dania - Anglia 2 2
Luksemburg - Grecja 0 2
Luksemburg - Dania 1 2
Grecja - Anglia 0 3
Anglia - Luksemburg 9 0

1 Anglia 5 14-2
2 Dania 3 4-3
3 Grecja 2 2-3
4 Luksemburg 0 1-13
Węgry -

Najbliższe mecze

27.3 Luksemburg - Węgry
30.3 Anglia - Grecja

Grupa 4

Walia - Norwegia 1 0
Norwegia - Jugosławia 3 1
Bułgaria - Norwegia 2 2
Bułgaria - Jugosławia 0 1
Jugosławia - Walia 4 4

1 Walia 3 5-4
2 Norwegia 3 5-4
3 Jugosławia 3 6-7
4 Bułgaria 1 2-3

Najbliższe mecze

27.4 Walia - Bułgaria
7.9 Norwegia - Bułgaria

Grupa 5

Rumunia - Cypr 3 1
Rumunia - Szwecja 2 0

SPORT

CSRS - Szwecja 2 2
Włochy - CSRS 2 2
Cypr - Szwecja 0 1
Włochy - Rumunia 0 0
Cypr - Włochy 1 1

1 Rumunia 5 5-1
2 Włochy 3 3-3
3 Szwecja 3 3-4
4 CSRS 2 4-4
5 Cypr 1 2-5

Najbliższe mecze

27.3 Cypr - CSRS
16.4 Rumunia - Włochy
1 CSRS - Cypr

Grupa 6

Austria - Albania 5 0
Austria - Irlandia Północna 2 0
Turcja - Albania 1 0
Irlandia Północna - RFN 1 0
Austria - Turcja 4 0
Albania - Irlandia Północna 0 0

1 Austria 6 11-0
2 Irlandia Północna 3 1-2
3 Turcja 2 1-4
4 Albania 1 0-6
5 RFN 0 0-1

Najbliższe mecze

30.3 Irlandia Północna - Turcja
1 Albania - RFN

Grupa 7

Malta - Islandia 2 1
Islandia - Holandia 1 1
Holandia - Irlandia 2 1
Irlandia - Islandia 2 0
Hiszpania - Islandia 1 0
Irlandia - Hiszpania 3 3
Malta - Holandia 0 6

1 Holandia 5 9-2
2 Irlandia 3 6-5
3 Hiszpania 3 4-3
4 Malta 2 2-7
5 Islandia 1 2-6

Najbliższe mecze

16.2 Hiszpania - Holandia
30.3 Malta - Irlandia

Na zdjęciu niezrównany mistrz dryblingu, niedawno zmarły Manuel Francisco dos Santos Mane - Garrincha

NARCIARSTWO ALPEJSKIE

Gosia tym razem trzecia

Znów doczekaliśmy się znakomitego występu polskich bliz-

maczek, Małgorzata pozazdrościła Teresie trzeciego miejsca w Les Diablerets i tym razem ona była trzecią w slalomie specjalnym na zawodach w Bratysławie (12.2)

Teresa uplasowała się na 8 pozycji, Cieszy wysoka forma młodzuchów Polek

Na zdjęciu Maria Rosa Quario po wygraniu slalomu w Les Diablerets

Zwycięczynią zawodów została Maria Rosa Quario - Włochy, która wyprzedziła o 0,31 sek Ericę Hess - Szwajcaria

We wcześniej rozegranych zawodach w slalomie gigancie, który odbył się w Mariborze - Jugosławia, Erica Hess była pierwsza, na drugim miejscu uplasowała się Hanni Wenzel z Lichtensteinu, dzięki czemu objęła prowadzenie w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata

Wyniki slalomu specjalnego - Bratysława

1 Maria Rosa Quario - Włochy 1 33,40
2 Erica Hess - Szwajcaria 1 33,71
3 Małgorzata Tłałka - Polska 1 34,29
4 Roswitha Steiner - Austria 1 34,38
5 Ursula Konzett - Lichtenstein 1 34,81
6 Daniela Zini - Włochy 1 35,18
7 Petra Wenzel - Lichtenstein 1 35,52
8 Dorota Tłałka - Polska 1 37,02

Klasyfikacja slalomu

1 Erica Hess 110 pkt
2 Maria Rosa Quario - 89
3 Hanni Wenzel - 78

Klasyfikacja generalna

1 Hanni Wenzel - 170 pkt
2 Tamara Mc Kinney 162
3 Erica Hess 160

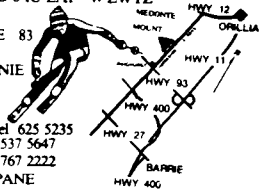
***

Brawo Stenmark!

We francuskiej miejscowości Markstein rozegrano dwukrotnie, w piątek i sobotę ub tygodnia, zawody w slalomie specjalnym mężczyzn. W piątek zwyciężył stary mistrz, 26 letni Ingemar Stenmark (trzęciece zwycięstwo w tym sezonie), na drugim miejscu uplasował się Paolo de Chisa - Włochy, a trzecie miejsce przypadło w udziale Philowi Mahre. W sobotnich zmaganiach triumfował Bojan Krizaj - Jugosławia przed Bengtem Fiaelbergiem - Szwecja

SEKCJA NARCIARSKA KLUBU "ZAKOPANE"

URZĄDZA W OSRODKU NARCIARSKIM MEDONTE (mapka dojazdu obok)
ZAWODY NARCIARSKIE - BIEG ZJAZDOWY
DLA POCZĄTKUJĄCYCH I ZA AWANSOWANYCH NARCIARZY OD 8-10 LAT W ZWYŻ BĘDZIE TO DRUGA KONKURENCJA ALPEJSKIEGO PUCHARU NARCIARSKIEGO KLUBU ZAKOPANE 83
w niedzielę 20 lutego 1983r
POCZĄTEK ZAWODÓW O GODZ 1 00 POŁUDNIE
REJESTRACJA ZAWODNIKÓW DO
DZIA 17 lutego br. włącznie (czwartek)
INFORMACJE I ZAPISY
MICHAŁ BOGUSŁAWSKI - tel 625 5235
KAZIMIERZ MACHON - tel 537 5647
HENRYK JAN NOWAK - tel 767 2222
DIREKCJA KLUBU ZAKOPANE
oraz w dniu zawodów od 9 00-10 00 rano

Z cyklu
ZIEŁONE ŚWIATŁO NA MEDONTE
W DRODZE NA SZCZYT (CZĘŚĆ II)

Trudna sytuacja ekonomiczna kraju odbija się również ujemnie na dziedzinie rekreacji i sportu. Mam tutaj na myśli "białe szaleństwo" zwane popularnie narciarstwem, dyscyplinę która zaliczana jest raczej do drogi sportów i nie każdy przeciętny "śmiertelnik" może sobie na jej uprawianie pozwolić.

Otóż z tym "białym szaleństwem" wprost fenomenalnie poradził sobie Maciej Muran, współwłaściciel ośrodka Medonte i uczynił go tanim i dostępnym dla każdego.

Maciej dał bowiem niezwykle korzystne warunki do uprawiania tej pięknej dyscypliny sportu poprzez

niskie ceny na bilety sezonowe na wyciągi narciarskie (tylko \$ 99 00) wynajęcie sprzętu czy też lekcje nauki jazdy.

Poprzez organizację kursów dla przyszłych instruktorów i trenerów, obozów narciarskich dla juniorów, częste zawody narciarskie, prowadzenie doskonałych grup muzyczno-wokalnych (ostatnio grupa Stefana z Las Vegas) zyskał sobie sympatię i uznanie członków ośrodka.

Wprowadzając szereg usprawnień, innowacji i modyfikacji w działalności ośrodka potrafił w stosunkowo krótkim okresie czasu uczynić z niego jedno z bardziej lubianych i uczęszczanych miejsc rekreacji w prowincji Ontario.

Już dzisiaj bowiem Medonte posiada ponad 2000 stałych członków i jest jednym z czołowych ośrodków narciarskich w południowej części naszej prowincji.

1 Christianem Orlansky'm Austria Phil Mahre zajął piąte, a Ingemar Stenmark szóste miejsce.

W niedzielę tym razem w Todtnau - RFN doszło do spotkania najlepszych alpejczyków na bardzo trudnej trasie slalomu giganta. Po raz pierwszy w tym sezonie w tego rodzaju biegu triumfował zwycięzca piątkowego slalomu specjalnego Ingemar Stenmark. Szwed pojechał bardzo dobrze w drugim przejeździe, po którym awansował z piątego na pierwsze miejsce. Drugie miejsce wywalczył Max Julen - Szwajcaria, trzecie przypadło w udziale Pirminowi Zurbriegen - Szwajcaria, a na czwartym uplasował się Phil Mahre, co pozwoliło mu utrzymać przodownictwo w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata.

Klasyfikacja generalna

1 Phil Mahre USA 198 pkt
2 Stenmark Szwecja 167
3 Zurbriegen Szwajcaria 161
4 Luescher Szwajcaria 160
5 Wenzel Lichtenstein 139
6 Girardelli Luksemburg 124

Jerzy Rudolf Słoński

Życie w ośrodku 'kipi', tutaj zawsze coś się dzieje, coś się robi - zamiera dopiero późnym wieczorem, gdy zmierzchnie spadnie na Medonte, aby znów nazajutrz rozpocząć swój normalny dzień pracy.

W tygodniu królują tu młodzież, która zjeżdża nagminnie z okolicznych szkół Orilli Barrie jak również z Toronto. Przyjeżdżają kawałkami autokarów, autobusów i samochodów prywatnych, z których wysypują się rozżarzone entuzjazmi narciarstwa. Spędzają pracowicie dzień poznając tajniki prawidłowej jazdy na nartach pod okiem wytrawnych fachowców - doskonałych instruktorów i trenerów. Wracając do domów odprężeni i wypoczęci, zadowoleni i szczęśliwi z myślą o szybkim powrocie do uroczego Medonte.

Jeśli choć ktoś raz "wdepnął" tutaj i poznał jego uroki, powróci zapewne niejednemu raz Miła obsługa, niezwykła "załoga" oraz doskonała kuchnia to te elementy, które dopełniają całości. Wszystko to stanowi mocny atut w pozyskaniu nowych "twarzy", których coraz więcej przewija się tutaj w tygodniu i od święta.

Plany rozwojowe ośrodka spędzają sen z powiek pracowitego Macka, którego często można spotkać przy makiecie MEDONTE PRZYSZŁOŚCI. Maciej dokładnie i szczegółowo objaśnia swoje 5-cio letnie plany rozbudowy ośrodka a dowiecie się o nich państwo w III części mego artykułu.

dokończenie nastąpi
Henryk Jan Nowak

KOSZYKÓWKA

**Batalia o mistrzowski tytuł
wkracza w decydującą fazę**

Czwarta i piąta kolejka spotkań nie przyniosła zmiany lidera w właściwie liderów, bo dwie drużyny Lech Poznań i Górnik Wałbrzych idą równym krokiem mając na swoich kontach tą samą ilość punktów. Do ciekawego spotkania (czwarta kolejka) doszło w Poznaniu, spotkał się Lech z Zagłębiem Sosnowiec, które mając wcześniej na rozkładzie pretendentów do tytułu Gwardię i Górnik liczył na sukces również w spotkaniu z Lechem. Gra do przerwy była wyrównana i zakończyła się bardzo niskim, remisowym rezultatem 28 28.

Po przerwie obraz gry uległ zmianie, kolejarze byli bardziej skutecznymi i ostatecznie rozstrzygnęli spotkanie na swoją korzyść 68 52.

Meczem numer 1 piątej kolejki było spotkanie mistrza Polski Górnika Wałbrzych z Gwardią Wrocław.

Po nerwowym i stojącym na przeciętnym poziomie meczu wygrali Wałbrzysianie. W dwóch pozostałych meczach doszło do dramatycznych pojedynków, w których triumfowali goście, wygrywając zaledwie jednym punktem.

**Wyniki Finał A
(Czwarta i piąta kolejka)**

Lech Poznań - Zagłębie
Sosnowiec

68 52 (28 28)

Gwardia Wrocław -
Stal Bobrek Bytom

90 80 (46 32)

Górnik Wałbrzych -
Śląsk Wrocław

103 68 (51 38)

***

Górnik - Gwardia

75 66 (45 32)

Śląsk - Zagłębie

80 81 (40 42)

Stal - Lech

68 69 (38 36)

Tabela Finał A

1 Lech	41	2078	1794
2 Górnik	41	2210	1963
3 Gwardia	39	1937	1811
4 Zagłębie	37	1944	1818
5 Stal	33	1830	1891
6 Śląsk	32	1990	2106

W finale B na prowadzeniu Wisła przed Legią Czarne kosze i Pogoń Szczecin z małymi szansami na pozostanie w ekstraklasie.

***

U kobiet nadal zacięta walka o pierwszą pozycję między Włocławkiem Pabianice i Wisłą Kraków, obie drużyny posiadają tą samą ilość punktów, żadna nie daje za wygraną. W grupie spadkowej tylko Spójnia Gdańsk ma zapewniony byt ligowy, pozostałe drużyny tj. Znicz Pruszków, Polonia War-

szawa i Hutnik Kraków walczą zaciekle o utrzymanie się w ekstraklasie.

**SIATKÓWKA
MĘŻCZYZN**

Rozgrywki pierwszej ligi siatkarskiej zbliżają się do półmetka, pozostały jeszcze dwie kolejki spotkań, ale już dziś można powiedzieć, że praktycznie Legia Warszawa zapewniła sobie pierwsze miejsce. Wiąże się to z prawem organizowania turnieju finałowego.

W turnieju takim występują cztery najlepsze drużyny ligi, oprócz Legii zapewniony udział mają siatkarze wrocławskiej Gwardii i olsztyńskiego AZS-u. Nie wyjasniona jest sprawa czwartego zespołu - pretendują Beskid Andrychów i Płomień Sosnowiec.

Tabela

1 Legia Warszawa	15 1	45 13
2 Gwardia Wrocław	13-3	41 15
3 AZS Olsztyn	11 5	39 25
4 Beskid Andrych	10-6	37 24
5 Płomień Sosnow	9-7	31 33
6 Hutnik Kraków	8-9	32 31
7 Resursa Łódź	6-10	25 36
8 Resovia	5 12	27 40
9 Chelmiec Wałb	2 14	15 42
10 Poznań	2 14	11 44

HOKEJ NA LODZIE

**Zagłębie Sosnowiec mistrzem
Polski**

Hokejowa liga zawiesiła swoje rozgrywki, przed drużyną narodową - mistrzostwa świata w Tokio. Po powrocie ostatnia runda rozgrywek, pięć spotkań - w kwietniu.

W 30 kolejce spotkań sensacja gonila sensację, wszystkie trzy drużyny strefy spadkowej wygrały swoje mecze, tego się nikt nie spodziewał.

Lider ekstraklasy Zagłębie Sosnowiec rozegrał nieco wcześniej zaległy mecz z Budowlanymi Bydgoszcz, uzyskując rekordowy wynik tegorocznych rozgrywek 20 1 (4 0,4 1,12 0).

Wyniki 30 kolejki spotkań

Stoczniowiec - Polonia	5 4 (0 1,3 2,2 1)
Zagłębie - Katowice	6 4 (3 1,1 1,2 2)
Naprzód - Tychy	3 4 (1 1,0 3,2 0)
Podhale - Budowlani	2 4 (1 0,1 0,0 3)

W ostatniej przed przerwą rundzie spotkań nie obeszło się bez niespodzianek, a ich autorami byli spadkowicze.

Stoczniowiec zremisował z Podhalem, a Budowlani wygrali z ŁKS-m.

Zagłębie wygrywając z wiceliderem - GKS Tychy zdobyło mistrzostwo Polski. Ma 13 punktów przewagi nad drugą drużyną w tabeli i choćby przegrało wszystkie mecze w kwietniu tytuł ma zapewniony.

Az 5 drużyn może ubiegać się o wicemistrzostwo Polski, swoją drogą dziwna to liga niezagrożony lider, pięć potencjalnych wiceliderów, jedna drużyna środka - ŁKS i trzy drużyny walczące o utrzymanie się w ekstraklasie.

A oto wyniki 31 kolejki spotkań i tabela końcowa

Tychy - Zagłębie

1 2 (0 0,0 1,1 1)

Stoczniowiec - Podhale

1 1 (0 0,1 0,0 1)

Polonia - Naprzód

2 2 (2 1,0 1,0 0)

ŁKS - Budowlani

0 3 (0 2,0 0,0 1)

Katowice - Cracovia

mecz przerwany z powodu

choroby hokeistów Cracovii

Tabela

1 Zagłębie	51 9	235 88
2 Tychy	38 24	150-103
3 Polonia	38 24	132 86
4 Naprzód	38 24	157 114
5 Podhale	37 25	151 97
6 Katowice	31 29	138 144
7 ŁKS	25 37	85 135
8 Budowlani	19 43	98 197
9 Cracovia	15 43	127 227
10 Stoczniowiec	14 48	97-179

Zaległe mecze Zagłębie Cracovia
Katowice Cracovia

PIŁKA NOŻNA

**Sensacja na Cyprze
Tylko Francja pewniakiem**

Tegoroczne rozgrywki eliminacyjne mistrzostw Europy rozpoczęły się meczem rozegranym 12 lutego pomiędzy reprezentacjami Cypru i Włoch. Spotkanie zakończyło się wynikiem remisowym, Cypryjczycy nawet prowadzili, wyrównując bramkę dla Włochów zdobył Francisco Graziani. Najlepszy piłkarz Europy Paolo Rossi rozegrał bardzo słaby mecz. Szok i rozpacz włoskich kibiców "Azzurri" są obecnie w bardzo trudnej sytuacji, poprzednie dwa mecze grając u siebie też zremisowali, nie oznacza to jednak, że nie mają szans wyjścia z grupy eliminacyjnej. Następnym meczem Włosi grają 16 kwietnia na wyjeździe z "czarnym koniem" grupy 5 Rumunią.

OGŁOSZENIA
Cennik ogłoszeń

1 kolumna x 1 cal	— 5 dolarów
2 kolumny x 1 cal	— 10 dolarów
1 kolumna x 2 cale	— 10 dolarów
1/2 strony	— 175 dolarów
1 strona	— 350 dolarów

**OGŁOSZENIA O WOLNYCH MIEJSCACH PRACY
ORAZ OSÓB POSZUKUJĄCYCH TAKOWEJ
BEZPŁATNE**

CHCEMY ABY TWOJE PACZKI DOTARŁY
SPRAWNIE DO RODZINY W POLSCE
NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE

POLIMEX - TO TWOJA FIRMA

PACZKI MORSKIE 68 c funt (\$ 1 50 kg)
PACZKI LOTNICZE 1 77 c funt (\$ 3 90 kg)

Paczki są dostarczane do domu adresata
(paczki lotnicze w dużych miastach - odbiór z magazynu)

Wysyłamy paczki własne klientów
paczki do wyboru z katalogu z Niemiec Zach,
zamrażalniki, lodówki, itp.
Odbieramy paczki z domów klienta (Toronto, Mississauga,
Brampton, Oakville) opłata TYLKO \$ 1

PRZYJDZ LUB ZADZWON
2053 Dundas St W tel 537-7914
poniedziałek - piątek 10AM - 7 PM
sobota 10 AM - 4 PM

Posiadamy Przedstawicieli w całym Ontario

GIOVANNIS GUN SHOP LTD
Dwaj rusznikarze - specjaliści od europejskiej broni
Na składzie wszelkiego rodzaju bron myśliwska
672 Wilson Ave, Downsview Ont M3K 1E1
TEL 633 7599

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Dr Barbara Noworolska
Tel 364-4744

TORONTO, 229 YONGE ST, SUITE 214

**INTERNATIONAL
CAMERA REPAIRS**

351 Bloor St West - koło Islington
TORONTO ONT M8X 1E9
Tel 239 1882

KUPNO, SPRZEDAŻ, WYMIANA I NAPRAWA
APARATÓW FOTOGRAFICZ-
NYCH RÓŻNEGO TYPU
Właściciel Stan NYCZ

HIGH PARK RESTAURANT

Dining Lounge
czwartek, piątek, sobota
muzyka taneczna
Lokal zaprzyjaźniony z Polakami
tel 533-3321 233 Roncesvalles

"ALOHA" MOTEL

HIGHWAY 7 na wschód HIGHWAY 27
NOWOCZESNE POKOJE
Z KOLOROWĄ TELEWIZJĄ
POLSKA OBSŁUGA - CENY PRZYSTĘPNE
MANAGER STAN KRASNY
TEL 851 0871